

The background features a complex, abstract design with overlapping geometric shapes in shades of blue, teal, and grey. A silhouette of a city skyline with various skyscrapers is visible in the center, partially obscured by the geometric patterns. The overall aesthetic is modern and digital.

**RAPORTUL PRIVIND  
SOLVABILITATEA SI  
SITUATIA FINANCIARA  
2017**

# CUPRINS:

<b>A. ACTIVITATEA SI PERFORMANTA</b>	<b>5</b>
A1. ACTIVITATEA	5
A.2. PERFORMANTA DE SUBSCRIERE	9
A.3. PERFORMANTA INVESTITIILOR	11
A.4. PERFORMANTA ALTOR ACTIVITATI	12
A.5. ALTE INFORMATII	12
<b>B. SISTEMUL DE GUVERNANTA</b>	<b>13</b>
B.1. INFORMATII GENERALE PRIVIND SISTEMUL DE GUVERNANTA	13
B.2. CERINTE DE COMPETENTA SI ONORABILITATE	20
B.3. SISTEMUL DE GESTIONARE A RISCURILOR, INCLUSIV EVALUAREA INTERNA A RISCURILOR SI A SOLVABILITATII	20
B.4. SISTEMUL DE CONTROL INTERN	27
B.5. FUNCTIA DE AUDIT INTERN	30
B.6. FUNCTIA ACTUARIALA	32
B.7. EXTERNALIZAREA	33
B.8. ALTE INFORMATII	36
<b>C. PROFILUL DE RISC</b>	<b>38</b>
C.1. RISCUL DE SUBSCRIERE	39
C.2. RISCUL DE PIATA	43
C.3. RISCUL DE CREDIT	45
C.4. RISCUL DE LICHIDITATE	49
C.5. RISCUL OPERATIONAL	51
C.6. ALTE RISCURI SEMNIFICATIVE	54
C 6.1. RISCUL REPUTATIONAL	54
C 6.2. RISCUL STRATEGIC	56
C.7. ALTE INFORMATII	58
C.7.1. RELATIA CU FORMULA STANDARD	58
C.7.2. MANAGEMENTUL ACTIVELOR SI OBLIGATIILOR	59
<b>D. EVALUAREA DIN PUNCTUL DE VEDERE AL SOLVABILITATII</b>	<b>61</b>
D.1. ACTIVE	61
D.2. REZERVE TEHNICE	62
D.3. ALTE PASIVE	63
D.4. METODE ALTERNATIVE DE EVALUARE	64
D.5. ALTE INFORMATII	64
<b>E. GESTIONAREA CAPITALULUI</b>	<b>65</b>
E.1. FONDURI PROPRII	65
E.2. CERINTA DE CAPITAL DE SOLVABILITATE SI CERINTA DE CAPITAL MINIM	66
E.3. UTILIZAREA SUBMODULULUI „RISC AL ACTIUNILOR IN FUNCTIE DE DURATA” IN CALCULUL CERINTEI DE CAPITAL DE SOLVABILITATE	68
E.4. DIFERENTE INTRE FORMULA STANDARD SI EVENTUALELE MODELE INTERNE UTILIZATE	68
E.5. NECONFORMITATEA CU CERINTA DE CAPITAL MINIM SI NECONFORMITATEA CU CERINTA DE CAPITAL DE SOLVABILITATE	68

## REZUMAT

**Pool-ul de Asigurare Impotriva Dezastrelor Naturale S.A. – PAID S.A.** este o persoana juridica de nationalitate romana, de drept privat, avand forma juridica de societate comerciala pe actiuni si forma de organizare si functionare a unei societati comerciale de asigurare. PAID S.A. s-a constituit in luna noiembrie 2009, in baza dispozitiilor Legii 260/2008 privind asigurarea obligatorie a locuintelor impotriva cutremurelor, alunecarilor de teren si inundatiilor, prin asocierea a 12 societati de asigurare autorizate sa incheie asigurari de catastrofa.

Capitalul social subscris este de 19.341.819 RON impartit in 19.341.819 actiuni nominative, fiecare actiune avand o valoare nominala de 1 RON.

**Structura de conducere si administrare a societatii este realizata de:** Adunarea Generala a Actionarilor, Consiliul de Administratie, Directorul General si Directorul General Adjunct.

**La nivelul PAID S.A. sunt infiintate 5 Comitete:** Comitetul de Managementul Riscului, Comitetul de Audit, Comitetul de Daune, Comitetul de solutionare a reclamatiiilor si Comitetul de Investitii.

**Persoanele care detin functii-cheie sunt:** Sef Compartiment Managementul Riscului, Ofiter de Conformitate, Sef Compartiment Audit Intern si Sef Compartiment Actuarial.

### Informatii relevante privind activitatea in 2017 comparativ cu 2016:

	Mii RON		
	2016	2017	Variatie
Numar contracte in vigoare	1.703.047	1.693.006	-1%
Primele brute subscrise	146.860	149.156	2%
Prime brute castigate	144.989	145.626	0%
Daune platite	3.188	3.400	7%
Cea mai buna estimare pentru rezerva de prime bruta (Solvabilitate II)	112.245	48.706	-57%
Cea mai buna estimare pentru rezerva de dauna (Solvabilitate II)	6.301	4.774	-24%

La data de 31.12.2017 PAID S.A. avea investitii in Titluri de stat (174.101 Mii RON la valoarea de piata) si in Depozite (40.084 Mii RON).

Profilul de risc este influentat de caracterul special al activitatii de asigurare al PAID S.A. Profilul de risc, in urma analizei subriscurilor aferente riscurilor de subscriere, piata, credit, lichiditate, operational, reputational si strategic, se incadreaza la 31.12.2017 intr-un profil mediu de risc, conform evaluarii interne calitative.

### Evolutia solvabilitatii in 2017 comparativ cu 2016

	Mii RON		
	2016	2017	Variatie
Fonduri proprii	74.755	136.254	82%
Cerinta de capital de solvabilitate (SCR)	60.868	66.180	9%
Cerinta de capital minim (MCR)	15.217	16.545	9%
Acoperirea SCR (%)	<b>123%</b>	<b>206%</b>	
Acoperirea MCR (%)	<b>491%</b>	<b>824%</b>	

Pentru sfarsitul anului 2017, ca urmare a rezultatelor auditului Solvabilitate II, au avut loc cateva schimbari semnificative cu privire la:

- ✓ Metodologia de calcul a creantelor sau datoriiilor din impozite amanate
- ✓ Metodologia de calcul a Rezervele tehnice si a Recuperarilor din reasigurare
- ✓ Metodologia de calcul a cerintei de capital pentru riscul valutar
- ✓ Ajustarea privind capacitatea impozitului amanat de a absorbi pierderile

Tot pentru sfarsitul anului 2017 s-a modificat metodologia de calcul a recuperarilor din reasigurare: primele de reasigurare au fost scoase din fluxurile de numerar ale Rezervei de prime SII si trecute in fluxurile de numerar aferente Recuperarilor din reasigurare. Modificarea nu a avut impact semnificativ in fondurile proprii ale societatii.



# A. ACTIVITATEA SI PERFORMANTA

## A1. ACTIVITATEA

### A.1.1. Denumirea si forma juridica a intreprinderii

**Pool-ul de Asigurare Impotriva Dezastrelor Naturale S.A. (denumit in continuare PAID S.A.)** este o persoana juridica de nationalitate romana, de drept privat, avand forma juridica de societate pe actiuni si forma de organizare si functionare a unei societati de asigurare-reasigurare, cu o structura constituita prin asocierea a 12 societati de asigurare autorizate sa incheie asigurari de catastrofa, cu respectarea dispozitiilor Legii nr. 260/2008 si a reglementarilor speciale emise in legatura cu aceasta.

PAID S.A. a fost constituit in data de 5 noiembrie 2009, avand CUI 26191737 si numarul de ordine

in Registrul Comertului J40/10819/05.11.2009, in conformitate cu dispozitiile speciale ale Legii nr. 260/2008, ale Legii nr. 32/2000 privind activitatea de asigurare si supravegherea asigurarilor, cu modificarile si completarile ulterioare si ale Legii nr. 31/1990 privind societatile comerciale, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare precum si ale altor reglementari emise in legatura cu acestea.

PAID S.A. detine certificatul de inmatriculare in registrul asiguratorilor - nr. RA-065/14.11.2009 si Codul LEI: 315700H6SYCXQWPJF410.

### A.1.2. Numele si datele de contact ale autoritatii de supraveghere

Autoritatea de supraveghere competenta pentru supravegherea financiara a Pool-ului de Asigurare Impotriva Dezastrelor Naturale S.A. este **Autoritatea de Supraveghere Financiara** cu sediul in Bucuresti, Splaiul Independentei nr. 5, sector 5.

### A.1.3. Numele si datele de contact ale auditorului extern al societatii

Auditorul extern al Pool-ului de Asigurare Impotriva Dezastrelor Naturale S.A. este **KPMG Audit SRL** cu sediul in Bucuresti, Victoria Business Park, DN1, Sos. Bucuresti – Ploiesti nr. 69-71, sector 1.

### A.1.4. Actionarii societatii

**PAID S.A.** s-a constituit ca societate de asigurare prin efortul comun a 12 societati de asigurare, respectiv: ABC Asigurari Reasigurari S.A., Societatea de Asigurare-Reasigurare ASTRA S.A., CARPATICA ASIG S.A., CERTASIG Societate de Asigurare si Reasigurare S.A., Societate de Asigurare si Reasigurare CITY INSURANCE S.A., CREDIT EUROPE Asigurari Reasigurari S.A. - in prezent ERGO Asigurari S.A., EUROINS ROMANIA Asigurare Reasigurare S.A., GENERALI ROMANIA Asigurare Reasigurare S.A.,

GRAWE ROMANIA Asigurare S.A., GROUPAMA Asigurari S.A., PLATINUM Asigurari S.A. - in prezent GOTHAER Asigurari Reasigurari S.A., UNIQA Asigurari S.A..

Avand in vedere interesul public major al programului national de asigurare obligatorie a locuintelor prevazut de Legea nr. 260/2008 si necesitatea asigurarii functionarii societatii constituite prin asocierea asiguratorilor autorizati, capitalul social, subscris si varsat, este stabilit la valoarea de 19.342 Mii RON,

echivalentul a 4.545 Mii EUR, determinata la cursul de schimb oficial anuntat de BNR la data semnarii actului constitutiv in vederea infiintarii societatii, respectiv data de 23 septembrie 2009, din care s-a varsat in RON 13.249 Mii si in EUR 1.432 Mii. Aportul minim al fiecarui actionar la capitalul social este si va fi de 250 Mii EUR echivalent in RON la data subscrierii.

Astfel capitalul social subscris este de 19.342 Mii RON impartit in 19.341.819 actiuni nominative, fiecare actiune avand o valoare nominala de 1 RON, fiind numerotate de la 1 la 19.341.819. Actiunile sunt repartizate intre actionari proportional cu aportul subscris si varsat.

**Actionarii ce detin un procent mai mare de 10% din actiunile societatii sunt:**

*GROUPAMA ASIGURARI S.A. - societate romana de asigurari, avand sediul social in Romania, Bucuresti, Sector 1, Str. Mihai Eminescu, nr. 45, inmatriculata la Oficiul Registrului Comertului de pe langa Tribunalul Bucuresti sub nr. J40/2857/17.03.2010, CUI 6291812, ce detine 2.901.273 actiuni nominative, numerotate de la 1 la 2.901.273, reprezentand 15% din capitalul social al societatii;*

*SOCIETATEA DE ASIGURARE-REASIGURARE ASTRA S.A. societate romana de asigurari-in faliment, avand sediul social in Romania, Bucuresti, sector 3, Str. Nerva Traian nr. 3, bl. M101, inmatriculata la Oficiul Registrului Comertului de pe langa Tribunalul Bucuresti sub nr. J40/305/1991, CUI 330904, ce detine 2.901.273 actiuni nominative, numerotate de la 2.901.274 la 5.802.546, reprezentand 15% din capitalul social al societatii;*

*GOTHAER Asigurari Reasigurari S.A. - societate romana de asigurari, avand sediul social in Romania, Bucuresti, sector 1, Str. Barbu Delavrancea, nr. 6A, corp A2, inmatriculata la Oficiul Registrului Comertului de pe langa Tribunalul Bucuresti sub nr.*

In conformitate cu prevederile Legii nr. 260/2008, pot fi actionari ai PAID S.A. doar societatile de asigurare-reasigurare autorizate de catre Autoritatea de Supraveghere Financiara sa practice riscuri de catastrofa, care singure ori prin intermediul sau in legatura cu alte societati de asigurare controlate de aceleasi persoane ori grup de persoane exercita drepturi ce decurg din detinerea unor actiuni care cumulate reprezinta cel mult 15% din capitalul social al PAID S.A. sau ii confera acesteia cel mult 15% din totalul drepturilor de vot in Adunarea Generala a Actionarilor PAID S.A..

J40/12276/28.07.2006, ce detine 2.901.273 actiuni nominative, numerotate de la 5.802.547 la 8.703.819, reprezentand 15% din capitalul social al societatii;

*GENERALI ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A. - societate romana de asigurari, avand sediul social in Romania, Bucuresti, sector 1, Piata CHARLES DE GAULLE, nr. 15, et. 6, 7 si 8, inmatriculata la Oficiul Registrului Comertului de pe langa Tribunalul Bucuresti sub nr. J40/17484/2007, CUI 2886621, ce detine 2.127.600 actiuni nominative, numerotate de la 11.895.220 la 14.022.819, reprezentand 11% din capitalul social al societatii.*

**Fiecare dintre ceilalti 8 actionari detine cate 5,5% din capitalul social al societatii.**

Actiunile societatii sunt ordinare, indivizibile, nominative, au aceeasi valoare nominala si confera actionarilor drepturi egale, acestia participand la beneficii si pierderi conform cu detinerile acestora din capitalul social. Fiecare actiune acorda actionarului un singur drept de vot in cadrul adunarilor generale ale actionarilor.

PAID S.A. nu are societati afiliate si nici nu este afiliata la o alta societate.

PAID S.A. nu detine in mod direct sau indirect participatii in cadrul altor entitati.

#### A.1.5. Detalii referitoare la pozitia intreprinderii in structura juridica a grupului

PAID S.A. nu face parte din niciun grup.

#### A.1.6. Linile de activitate semnificative ale intreprinderii si zonele geografice semnificative in care aceasta isi desfasoara activitatea

Conform prevederilor Legii nr. 260/2008, modificata prin Legea nr. 191/2015, PAID S.A. este autorizata sa administreze sistemul de asigurare obligatorie a locuintelor, bazat pe comercializarea unui singur produs de asigurare: Polita de asigurare impotriva dezastrelor naturale, denumita PAD, care acopera trei riscuri de dezastre naturale specifice Romaniei: **cutremur, inundatii si alunecari de teren.**

**Zona geografica in care isi desfasoara PAID S.A. activitatea este Romania.**

#### A.1.7. Activitati semnificative sau orice eveniment cu un impact semnificativ asupra intreprinderii

Evenimentele cu impact semnificativ asupra Societatii in perioada de raportare, au fost:

- ✓ retragerea autorizatiei de functionare a societatii Carpatica Asig S.A. in data de 27.07.2016 de catre Autoritatea de Supraveghere Financiara, sens in care protocolul de colaborare incheiat intre PAID S.A. si Carpatica Asig S.A. a incetat incepand cu data publicarii deciziei nr. 1498/27.07.2016 in Monitorul Oficial, respectiv in 02.08.2016;
- ✓ retragerea autorizatiei de functionare a societatii Astra Asigurari S.A. in data de 27.08.2015 de catre Autoritatea de Supraveghere Financiara, sens in care protocolul de colaborare incheiat intre PAID S.A. si Astra Asigurari S.A. a incetat incepand cu data publicarii deciziei nr. 2034/27.08.2015 in Monitorul Oficial, respectiv in 31.08.2015.

Consideram ca anul 2017 a fost ultimul an in care PAID a fost influentat de pierderi de portofoliu ca urmare a impactului falimentelor Societatii de Asigurare-Reasigurare ASTRA S.A. si Carpatica Asig S.A.

#### A.1.8. Principalele obiective strategice de afaceri ale PAID S.A. pentru perioada 2017-2021

- ✓ Consolidarea financiara permanenta prin cresterea solvabilitatii companiei;
- ✓ Cresterea nivelului de protectie prin reasigurare la nivelul unui eveniment 1:200 RTP conform modelului RMS;
- ✓ Cresterea gradului de penetrare al asigurarilor obligatorii de locuinte;
- ✓ Demersuri pentru modificarea Legii nr. 260/2008, astfel incat aceasta sa devina functionala, crescand gradul de cuprindere in asigurare, peste 25%, prag asumat de PAID S.A.;
- ✓ Eficienta in administrarea cheltuielilor, scaderea ratei cheltuielilor.



## Misiunea PAID

Romania este o tara expusa unor fenomene naturale extreme, in special cutremurului, inundatiilor si alunecarilor de teren. PAID S.A. a fost infiintata pentru a oferi protectie tuturor locuintelor de pe teritoriul Romaniei in fata celor trei riscuri specifice tarii noastre.

Prin urmare, PAID S.A. exista pentru a despagubi proprietarii locuintelor in cazul producerii acestor dezastre naturale, astfel incat efortul bugetar al autoritatilor locale si centrale sa fie cat mai mic.

## Valorile PAID

*Credibilitate* – PAID S.A. isi orienteaza toate eforturile in vederea asigurarii protectiei clientilor sai, creand cu acestia o relatie de durata, bazata pe increderea dobandita in fiecare an al existentei sale. Fiecare angajat sau reprezentant al societatii este preocupat sa ofere servicii de calitate clientilor societatii, in conditiile stabilite de prevederile legale.

*Simplitate* – PAID S.A. ofera un produs de asigurare simplu, accesibil, usor de subscris si de inteles, care raspunde unor nevoi de baza: protectia locuintei in fata catastrofelor naturale.

*Responsabilitate* – PAID S.A. este preocupat permanent de imbunatatirea activitatii proprii si a legislatiei specifice, astfel incat sa fie capabil sa-si onoreze in orice moment obligatiile asumate.

*Solidaritate* – PAID S.A. actioneaza anticipativ in directia informarii si constientizarii populatiei cu privire la rolul benefic al PAD in a asigura o resursa suplimentara pentru refacerea fondului locativ in caz de dezastru major.

## Viziunea PAID

In contextul in care Romania are un nivel ridicat de expunere la riscul de cutremur, inundatii si alunecari de teren, PAID S.A. urmareste sa devina o companie *efectiva si sustenabila* in beneficiul proprietarilor de locuinte din Romania.

PAID S.A. urmareste:

- ✓ oferirea unui produs de asigurare simplu si accesibil oricarui proprietar de locuinta;
- ✓ asigurarea resurselor financiare care sa asigure plata prompta a despagubirilor in cazul producerii unui eveniment asigurat prin PAD;
- ✓ constituirea unei rezerve financiare solide astfel incat fondul locativ din Romania sa fie protejat financiar in fata fenomenelor naturale extreme;
- ✓ contribuirea la dezvoltarea educatiei financiare a populatiei si la promovarea asigurarii de locuinte ca mijloc indispensabil de protectie.



## A.2. PERFORMANTA DE SUBSCRIERE

### Informatii calitative si cantitative cu privire la performanta de subscriere a societatii

Obiectul asigurarii PAD il reprezinta *constructiile cu destinatie de locuinta, aflate pe teritoriul Romaniei, din mediul urban si rural si care sunt inregistrate in evidentele organelor fiscale, exceptie facand locuintele situate in cladiri expertizate tehnic si incadrate prin raport de expertiza tehnica in clasa I de risc seismic.*

Suma asigurata obligatoriu si prima obligatorie sunt stabilite in functie de materialul de constructie al locuintei, aceste fiind impartite in doua categorii: TIP A si TIP B.

**Suma asigurata obligatoriu este echivalentul in lei a 20 Mii EUR - pentru locuintele de TIP A si echivalentul in lei a 10 Mii EUR pentru cele de TIP**

**B.** Primele de asigurare, aferente sumelor asigurate obligatoriu, sunt echivalentul in lei a 20 EUR si respectiv 10 EUR.

Dupa modul de realizare a raporturilor juridice de asigurare, produsul de asigurare PAD face parte din categoria asigurarilor obligatorii, impuse de lege.

Interesul asigurabil, dar si obligativitatea respectarii legii este a persoanelor fizice si juridice care au in proprietate constructii cu destinatia de locuinta, a persoanelor ori autoritatilor desemnate in conditiile legii sa administreze locuintele aflate in proprietatea statului sau a unitatilor administrativ teritoriale, a locatorului in cazul locuintelor care fac obiectul unui leasing financiar.

Produsul PAD se incadreaza in clasa VIII „Incendiu si calamitati naturale”, in clasa de business 7 „Asigurari de incendiu si alte daune la bunuri”.

Distributia politei obligatorii PAD se realizeaza prin intermediul societatilor de asigurare-

reasigurare autorizate sa practice riscuri de catastrofa si care au incheiat cu PAID S.A. protocoale de colaborare.

In vederea dezvoltarii relatiilor ce izvorasc din aplicarea legislatiei specifice, PAID S.A. a organizat intalniri bianuale cu asiguratorii vizand atat distributia PAD cat si activitatea de daune, a organizat impreuna cu UNSAR sesiuni cu privire la imbunatatirea activitatii de subscriere, a initiat canale de comunicare atat cu unitatile administrativ teritoriale, prin furnizarea de informatii prin intermediul unor *buletine informative*, cat si cu asociatiile de proprietari, prin participarea in calitate de invitat la intalnirile acestora.

In anul 2017, PAID S.A. a participat la Proiectul de Educatie Financiara pentru beneficiarii politelor de asigurare obligatorie a locuintelor (PAD) demarat de Autoritatea de Supraveghere Financiara - **„Anul acesta imi protejez casa!”**. Actiunea a fost desfasurata in 17 localitati si a avut ca obiective:

- ✓ transmiterea notiunilor de educatie financiara specifice asigurarii PAD;
- ✓ cresterea nivelului de constientizare a riscurilor care sunt acoperite prin PAD;
- ✓ cresterea nivelului de constientizare a protectiei conferita de PAD;
- ✓ crearea unor parteneriate informale cu autoritatile publice locale pentru cresterea responsabilizarii acestora in raport cu obligatiile ce le revin in baza legislatiei care stabileste obligativitatea PAD ;
- ✓ interactiunea directa cu consumatorii.

In analiza performantei de subscriere, s-au avut in vedere informatiile cu privire la veniturile si cheltuielile PAID aferente subscrierii produsului PAD, asa cum sunt inregistrate in evidentele contabile ale societatii.

	<b>Mii RON</b>	
	<b>2016</b>	<b>2017</b>
<b>I. Venituri din prime, nete de reasigurare</b>		
Prime brute subscrise	146.859	149.156
Prime cedate reasigurare	79.712	73.620
Variatia rezervei de prima, neta de reasigurare	-2.301	3.466
<b>Total</b>	<b>69.448</b>	<b>72.070</b>
<b>II. Cheltuieli daune</b>		
Daune intamplate	4.312	1.584
Cheltuieli cu managementul daunelor	1.753	1.128
<b>Total</b>	<b>6.065</b>	<b>2.712</b>
<b>III. Variatia rezervei de catastrofa</b>		
	<b>12.707</b>	<b>14.954</b>
<b>IV. Cheltuieli tehnice</b>		
Cheltuieli de achizitie	16.306	15.836
Cheltuieli administrative	5.926	7.174
Alte cheltuieli tehnice	1.650	1.849
<b>Total cheltuieli</b>	<b>23.882</b>	<b>24.859</b>
<b>Rezultat tehnic</b>	<b>26.794</b>	<b>29.545</b>

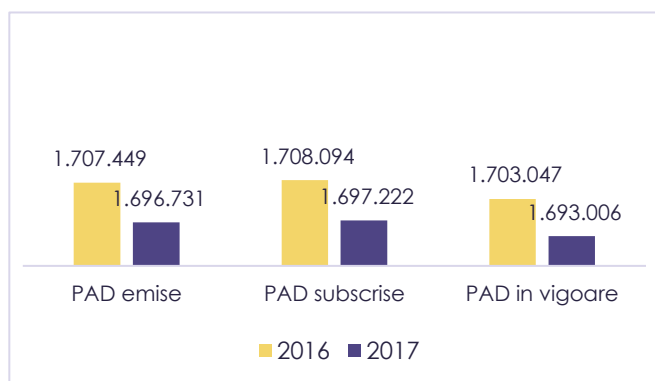
Veniturile din prime, nete de reasigurare, sunt reprezentate de venituri din prime brute subscrise diminuate de primele cedate in reasigurare si variatia rezervei de prime, neta de reasigurare.

Daunele intamplate reprezinta plati efectuate cu despagubiri catre asigurati si variatia rezervei de dauna (despagubiri). Cheltuielile cu managementul daunelor reprezinta cheltuielile cu instrumentarea si administrarea dosarelor de dauna.

Cheltuielile cu rezerva de catastrofa reprezinta 10% din primele brute subscrise lunar.

Cheltuielile tehnice includ cheltuieli de achizitie, cheltuieli administrative si alte cheltuieli. Cheltuielile de achizitie reprezinta cheltuielile cu comisioanele, in valoare de 10 % din primele subscrise, si cheltuieli cu taxe catre ASF si FGA .

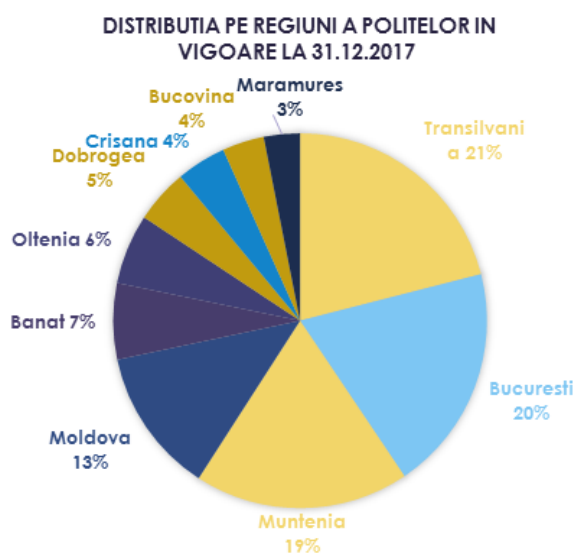
**Fata de anul 2016 rezultatul tehnic prezinta o crestere de 10 %.**



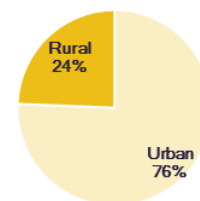
**Portofoliul de asigurari a inregistrat scaderi fata de anul precedent, astfel:**

- ✓ numarul politelor emise a scazut in anul 2017 cu 0,63% fata de anul 2016;
- ✓ numarul politelor subscrise a scazut in anul 2017 cu 0,64% fata de anul 2016.
- ✓ numarul politelor in vigoare la 31.12.2017 a scazut cu 0,59% fata de 31.12.2016;

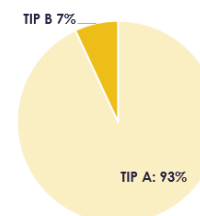
## Distributia politelor in vigoare la 31.12.2017



Distributia dupa mediul urban sau rural



Distributia dupa tipul locuintei



**Desi portofoliul de asigurari a inregistrat mici scaderi in anul 2017, Primele Brute Subscrise au crescut cu 1,56% comparativ cu anul 2016, respectiv de la 146.860 Mii RON la 149.156 Mii RON.**

### A.3. PERFORMANTA INVESTITIILOR

#### A.3.1. Informatii cu privire la venituri si cheltuieli rezultate din investitii

Avand in vedere cadrul legal al PAD si cerintele regimului Solvabilitate II, PAID S.A. are o politica de investitii prudenta.

Datorita volatilitatii ridicate si a incertitudinii pe pietele financiare, PAID S.A. a urmarit sa investeasca in titluri de stat si depozite bancare la termen. Societatea investeste atat in lei cat si in euro. La constituirea depozitelor se tine cont de ratingurile bancare si de respectarea limitelor de expunere prevazute in politica de investitii.

Investitiile in titluri de stat sunt investitii cu risc scazut (obligatiuni emise de Ministerul de Finante), pe termen mediu si lung iar depozitele sunt pe termen scurt, cu un grad mare de lichiditate.

Portofoliul de investitii financiare are urmatoarea componenta:

	Mii RON	
	31.12.2016	31.12.2017
Titluri de stat	139.875	176.697
Depozite	48.497	40.394
Conturi curente, casierie	-	15.319
<b>Total</b>	<b>188.372</b>	<b>232.410</b>

In anul 2017 se observa o **crestere a portofoliului de investitii financiare cu 23%** fata de anul 2016.

Rezultatul investitiilor se prezinta astfel:

	Mii RON	
	31.12.2016	31.12.2017
Venituri din titluri de stat	2.069	2.850
Venituri din depozite	524	322
Total venituri din investitii	2.593	3.172
Cheltuieli din investitii	162	94
<b>Rezultat investitii</b>	<b>2.431</b>	<b>3.078</b>

Rezultatul din investitii a avut o crestere de 26% fata de anul 2016 ca urmare a cresterii volumului titlurilor de stat si al veniturilor din dobanzi din titluri de stat. Ponderea titlurilor de stat in totalul investitiilor este de peste 70%.

#### **A.3.2. Informatii cu privire la castiguri si pierderi inregistrate direct in capitaluri proprii**

Societatea nu a inregistrat castiguri si pierderi evidentiata direct in capitalurile proprii.

#### **A.3.3. Informatii cu privire la investitii in securitizare**

Societatea nu detine investitii in securitizare.

Randamentul mediu anual al investitiilor pentru 2017 a fost de 1,83%.

#### **A.4. PERFORMANTA ALTOR ACTIVITATI**

Societatea nu a inregistrat alte venituri si cheltuieli semnificative in perioada de raportare.

#### **A.5. ALTE INFORMATII**

Societatea nu detine alte informatii semnificative cu privire la activitate si performanta.



## B. SISTEMUL DE GUVERNANTA

### PAID S.A a creat un sistem de guvernanta care asigura:

- ✓ un management corect, prudent si eficient;
- ✓ o structura organizatorica transparenta si adecvata;
- ✓ alocarea si separarea corespunzatoare a atributiilor;
- ✓ administrarea corecta a riscurilor;
- ✓ adecvarea politicilor si strategiilor;
- ✓ adecvarea mecanismelor de control intern;
- ✓ un sistem eficient de comunicare si de transmitere a informatiilor;
- ✓ aplicarea unor proceduri operationale care sa impiedice aparitia conflictelor de interese si divulgarea informatiilor confidentiale;
- ✓ principiul continuitatii activitatii.

Sistemul de guvernanta cuprinde structuri organizatorice si operationale menite sa sprijine obiectivele strategice si operatiunile societatii.

### B.1. INFORMATII GENERALE PRIVIND SISTEMUL DE GUVERNANTA

In ceea ce priveste structura de conducere si administrare a societatii, aceasta este asigurata de:

- ✓ Adunarea Generala a Actionarilor;
- ✓ Consiliul de Administratie;
- ✓ Conducerea Executiva;

**B.1.1 Adunarea Generala a Actionarilor** reprezinta organul deliberativ suprem in societate.

**Adunarea Generala Ordinara** decide si adopta hotarari privitor la urmatoarele:

- ✓ aprobarea situatiilor financiare ale societatii (bilantul, contul de profit si pierdere, balanta de verificare contabila etc) in baza raportului anual de activitate al consiliului de administratie si al auditorilor financiari;

- ✓ aprobarea situatiei profitului sau, dupa caz, a pierderilor, precum si situatia dividendelor ce urmeaza a fi platite de societate (atunci cand acestea exista);
- ✓ aprobarea planului de activitate a societatii si a bugetului de venituri si cheltuieli pentru anul in curs;
- ✓ activitatea desfasurata de Consiliul de Administratie;
- ✓ numirea sau validarea individuala a membrilor Consiliului de Administratie;
- ✓ numirea sau revocarea auditorului financiar si stabilirea duratei contractului de audit.

**Adunarea Generala Extraordinara** are ca principale atributii urmatoarele:

- ✓ majorarea sau reducerea capitalului social;
- ✓ fuziunea cu alte societati, reorganizarea si/sau divizarea societatii;
- ✓ autorizarea incheierii de acte juridice in numele si in contul societatii, prin care se dobandesc bunuri pentru aceasta sau se instraineaza, se inchiriaza, se schimba ori se constituie in garantie bunuri aflate in patrimoniul societatii, a caror valoare depaseste 25% din valoarea contabila a activelor societatii la data incheierii actului juridic.

Adunarea Generala Extraordinara a Actionarilor a delegat Consiliului de Administratie exercitiul urmatoarelor atributii:

- ✓ luarea hotararii privind mutarea sediului societatii;
- ✓ decizia de majorare a capitalului social prin emisiunea de noi actiuni in schimbul aportului in numerar, in limita a maximum jumatate din capitalul social subscris si varsat la data inmatricularii Societatii, pentru o perioada de cinci ani de la data inmatricularii Societatii, cu posibilitatea ridicarii drepturilor de preferinta al actionarilor existenti in scopul asigurarii accesului in societate a noilor

asiguratori autorizati. Ulterior aceasta delegare se considera reinnoita anual in limita a maximum jumatate din capitalul social existent la data autorizarii, daca nu este retrasa in mod expres de catre adunarea actionarilor.

**B.1.2 Consiliul de Administratie** este organul de gestiune colectiva al societatii fiind responsabil pentru:

- ✓ indeplinirea tuturor actelor necesare si utile pentru realizarea obiectului de activitate al societatii;
- ✓ executarea si implementarea hotararilor Adunarilor Generale ale Actionarilor;
- ✓ supravegherea activitatii delegate Conducerii Executive;
- ✓ adoptarea masurilor corespunzatoare privind aplicarea unui sistem de guvernanta corporativa care sa asigure o administrare corecta, eficienta si prudenta, bazata pe principiul continuitatii activitatii.

Consiliul de Administratie este alcatuit din cinci membri, propusi de catre actionarii PAID S.A. si validati individual de catre Adunarea Generala a Actionarilor si supusi aprobarii prealabile a Autoritatii de Supraveghere Financiara. Membrii Consiliului de Administratie isi exercita mandatul pentru o perioada de patru ani.

**La data de 31.12.2017 cei 5 membri ai Consiliului de Administratie sunt:**

- ✓ Dl. Coste Francois Benoit Jean-Baptiste Pierre - Presedinte;
- ✓ Dl. Gabriel Marcu - Vicepresedinte;
- ✓ Dl. Mesut Yetiskul - Membru;
- ✓ Dl. Paul Corneliu Cazacu - Membru;
- ✓ Dl. James Julian Grindley - Membru.

Urmatoarele competente generale ale Consiliul de Administratie nu pot fi delegate Conducerii Executive:

- ✓ stabilirea directiilor principale de activitate si de dezvoltare ale Societatii;

- ✓ stabilirea politicilor contabile si a sistemului de control financiar si aprobarea planificarii financiare;
- ✓ numirea si revocarea Conducerii Executive si stabilirea remuneratiei membrilor acesteia;
- ✓ supravegherea activitatii Conducerii Executive;
- ✓ pregatirea raportului anual referitor la administrarea societatii si rezultatele financiare ale acesteia;
- ✓ organizarea si convocarea Adunarii Generale a Actionarilor si implementarea/ executarea hotararilor acesteia;
- ✓ introducerea cererii pentru deschiderea procedurii speciale in cazul insolventei societatii, potrivit prevederilor Legii nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolventei si de insolventa si Legii nr. 503/2004 privind redresarea financiara si falimentul societatilor de asigurare.

Totodata, nu pot fi delegate Conducerii Executive atributiile primite de catre Consiliul de Administratie din partea Adunarii Generale a Actionarilor cu privire la modificarea sediului social sau majorarea capitalului social in limitele si conditiile autorizate.

**B.1.3 Conducerea Executiva** a PAID S.A. este formata dintr-un Director General si un Director General Adjunct care, nu pot detine nicio alta functie sau calitate in cadrul societatii.

Dintre competentele Conducerii Executive mentionam:

- ✓ propune catre Consiliul de Administratie strategia de dezvoltare a societatii si asigura mobilizarea resurselor acesteia in vederea atingerii obiectivelor aprobate de Consiliul de Administratie;
- ✓ propune anual catre Consiliul de Administratie strategia si programul de reasigurare pentru anul urmator, inclusiv retinerea neta, limita programului de reasigurare, brokerii de reasigurare si reasiguratorii vizati in vederea participarii;

- ✓ participa la sedintele Consiliului de Administratie avand posibilitatea sa-si exprime opinia in raport cu deciziile ce urmeaza a fi luate de catre Consiliul de Administratie, fara a avea drept de vot.

Regulamentul de Organizare si Functionare defineste structura precum si guvernanta corporativa a Societatii, prin prezentarea atributiilor stabilite, competentelor, nivelurilor de autoritate. In acest fel asigura transparenta procesului decizional si raspunderile fata de partile interesate in bunul mers al activitatii, precum si atragerea acestora in procesul decizional.

**Directorul General** a fost numit de catre Consiliul de Administratie al societatii pentru un mandat de 4 ani si conduce direct activitatea societatii acoperind toate functiunile.

Printre atributiile si responsabilitatile Directorului General, amintim:

- ✓ raspunde pentru administrarea si buna desfasurare a activitatilor societatii, inclusiv pentru punerea in aplicare a politicilor, strategiilor si atingerea obiectivelor;
- ✓ se asigura de indeplinirea atributiilor si exercitarea competentelor, intr-un cadru bine structurat, cu obiective specifice, clar definite si in conformitate cu legislatia specifica aplicabila Societatii;
- ✓ furnizeaza Consiliului informatii calitative si cantitative in timp util, la solicitarea acestuia sau din proprie initiativa ca urmare a indeplinirii atributiilor in mod operativ si eficient.
- ✓ asigura si raspunde de activitatea curenta a societatii, ducand la indeplinire toate hotararile Adunarii Generale a Actionarilor, Consiliului de Administratie precum si alte sarcini ce ii sunt stabilite ierarhic;
- ✓ este responsabil pentru integralitatea si corectitudinea raportarilor si a altor informatii cu privire la activitatea si situatia financiara a Societatii, conform legislatiei specifice aplicabile;
- ✓ respecta standardele etice si profesionale in vederea prevenirii aparitiei conflictelor de interese si actioneaza cu diligența cuvenita, relationeaza cu onestitate si in mod deschis, atat intern, cat si extern;
- ✓ asigura segregarea activitatilor la nivel individual sau la nivel de Societate si aplicarea unor politici interne/regulamente interne pentru evitarea aparitiei conflictelor de interese directe sau indirecte,
- ✓ se asigura ca la nivelul societatii este aplicata procedura pentru identificarea, evaluarea, monitorizarea, gestionarea si raportarea riscurilor semnificative, iar in aplicarea acestora sunt utilizate instrumente, tehnici si mecanisme adecvate;
- ✓ asigura elaborarea de planuri clare de actiune pentru asigurarea continuitatii activitatii si pentru situatiile de urgenta in vederea eliminarii riscurilor sau minimizarii acestora;
- ✓ evalueaza semestrial planurile pentru asigurarea continuitatii activitatii si pentru situatiile de urgenta;
- ✓ face propuneri privind obiectivele strategice ale societatii si pregateste planificarea strategica, bugetul de venituri si cheltuieli, planul de activitate;
- ✓ face propuneri referitoare la programul de reasigurare, programul de investire prudentiala a activelor administrate de societate si la politica de investitii;
- ✓ inainteaza planul de activitate si bugetul anual de venituri si cheltuieli spre aprobarea Adunarii Generale a Actionarilor;
- ✓ are obligatia de a comunica in baza unei strategii de comunicare cu partile interesate, strategii care respecta cel puțin urmatoarele cerinte: asigurarea unui tratament echitabil pentru actionari si parti interesate, comunicarea informatiilor in timp util si asigurarea unui cadru transparent de comunicare;

- ✓ are responsabilitatea de a stabili un sistem de detectare a deficiențelor sistemului de control intern și de a întreprinde măsuri pentru soluționarea respectivelor deficiențe.

**Directorul General Adjunct** a fost numit de către Consiliul de Administrație al societății pentru un mandat de 4 ani și are în subordine compartimentele de Daune, Subscriere, Tehnologia Informației și Reasigurare, precum și

#### **B.1.4 La nivelul PAID sunt constituite 5 comitete, respectiv:**

**1. Comitetul de Managementul Riscului** – este format din membrii Conducerii Executive și conducerii operative a societății. Dintre atribuțiile acestui comitet menționăm:

- ✓ informarea Consiliului de Administrație asupra situației expunerilor societății la riscuri, informări suficiente de detaliate și oportune care să permită conducerii să cunoască și să evalueze performanța în monitorizarea și controlul riscurilor, potrivit politicilor aprobate;
- ✓ informarea Consiliului de Administrație asupra problemelor și evoluțiilor semnificative care ar putea influența profilul de risc al societății;
- ✓ dezvoltarea de politici și proceduri adecvate pentru identificarea, evaluarea, monitorizarea și controlul riscurilor;
- ✓ stabilirea limitelor privind expunerea la riscuri, inclusiv pentru condiții de criză, precum și proceduri necesare pentru aprobarea excepțiilor de la respectivele limite;
- ✓ avizarea politicilor și procedurilor pentru identificarea, evaluarea, monitorizarea și controlul riscurilor semnificative;
- ✓ analizarea dacă planurile alternative de care dispune societatea corespund situațiilor neprevăzute cu care aceasta s-ar putea confrunta;
- ✓ revizuirea și aprobarea Raportului ORSA și propunerea acestuia spre aprobare Consiliului de Administrație;

Comitetul de daune și Comitetul de analiză și soluționare a reclamațiilor, fiind răspunzător în acest sens față de Directorul General, Consiliul de Administrație și Adunarea Generală a Acționarilor.

În mod indirect, în lipsa Directorului General, Directorul General Adjunct răspunde de întreaga activitate a societății acoperind toate funcțiunile.

- ✓ stabilirea de sisteme de raportare în cadrul societății privind aspecte legate de riscuri.

Comitetul se întrunește în ședințe periodice – trimestrial și în ședințe operative ori de câte ori este necesar

**2. Comitetul de Audit** - este organismul consultativ cu caracter permanent, care are ca obiectiv primordial acordarea de asistență Consiliului de Administrație cu privire la sistemul de control intern, auditul intern și auditul financiar. Dintre atribuțiile acestui comitet amintim:

- ✓ avizează planul de audit intern și necesarul de resurse aferente acestei activități;
- ✓ monitorizează implementarea măsurilor de remediere necesare pentru rezolvarea deficiențelor identificate în activitatea de audit intern precum și a altor probleme identificate de oricare alt auditor sau autoritate de supraveghere;
- ✓ monitorizează procesul de raportare financiară;
- ✓ monitorizează eficacitatea sistemelor de control intern, de audit intern, după caz, și de management al riscurilor din cadrul societății;
- ✓ monitorizează auditarea situațiilor financiare individuale anuale/consolidate;
- ✓ se asigură că la nivelul Consiliului de Administrație au fost adoptate toate măsurile de remediere necesare soluționării deficiențelor identificate de auditorii statutar.



**3. Comitetul de Daune** - este un comitet de lucru al PAID S.A., investit cu rol decizional in instrumentarea dosarelor de dauna cu caracter special sau a caror valoare de despagubire se incadreaza in limita aferenta Comitetului de Daune, dosare deschise pentru riscurile asigurate prin PAD. Dintre atributiile acestui comitet amintim:

- ✓ analizeaza si decide asupra rezolutiei dosarelor de dauna atipice, cu caracter special sau asupra acelor dosare ce intra sub incidenta limitei de competenta valorica;
- ✓ propune spre aprobare Directorului General dosarele de dauna care intra in limita de competenta a acestuia;
- ✓ stabileste reguli si principii de buna practica in instrumentarea dosarelor de dauna;
- ✓ propune solutii in procesul de instrumentare a dosarelor de dauna inaintate spre solutionare in comitetul de daune.

**4. Comitetul de analiza si solutionare a reclamatilor** - s-a constituit prin decizia Directorului General in conformitate cu normativele in vigoare si este compus din 5 membri cu drept de vot si un secretar de sedinta fara drept de vot. Dintre atributiile acestui comitet amintim:

- ✓ analizeaza, decide si solutioneaza toate reclamatii adresate PAID S.A. direct sau indirect;
- ✓ redacteaza nota de fundamentare in cazul reclamatilor sosite prin intermediul A.S.F;
- ✓ emite solicitari de informatii catre compartimentele interne ale PAID S.A. cu privire la furnizarea de informatii referitoare la activitatea de solutionare a reclamatilor;
- ✓ stabileste reguli si bune practici in materia solutionarii reclamatilor;
- ✓ analizeaza si rezolva orice problema aflata in aria activitatii de analiza si solutionare a reclamatilor.

**5. Comitetul de Investitii** - organizeaza activitatea de investitii a PAID S.A. cu

respectarea principiului persoanei prudente, pentru a asigura cerintele de calitate, siguranta, lichiditate si profitabilitate, in conformitate cu planurile de afaceri dar si cu asigurarea indeplinirii obligatiilor asumate prin contractele de asigurare si de reasigurare. Dintre atributiile acestui comitet amintim:

- ✓ face propuneri cu privire la categoriile de active si la limitele pentru fiecare categorie de active din portofoliul de investitii, pentru realizarea unui portofoliu diversificat si evitarea concentrarii excesive intr-o categorie de active sau fata de o anumita contraparte.
- ✓ monitorizeaza respectarea limitelor de investire pe categorii de active, emitent/contraparte, valute si maturitati.
- ✓ analizeaza oportunitatea si fundamenteaza propuneri pentru investirea in noi categorii de active;
- ✓ stabileste ipotezele privind rata dobanzii, rata de schimb si alti parametri folositi in realizarea proiectiilor folosite in fundamentarea planurilor de afaceri, a strategiei, a diverselor analize sau teste.
- ✓ aproba proiectia fluxurilor de numerar si planifica realizarea investitiilor, tinand cont de randamentele urmarite, de caracteristicile obligatiilor asumate si de cerintele de capital de solvabilitate.
- ✓ decide cu privire la lichidarea de active in situatii de risc sau fundamenteaza programe de gestionare a activelor in situatii de criza;
- ✓ elaboreaza planul de gestionare a resurselor financiare necesare lichidarii daunelor in situatia producerii unor catastrofe majore;

Atributiile acestor comitete sunt detaliate in Regulamentul de Organizare si Functionare al societatii.

#### **B.1.5 Rolurile si responsabilitatile Functiilor Cheie**

In conformitate cu prevederile reglementarilor in vigoare, persoanele care detin functii-cheie in cadrul PAID S.A. sunt:

- ✓ Sef Compartiment Managementul Riscului
- ✓ Ofiter de Conformitate;
- ✓ Sef Compartiment Audit Intern;
- ✓ Sef Compartiment Actuariat.

**Functia de Management al Riscului** are rolul de a gestiona sistemul de management al riscului la nivel de societate, stabilind strategii specifice si elaborand politici si proceduri privind identificarea, evaluarea, monitorizarea, administrarea si raportarea riscurilor. Periodic, Functia de Management al Riscului, in baza informatiilor furnizate, realizeaza rapoarte, la nivel de risc si agregat. Acestea sunt transmise spre dezbateri si avizare in cadrul Comitetului de Management al Riscului si ulterior in Consiliul de Administratie. Functia de Management al Riscului raporteaza, dupa caz, Directorului Departamentului Economic, Actuariat si Managementul Riscului, Conducerii Executive, Comitetului de Management al Riscului si Consiliului de Administratie al societatii. Functia de Management al Riscului trebuie sa fie informata in timp util in ceea ce priveste evenimentele generatoare de risc, riscurile materializate, precum si evolutia acestora.

**Functia de Conformitate** are rolul de a asista organele cu functii de conducere in identificarea, evaluarea, monitorizarea si raportarea riscului de non-conformitate asociat activitatilor desfasurate de Societate, pentru asigurarea unui Sistem de Control Intern adecvat la nivelul acesteia. Raporteaza Conducerii Executive.

**Functia de Audit Intern** - este o functie independenta si obiectiva, destinata sa ii confere Societatii o asigurare in ceea ce priveste adecvarea si functionalitatea sistemului de control intern, o indruma spre imbunatatirea activitatilor interne, si contribuie la generarea unui plus de valoare.

Auditorul intern este direct subordonat Comitetului de Audit al PAID S.A. si raporteaza periodic acestuia rezultatele misiunilor de audit,

stadiul desfasurarii misiunilor si eventualele neregularitati constatate. Are acces la toate structurile si informatiile Societatii si colaboreaza permanent cu functiile cheie si Conducerea Executiva pentru a asigura sustinerea implementarii principiilor unui sistem de guvernanta eficient.

Functia de audit intern are ca si principale obiective si responsabilitati auditarea sistemului de control intern si a celorlalte elemente ale sistemului de guvernanta. Auditorul intern este obiectiv si independent in indeplinirea responsabilitatilor ce ii revin, si prudent in utilizarea informatiilor colectate.

Ca urmare a sedintei Consiliului de Administratie din data de 06.09.2017 s-au initiat masuri de externalizare a functiei-cheie de audit intern.

**Functia Actuariala** are rolul de a indeplinii prevederile specifice conform Directivei Solvabilitate II, de a asigura coordonarea procesului de calculare a rezervelor tehnice in scopul inregistrarii in evidentele contabile ale societatii (NGAAP) cat si pe SOLVENCY si IFRS si de a asigura suport tehnic de specialitate conducerii societatii.

**Independenta functiilor-cheie este asigurata prin urmatoarele:**

- ✓ sunt recunoscute ca functii-cheie prin normele legale transpuse in Regulamentul de Organizare si Functionare aprobat de catre Consiliul de Administratie;
- ✓ persoanele care detin functii-cheie: nu sunt implicate in activitati operationale ale societatii din care ar putea rezulta vreun conflict de interese si au acces la toate informatiile necesare in vederea desfasurarii activitatii.

De subliniat faptul ca, independenta nu impiedica cooperarea cu alte compartimente din cadrul societatii.

Functiile-cheie, respectiv Functia de Management al Riscurilor, Functia de

Conformitate, Functia Actuariala, Functia de Audit Intern, au atat dreptul cat si obligatia de a raporta orice abatere importanta privind politicile si conformitatea direct catre Conducerea Executiva si, daca este cazul, catre Consiliul de Administratie.

### B.1.6 Modificari aduse sistemului de guvernanta

In anul 2017 informatiile semnificative cu privire la sistemul de guvernanta al PAID S.A., privesc reinnoirea mandatelor a doi dintre membrii Consiliului de Administratie, reintregirea componentei Comitetului de Audit ca urmare a reinnoirii mandatelor celor doi membri ai Consiliului de Administratie, infiintarea Comitetului de Investitii, crearea functiei de Director DAMRE avand in subordine 3 compartimente (Actuarial, Managementul Riscurilor si Economic), luarea deciziei de externalizare a functiei de audit intern, revizuirea procedurilor si politicilor existente si implementarea de noi proceduri/ politici/ norme.

### B.1.7 Politica de Remunerare

In cadrul PAID S.A, Consiliul de Administratie a analizat si stabilit o politica de remunerare care sa corespunda strategiei de afaceri, obiectivelor si intereselor pe termen lung si care cuprinde masuri pentru prevenirea aparitiei conflictelor de interese. Prin aceasta politica Consiliul de Administratie s-a asigurat ca toate angajamentele referitoare la remunerare sunt structurate corect si responsabil si ca permit si promoveaza o administrare eficienta a riscurilor. De asemenea politica de remunerare are in vedere evitarea stabilirii unor stimulente care sa incurajeze asumarea excesiva de riscuri.

Politica de remunerare sprijina respectarea tuturor normelor si a reglementarilor la care este supusa Societatea.

Politica de remunerare a PAID S.A. stabileste nivelul de salarizare pentru Consiliul de Administratie si Conducerea Executiva, cat si pentru salariatii, astfel:

- ✓ membrii Consiliului de Administratie nu sunt remunerati;
- ✓ nivelul de remunerare al Conducerii Executive este stabilit de catre Consiliul de Administratie al PAID S.A. in contractul de mandat;
- ✓ salariatii au remuneratia stabilita de Directorul General, pe trepte, avand in vedere urmatoarele elemente: calificari, performanta individuala, experienta profesionala si cunostinte tehnice, responsabilitati si aria de management, complexitatea solicitarilor aferente pozitiei ocupate, nivelul salariilor din domeniu, lipsa discriminarii, tratament echitabil in relatie cu alte pozitii/angajati ai societatii.
- ✓ remunerarea detinatorilor functiilor cheie este stabilita la un nivel care asigura faptul ca posturile esentiale sunt intotdeauna ocupate de angajati cu calificarea necesara, urmarindu-se fidelizarea lor in cadrul societatii.

Pentru fiecare post s-a stabilit un salariu incadrat intr-o grila de salarizare in acord cu nivelul de specializare profesionala solicitat de postul respectiv. In stabilirea nivelurilor salariale, 2 factori majori sunt luati in considerare: echitatea interna si echitatea externa.

Remuneratia salariatilor are doua componente, respectiv remuneratia fixa care este comparabila cu cea platita pe piata muncii din Romania detinatorilor unor posturi similare si remuneratia variabila care depinde de gradul de realizare a obiectivelor stabilite de catre Consiliul de Administratie la nivel de societate, precum si de gradul de realizare a obiectivelor individuale.

## B.2. CERINTE DE COMPETENTA SI ONORABILITATE

In scopul asigurarii conformitatii cu cerintele legale privind competenta profesionala si probitatea morala a membrilor structurii de conducere, precum si a functiilor-cheie si critice, PAID S.A are implementata politica P10 "Politica privind competenta profesionala si probitate morala", prin care sunt stabilite criteriile si modalitatile aplicabile pentru evaluarea acestor persoane si codul C01 "Codul Etic" care stabileste un set minim de principii, valori si reguli de conduita ce trebuie luate ca referinta in activitatile indeplinite.

Cerintele si criteriile generale care trebuie indeplinite si mentinute pe toata durata de desfasurare a activitatii, sunt:

- ✓ competenta si experienta profesionala;
- ✓ probitate morala;
- ✓ guvernanta.

Procesul de verificare a competentelor si a onorabilitatii este un proces complex realizat la nivelul intregii societati prin:

- ✓ verificarea conditiilor si criteriilor de eligibilitate;
- ✓ alocarea sarcinilor in functie de competente;
- ✓ monitorizarea activitatii desfasurate;
- ✓ reevaluarea periodica.

Nominalizarea unui nou membru al structurii de conducere/ responsabil pentru functiile cheie/critice se face in conformitate cu prevederile legale, evaluand in prealabil adecvarea persoanelor pentru care se solicita aprobarea sau pe care le notifica.

Persoanele responsabile din cadrul societatii, ulterior numirii unui membru al structurii de conducere/ responsabil pentru functiile cheie/critice, verifica in mod constant, mentinerea criteriilor de competenta si onorabilitate, pe baza documentelor relevante

privind conduita acestora, aspectele de natura profesionala, legala si financiara.

In cazul in care exista indicii clare asupra faptului ca aceste criterii nu mai sunt mentinute, in functie de impactul modificarilor, societatea va lua toate masurile necesare pentru remedierea acestor aspecte, inclusiv revocarea din functie, cu instiintarea autoritatii de supraveghere.

## B.3. SISTEMUL DE GESTIONARE A RISCURILOR, INCLUSIV EVALUAREA INTERNA A RISCURILOR SI A SOLVABILITATII

### B.3.1. Sistemul de gestionare a riscurilor

In cadrul PAID S.A. riscul reprezinta probabilitatea ca aparitia unui eveniment defavorabil sa afecteze capacitatea societatii de a-si atinge obiectivele. Asumarea de riscuri provine din activitatea principala a Societatii. PAID S.A., ca furnizor de servicii financiare, trebuie sa isi asume riscuri in mod deliberat in scopul de a asigura o rentabilitate adecvata si de a servi toate partile interesate (actionari, clienti, autoritati de supraveghere, etc), de aceea orice decizie de afaceri care afecteaza rentabilitatea atinge implicit si riscurile. PAID S.A. evalueaza pericolele potentiale, efectele si probabilitatile de aparitie ale acestora pentru a decide care dintre riscuri trebuie prevenite. Identificarea riscurilor se realizeaza in mod regulat, luand in considerare atat riscurile interne cat si pe cele externe. Riscurile interne sunt riscuri pe care Societatea le poate controla sau influenta, in timp ce riscurile externe nu se afla sub controlul acesteia.

Gestionarea Sistemului de Management al Riscului la nivel de societate se realizeaza prin planificarea, coordonarea si controlul activitatii de Management al Riscului la nivelul Societatii. In cadrul acestuia se stabilesc strategii specifice, se elaboreaza politici si proceduri privind identificarea, evaluarea, monitorizarea,

administrarea/ reducerea si raportarea riscurilor in timp util, cu scopul de a le optimiza si de a crea o cultura organizationala de tip „risk awareness”.

Sistemul de management al riscurilor este supus unui proces continuu de eficientizare, cu scopul de a proteja societatea, prin sustinerea obiectivelor acesteia, astfel:

- ✓ stabilirea unui cadru organizational adecvat;
- ✓ optimizarea procedurilor privind riscurile semnificative;
- ✓ stabilirea unui sistem de limite ale expunerilor la riscuri si a unei modalitati de monitorizare a acestor limite, in concordanta cu profilul de risc asumat;
- ✓ imbunatatirea procesului decizional, de planificare si priorizare;
- ✓ instituirea unui sistem de raportare a expunerilor la risc, precum si a altor aspecte referitoare la riscuri;
- ✓ utilizarea/alocarea eficienta a capitalului si resurselor in cadrul societatii;
- ✓ protejarea si consolidarea activelor si imaginii societatii;
- ✓ stabilirea unor criterii de recrutare si remunerare a angajatilor;
- ✓ optimizarea eficientei operationale.

Strategia specifica de gestionare a riscurilor este parte integranta a strategiei generale a Societatii, avand ca principale obiective fundamentale: respectarea cerintelor de capital SCR si MCR, asigurarea unui program optim de reasigurare prin cresterea capacitatii, realizarea unui management eficient orientat pe profit si capitalizare, toate avand ca scop unitar mentinerea stabilitatii financiare a PAID S.A., astfel incat toate obligatiile financiare fata de Client sa fie respectate. Anual, PAID S.A. elaboreaza un Plan de risc in care sunt prezentate obiectivele si masurile pentru fiecare risc semnificativ, acesta fiind supus dezbaterii si aprobarii Consiliului de Administratie.

Strategia de riscuri a PAID S.A. se bazeaza pe urmatoarele principii:

- ✓ Managementul Riscului este o parte integranta a sistemului de management bazat pe standarde si reguli;
- ✓ Strategia de riscuri este o parte integranta a strategiei de afaceri a PAID S.A. fiind sustinuta de luarea in considerare in procesele strategiilor de afaceri a respectarii apetitului la risc, a nivelului fondurilor proprii si al cerintei de capital (SCR);
- ✓ Procesul de planificare strategica si operationala este sustinut de rezultatele ORSA;
- ✓ Managementului societatii este responsabil de a asigura o baza de capital puternica si rate de solvabilitate prudente.

Situatia riscurilor este discutata in mod regulat la nivel de Conducere Administrativa, ca punct pe ordinea de zi a reuniunilor acestuia.

Un rol important in gestionarea riscurilor il au Compartimentele Actuariat, Reasigurare si Economic.

Compartimentul Managementul Riscului primeste de la Compartimentele societatii informatiile necesare pentru a evalua si proiecta profilul de risc al Societatii si pentru a realiza testele/scenariile de stres.

In vederea instituirii unui sistem functional si eficient de management al riscului, PAID S.A. si-a aliniat politicile si procedurile specifice de gestionare a riscurilor la prevederile Solvabilitate II, astfel incat acestea sa furnizeze personalului si Conducerii Societatii un instrument care faciliteaza gestionarea riscurilor intr-un mod controlat si eficient, pentru atingerea obiectivelor stabilite.

Pentru fiecare risc semnificativ (Subscriere, Lichiditate, Credit, Piata, Operational, Reputational si Strategic) exista proceduri specifice de gestionare care urmaresc identificarea, evaluarea, monitorizarea, gestionarea si controlul riscurilor, generate atat

de factori interni cat si de factori externi, care ar putea avea un impact negativ asupra activitatii PAID S.A.. In procedurile de management de risc se regasesc corelatiilor intre aceste riscuri. Raportarea riscurilor se realizeaza in conformitate cu Procedura de raportare a riscurilor.

Politicile si procedurile specifice managementului riscului stimuleaza implicarea angajatilor si promoveaza responsabilitatea fata de administrarea riscurilor, creand o cultura organizationala de tip „risk awareness”, prin pregatirea personalului pentru dezvoltarea aptitudinilor, in vederea identificarii si anticiparii evenimentelor.

Procedurile specifice de management al riscului sunt elaborate de Compartimentul Managementul Riscului si, dupa caz, cu alte compartimente si supuse dezbaterii si aprobarii in Comitetul de Management al Riscului si Consiliului de Administratie. Politicile si procedurile specifice ca se administreaza in cadrul Compartimentului Managementul Riscului sunt: Politica de management al riscurilor, Procedura privind managementul riscului de lichiditate, Procedura privind managementul riscului de subscriere, Procedura privind managementul riscului reputational, Procedura privind managementul riscului operational, Procedura privind managementul riscului de piata, Procedura privind managementul riscului de credit, Procedura privind managementul riscului strategic, Procedura privind raportarea riscurilor, Procedura privind evaluarea riscurilor operationale generate de utilizarea sistemelor informatice, Plan de recuperare in caz de dezastru (BCP), Politica privind investitiile si managementul unor elemente de activ si pasiv, Politica ORSA, Regulamentul Comitetului de Risc. In cadrul fiecarei proceduri sunt specificate responsabilitatile compartimentelor implicate, ale Conducerii Executive si Administrative.

Apetitul la risc si pragurile de semnificatie stabilite in cadrul sistemului de management al riscului, sunt aprobate de Consiliul de Administratie.

### **Etapele procesului de management al riscurilor:**

Identificarea riscurilor: Scopul identificarii riscurilor este de a expune, detecta si documenta toate sursele posibile de riscuri care ar putea afecta realizarea obiectivelor societatii. Identificarea riscurilor in sine este un proces care se efectueaza in mod regulat, cel putin o data pe an. Acesta include revizuirea riscurilor existente si a surselor care ar putea fi modificate, precum si detectarea si documentarea de noi surse de riscuri care au aparut si care trebuie sa fie luate in considerare. Rezultatele procesului de identificare a riscurilor trebuie sa fie inregistrate si documentate. In cadrul PAID S.A., identificarea riscurilor se realizeaza prin: Registrul riscurilor, Matricea riscurilor operationale, ORSA, Sistemul de Control Intern.

Masurarea riscurilor: In acest proces, diferitele tipuri de risc sunt incadrate in categoriile de risc stabilite. Scopul masurarii riscului este de a evalua si comenta riscurile identificate pe baza diverselor metode de evaluare: cantitative, calitative, opinia unui expert si/sau estimarea frecventei si a severitatii riscurilor. In vederea realizarii unei imagini detaliate a riscurilor si in special pentru identificarea masurilor de atenuare si control a riscurilor, se realizeaza analize cantitative si calitative ale acelorasi riscuri. Evaluarea cantitativa se realizeaza pentru riscurile cuprinse in formula standard utilizata de companie, iar evaluarea calitativa se realizeaza, in special, pentru riscurile din afara formulei standard, identificate de companie a avea impact semnificativ in activitatile sale.

Categoria de risc	Evaluare cantitativa Pilonul I-SII-FS	Evaluare calitativa
Subscriere	✓	✓
Piata	✓	✓
Credit	✓	✓
Operational	✓	✓
Lichiditate		✓
Reputational		✓
Strategic		✓

**Analiza riscurilor:** Dupa ce riscul este masurat cantitativ/calitativ trebuie sa fie efectuata o analiza eficienta a riscului si a masurilor/ mecanismelor necesar a fi implementate in vederea schimbarii situatiei riscului. Principalele posibilitati privind tratarea riscului, ca parte a managementului riscului sunt: Evitarea riscurilor (reducerea sau iesirea din afacerile riscante), Diminuarea riscurilor (punerea in aplicare a masurilor interne de reducere a riscului), Transferul riscurilor (ex: reasigurare) si Acceptarea riscurilor. Rezultatul analizei devine apoi fundamentul pentru urmatoarele decizii de management. Analiza riscurilor se poate face prin: Registrul riscurilor, Matricea riscurilor operationale, ORSA, Validarea proceselor in calculul SCR si al fondurilor proprii.

**Decizia si executia:** In procesul de management al riscurilor o serie de decizii privind riscurile trebuie luate si executate de entitatile responsabile. Deciziile de management care afecteaza in mod substantial structura de risc sunt sustinute de analize suficiente in ceea ce priveste impactul asupra afacerii si situatia de risc. Executarea deciziei este pusa in aplicare de entitatea responsabila intr-un mod prompt si eficient.

**Monitorizarea riscurilor:** Monitorizarea riscului este o parte importanta a procesului de management al riscurilor si este impartita in: monitorizarea riscului cu privire la procesul de asigurare a faptului ca profilul de risc al societatii ramane in concordanta cu

preferintele de risc si strategia de risc; monitorizarea riscului cu privire la procesul de urmarire din timpul punerii in aplicare a deciziilor de gestionare a riscurilor cu scopul de a controla punerea in aplicare eficienta si in timp util a planurilor de actiune care au fost decise. Monitorizarea riscurilor se face prin: Procesul de limitare a apetitului la risc, alocarea si stabilirea limitelor, Registrul riscurilor, Matricea riscurilor operationale, ORSA.

**Raportarea riscurilor:** Raportarea riscurilor este efectuata de functia de management al riscurilor si include atat rapoarte periodice, cat si rapoarte ad-hoc.

Registrul riscurilor reprezinta un alt element important al managementului riscului din cadrul Societatii. Inregistrarea riscurilor relevante pentru PAID S.A. intr-un catalog de riscuri, ofera un cadru de lucru pentru intelegerea profilului de risc al PAID S.A..

Un sistem de management al riscurilor bine stabilit este important pentru reflectarea corespunzatoare a tuturor riscurilor in deciziile de afaceri.

Elementele centrale ale regimului Solvency II, sunt de ordin cantitativ si calitativ, bazat pe abordarea celor trei piloni, astfel:

<b>Pilonul I</b>	include calcule trimestriale si anuale privind solvabilitatea (SCR, MCR).
<b>Pilonul II</b>	Include procesul privind Evaluarea Interna a Riscurilor si Solvabilitatii ("ORSA" – Own Risk and Solvency Assessment), precum si sistemul de guvernanta in ansamblu, care include atat sistemul de management al riscurilor, cat si sistemul de control intern.
<b>Pilonul III</b>	include raportarea catre public si catre autoritatile de supraveghere (SFCR, RSR, QRT).

Structurii organizatorice ii sunt stabilite sarcini si responsabilitati in ceea ce priveste procesele de management al riscurilor. Conformitatea cu prevederile normelor interne si a prevederilor legislative externe este asigurata de Functia de Conformitate, in colaborare cu Compartimentul Juridic si revizuita periodic de Functia de Audit Intern.

Functia de management al riscurilor, impreuna cu Functia actuariala efectueaza teste de stres, teste de faliment, proiectii financiare, pe baza urmatoarelor principii:

- ✓ identificarea si analiza adecvarii ipotezelor utilizate pentru testele de stres;
- ✓ testarea si validarea calculelor si a parametrilor;
- ✓ efectuarea testelor de senzitivitate;
- ✓ evaluarea conformitatii cu capitalul alocat si limitele de risc;
- ✓ conformitatea cu Directiva Solvabilitate II;
- ✓ efectuarea testelor de stres se poate face in cadrul unor rapoarte anuale (ORSA, Profil de risc) sau ad-hoc, dupa caz.

Monitorizarea si controlul proceselor specifice managementului riscului se realizeaza prin analize si raportari periodice potrivit normelor interne si externe.

Raportarea riscurilor poate fi interna (ex: calculul SCR, nivelul fondurilor proprii, ORSA) sau externa (ex: rapoarte cantitative si calitative, in conformitate cu cerintele autoritatilor).

Functia de Management al Riscului si dupa caz, Comitetul de Management al Riscurilor raporteaza situatia de risc catre Consiliul de Administratie, printr-un raport de risc periodic.

Periodic (lunar, trimestrial, anual-dupa caz) Compartimentul Managementul Riscurilor/Comitetul de Management al riscurilor prezinta Conducerii Executive/Consiliului de Administratie indicatorii specifici de management al riscului, raportarea acestora la pragurile de semnificatie, propune spre analiza, dezbateri si aprobare proceduri specifice

managementului riscului, Matricea Riscului Operational, rapoarte etc.

**Cerinta de capital si fondurile proprii:** Pe durata obligatiilor sale societatea este expusa la riscurile semnificative de Subscriere, Lichiditate, Credit, Piata, Operational, Reputational si Strategic. PAID S.A. calculeaza cerinta de capital pentru riscul de Subscriere, Credit, Piata si Operational, in baza formulei standard, conform specificatiilor tehnice ale Directivei Solvabilitate II. Metodologia de calcul se regaseste in Procedura privind calculul capitalului de solvabilitate. In calculul cerintei de capital nu sunt incluse Riscul Strategic, Reputational si de Lichiditate.

**Principiul „persoanei prudente”:** In vederea asigurarii unui management eficient al investitiilor cu respectarea principiului persoanei prudente PAID S.A. a elaborat si implementat *Politica privind investitiile si managementul unor elemente de activ si pasiv*. In scopul asigurarii lichiditatii, disponibilitatii, profitabilitatii si calitatii portofoliului de investitii, in anul 2017 activele societatii au fost investite numai in Titluri de stat si Depozite. Riscurile aferente titlurilor de stat si depozitelor sunt gestionate conform capitolelor de mai sus.

### B.3.2 Evaluarea proprie a riscurilor si a solvabilitatii\_ORSA

ORSA este un instrument al sistemului de management al riscurilor, ce implica evaluarea riscurilor proprii pe termen scurt si lung, precum si valoarea fondurilor proprii necesare pentru a le acoperi. PAID S.A. a elaborat in anul 2015 *Politica ORSA (Own Risk Solvency Assesment - Evaluarea Propriului Risc si a Solvabilitatii)* in conformitate cu art. 45 din Directiva Solvabilitate II, art. 29 al Legii nr. 237/2015 si alte cerinte de reglementare aplicabile. Ultima



revizie a politicii a fost aprobată de Consiliul de Administrație în 09.10.2017.

În vederea asigurării stabilității financiare a PAID S.A., politica are în vedere relația dintre diferite componente ale activității, precum: procesul de planificare a activității/managementul strategic, procesul de management eficient al capitalului și cadrul de administrare a riscurilor. Politica ORSA are ca scop principal stabilirea principiilor și regulilor de realizare a acestora, astfel încât să garanteze că ORSA oferă Consiliului de Administrație și Conducerii Executive PAID S.A. o evaluare adecvată, acum și în viitor, a managementului riscului și a solvabilității societății.

ORSA este un proces anticipativ, prin care se urmăresc necesitățile de solvabilitate aferente strategiei actuale și viitoare, pe respectivul orizont de planificare. În acest sens, PAID S.A. își stabilește obiective interne de capital pentru a acoperi, atât pe termen scurt cât și pe termen lung, cerința de capital reglementat.

PAID S.A. desfășoară procesul ORSA în mod regulat, respectiv anual, ORSA Periodică. Această frecvență în timp este justificată de: frecvența de analizare și revizuire a strategiei de afaceri, procesul de planificare a activității, schimbarea istorică foarte lentă a profilului de risc al companiei, volatilitatea istorică redusă a gradului de solvabilitate.

ORSA Ad-hoc (neperiodic) se efectuează, fără nici o întârziere, la cererea A.S.F. sau ori de câte ori intervin modificări semnificative în profilul de risc al societății, în solvabilitatea PAID S.A. sau schimbări semnificative în mediul de afaceri, planificarea activității ori managementul capitalului. Decizia finală de efectuare a ORSA Ad hoc aparține Consiliului de Administrație.

Pentru elaborarea ORSA sunt necesare cel puțin următoarele documente: planificarea activității (Planul/ Strategia de afaceri), politici și proceduri de Management al Riscului, inclusiv Registrul Riscurilor, pragurile de semnificație,

toleranta la risc, apetitul la risc și profilul de risc metodologiile de calcul - SCR, rezerve tehnice, alte elemente ale bilanțului economic.

Procesul ORSA se desfășoară avându-se în vedere următoarele principii:

- ✓ identificarea, evaluarea, monitorizarea, gestionarea și controlul riscurilor;
- ✓ identificarea și evaluarea scenariilor relevante;
- ✓ utilizarea formulei standard pentru evaluarea SCR;
- ✓ relația dintre formulei standard (SCR) și profilul de risc al PAID S.A.;
- ✓ comparația între necesitățile globale ale solvabilității, SCR și fondurile proprii pentru atingerea obiectivelor planificate;
- ✓ asigurarea respectării cerințelor privind managementul prudential;
- ✓ gestionarea eficientă a riscurilor neacoperite.

#### **Procesul ORSA conține următoarele etape principale:**

- ✓ identificarea riscurilor și a scenariilor de stres (inclusiv a scenariilor de analiză de sensibilitate și a scenariilor de faliment);
- ✓ proiecția bilanțului economic în condiții normale și în contextul scenariilor identificate anterior;
- ✓ estimarea necesităților globale de solvabilitate, în baza condițiilor normale și în contextul scenariilor identificate anterior;
- ✓ evaluarea rezultatelor și furnizarea de recomandări;
- ✓ raportarea rezultatelor.

**Identificarea riscurilor și a scenariilor de stres:** În cadrul acestei etape sunt identificate și evaluate riscurile semnificative cu care se confruntă PAID S.A. având în vedere factorii interni și factorii externi cu impact asupra poziției economice și a solvabilității PAID S.A. pe orizontul de timp stabilit. Pentru cele mai importante riscuri sunt identificate scenarii cu diferite probabilități de realizare, în vederea

evaluării impactului viitor al acestora. În cadrul ORSA riscurile sunt evaluate cantitativ și calitativ pe un orizont de timp de 10 ani.

**Proiecția bilanțului economic și a poziției de solvabilitate din planul ORSA:** În cadrul acestei etape se realizează proiecții pentru orizontul de timp (scenariul de bază) și calcule aferente scenariilor de stres. Pentru evaluarea riscurilor în cadrul ORSA, sunt necesare proiecții pe termen lung ale componentelor esențiale ale planului de afaceri al societății, bilanțului economic și contului de profit și pierdere. Aceste proiecții contribuie la crearea ORSA pentru a permite PAID să își formeze opinii cu privire la necesarul de capital de solvabilitate și volumul fondurilor proprii pe orizontul de timp considerat. Data de referință/raportare este data ultimului bilanț, iar cel mai recent proces de planificare strategică stă la baza evaluării prospective. Premisele care stau la baza realizării ORSA sunt agreeate în cadrul ședințelor Consiliului de Administrație.

**Solvabilitatea Globală:** Acest pas include modelarea și calculul în care se estimează necesarul de solvabilitate viitor și în care se calculează: SCR, MCR, fondurile proprii eligibile în baza scenariului de bază/initial, a testelor de stres, teste de faliment și alte analize. Proiecția în viitor urmărește și testarea vulnerabilității societății la riscurile semnificative identificate și funcționalitatea planificării activității și a solvabilității societății de-a lungul a 10 ani.

**Modul de interacțiune între activitățile de gestionare a capitalului și sistemul de gestionare a riscurilor:**

Societatea are o abordare prudentă în asigurarea unui nivel adecvat al capitalurilor proprii, urmărind ca rata de solvabilitate să fie menținută peste 150%.

**Evaluarea rezultatelor și furnizarea de recomandări:** Principalul obiectiv al ORSA este de a asigura Conducerea cu privire la viabilitatea strategiei de afaceri și a planurilor de afaceri operaționale și identificarea timpurie

a situațiilor care ar putea expune societatea la riscuri semnificative care să genereze insuficiente de capital. Rezultatele ORSA sunt valorificate cel puțin pentru următoarele arii:

- ✓ planificarea activității, respectiv viabilitatea planului/ strategiei de afaceri;
- ✓ strategii, respectiv adecvarea strategiei de afaceri, de risc și de capital;
- ✓ managementul capitalului (capitalizarea), limite interne și prudentiale, respectiv conformitatea cu cerințele prudentiale, adecvarea indicatorilor utilizați pentru monitorizarea riscurilor;
- ✓ guvernanta internă și procese, respectiv proiectarea și eficacitatea cadrului de guvernanta și a proceselor.

**Raportarea rezultatelor:** Rezultatele procesului ORSA sunt discutate și aprobate în cadrul ședințelor Consiliului de Administrație. Rezultatele ORSA se comunică și se discută atât cu părțile implicate cât și cu conducerea, pe baza schiței Raportului ORSA. Raportul intern ORSA are la bază informațiile și ipotezele utilizate în cadrul ORSA, inclusiv deciziile conducerii și acțiunile întreprinse. Pe baza acestei documentații se întocmește un raport intern, semnat și asumat de Conducere. Extrase din raportul ORSA se transmit tuturor persoanelor care urmează a utiliza rezultatele evaluării prospective. Raportul ORSA se transmite către A.S.F. în termen de două săptămâni de la aprobarea rezultatelor evaluării prospective de către conducere. Se transmite către A.S.F. raportul integral sau un rezumat al acestuia, dar suficient de detaliat pentru a se putea înțelege rezultatele.

Raportul ORSA (periodic și neperiodic) este pregătit de funcția de management al riscului și cuprinde rezultate cantitative și calitative ale ORSA, referitoare la metodele și ipotezele utilizate, comparația între necesitățile globale de solvabilitate, capitalul reglementat și fondurile proprii, informații calitative despre risc.

În cazul în care Auditul intern a efectuat verificarea procesului ORSA, Raportul ORSA poate conține și rezultatele acestei verificări (după caz).

Valorificarea ORSA - Comunicarea internă a rezultatelor procesului ORSA include: Consiliul de Administrație, Conducere executivă, Funcțiile cheie, Șefii compartimentelor implicate și proprietarii de risc.

*Principalele entități implicate în procesul ORSA:* Consiliul de Administrație; Conducerea Executivă; Comitetul de Management al Riscului; Funcția de Management al Riscurilor; Funcția Actuarială; Alte compartimente implicate.

## B.4. SISTEMUL DE CONTROL INTERN

### B.4.1. SISTEMUL DE CONTROL INTERN

Sistemul de control intern al PAID S.A. este încorporat într-o cultură organizațională ce pune accentul pe importanța efectuării unui control intern adecvat, la toate nivelurile, și se asigură ca toți membrii personalului își cunosc rolul în cadrul sistemului de control intern, acestea fiind specificate atât în Regulamentul de Organizare și Funcționare, fișe de post cât și în politici și proceduri. Mediul de control cuprinde atitudinea generală, conștientizarea și măsurile luate de conducere și de cei însărcinați cu guvernanta privind sistemul intern de control și importanța sa în cadrul societății.

Mediul de control stabilește tonul organizației, influențând conștiința controlului la nivelul personalului. El reprezintă baza tuturor celorlalte componente ale controlului intern, asigurând o disciplină în cadrul organizației ce trebuie respectată și o structură a societății, astfel încât să poată fi aplicat în mod eficient sistemul de control intern.

**Elementele** care definesc mediul de control sunt:

- ✓ integritatea personală și profesională, valorile etice stabilite de conducere pentru întregul personal, inclusiv o atitudine de sprijin permanent față de controlul intern;
- ✓ preocupare continuă a conducerii pentru competența la nivelul întregului personal;
- ✓ structura organizatorică a societății;
- ✓ politica și practicile privind managementul calității;
- ✓ politica și practicile privind resursele umane.

Activitățile de control sunt proporționale cu riscurile generate de activitățile și procesele care fac obiectul controlului. Pe baza unei abordări sistematice (planifica, efectuează, verifică și acționează) riscurile și dimensiunile controalelor sunt identificate. Prin sistemul de asigurare a calității, procesele sunt îmbunătățite constant.

**În cadrul societății a fost implementat un sistem de control intern dezvoltat pe trei linii de apărare, astfel:**

- ✓ **Linia întâi de apărare:** constă în controale desfășurate de managementul pe linie ierarhică, de funcțiile critice, detaliate în politici și proceduri, fiind compusă din coordonatorii fiecărui compartiment (arie de activitate), respectiv daune, subscriere, reasigurare, juridic, tehnologia informației și economic. Această responsabilitate cu privire la controlul intern se regăsește atât în Regulamentul de Organizare și Funcționare, fișe de post cât și în Procedurile de monitorizare și control la nivel de compartiment.
- ✓ **Linia a doua de apărare:** este compusă din persoanele care asigură funcțiile de administrare a riscurilor, de conformitate, control intern și actuarial.
- ✓ **A treia linie de apărare** este reprezentată de funcția de audit intern, responsabilă cu revizuirea și evaluarea periodică a adecvării

politicilor si procedurilor, precum si a aplicarii acestora la toate nivelurile societatii.

Modalitatea principala de identificare/stabilire a controalelor la nivelul societatii o reprezinta documentarea proceselor de baza si identificarea riscurilor aferente.

Pentru fiecare risc identificat in cadrul proceselor, responsabilul de proces, impreuna cu responsabilul managementul riscurilor si persoana desemnata responsabila cu implementarea sistemului de control intern vor verifica daca exista si un control aferent.

Toate controalele definite vor fi documentate astfel incat sa poata fi ulterior evaluate de catre functia de control intern/audit intern.

#### **Tipuri de controale efectuate in societate:**

**Controlul preventive** - Scopul principal al acestui tip de control este de prevenire a erorilor si poate fi exercitat la nivelul operatiunilor desfasurate in cadrul fiecarui compartiment, sub urmatoarele forme:

- ✓ standarde, politici si proceduri interne;
- ✓ segregarea activitatilor;
- ✓ autorizare/ aprobare.

**Controlul detectiv (Ulterior)** - Controlul detectiv se exercita ulterior efectuării proceselor activitatii, in vederea urmaririi:

- ✓ corectei inregistrari a operatiunilor;
- ✓ incheierii contractelor conform reglementarilor in vigoare;
- ✓ respectarii limitelor de competenta;
- ✓ indeplinirii sarcinilor de serviciu, etc.

**Controlul de management** - Controlul de management se realizeaza cu scopul de a masura gradul de indeplinire a obiectivelor stabilite in cadrul PAID SA dintr-o anumita perioada (ex: prin intermediul comparatiilor intre performanta planificata si cea indeplinita).

#### **Controlul ierarhic operativ**

✓ se realizeaza continuu, sub forma autocontrolului, controlului in lant si controlul

ierarhic, potrivit competentelor stabilite prin ROF si in limita atributiilor specifice functiilor;

- ✓ se exercita preventiv, prin vizarea sau semnarea documentelor elaborate sau prezentate spre avizare potrivit competentelor specifice functiilor;
- ✓ se exercita detectiv, prin sesizarea deficientelor/neconformitatilor fiind propuse/aplicate actiuni corective.

**Controlul tematic** - Se exercita de persoana sau echipa cu atributiuni de control, desemnata de conducerea Societatii, in vederea verificarii si evaluarii modului de realizare a atributiunilor definite in cadrul principalelor procese operationale, respectiv:

- ✓ activitatea de subscriere asigurari;
- ✓ activitatea financiar contabila;
- ✓ activitatea de instrumentare a daunelor;
- ✓ gestionarea patrimoniului si a documentelor cu regim special;
- ✓ activitatea juridica;
- ✓ protectia informatiilor;
- ✓ activitatea de reasigurare;
- ✓ activitatea de reclamatii;
- ✓ securitatea, sanatate si protectia muncii, siguranta locului de munca (SSM si SU), utilizarii si intretinerii tehnicii de calcul si a autoturismelor etc.

#### **In ceea ce priveste cadrul general in anul 2017, acesta a fost dat de urmatoarele actiuni:**

- ✓ s-au realizat analize operative la nivelul compartimentelor societatii, controale faptice care au in vedere restrictionarea accesului la active, cum ar fi disponibilitati banesti, s-a verificat respectarea prevederilor legale, normele si reglementarile interne ale PAID S.A. in conformitate cu planul de control anual aprobat de catre conducerea societatii;
- ✓ s-au inventariat principalele deficiente identificate in cadrul sistemului de control intern si masurile intreprinse pentru corectarea acestora, acestea

comunicandu-se la nivel de conducere superior competent rezultatele tuturor verificarilor efectuate prin crearea un sistem de raportare semestrial catre Consiliul de Administratie eficient si in conformitate cu legislatia in vigoare;

- ✓ s-a urmarit remedierea operativa, in timpul controlului, a majoritatii deficientelor si abaterilor constatate;
- ✓ s-au prelucrat in mod operativ cu salariatii verificati prevederile normative incalcate;
- ✓ s-au revizuit si elaborat noi proceduri specifice sistemului de control intern. In urma acestor proceduri s-au efectuat controale semestriale documentate prin rapoarte semestriale de control si monitorizare, inaintate conducatorului compartimentului control intern pentru verificare si Conducerii Executive;
- ✓ s-a realizat verificarea atingerii obiectivelor PAID S.A.;
- ✓ s-a implementat sistemului de management al calitatii ISO 9001:2015;
- ✓ s-a realizat supravegherea sistemului de management al calitatii de catre auditor extern SRAC si s-a efectuat audit intern ISO;
- ✓ s-au monitorizat rapoartele intocmite de catre Auditorul Intern, unde sunt prevazute deficientele constatate in cadrul misiunii de audit (acestea sunt aduse la cunostinta Comitetului de Audit si apoi Consiliului de Administratie);
- ✓ s-au verificat documentele interne (proceduri/politici/etc) in ceea ce priveste respectarea conformitatii cu legislatia aplicabila.

Controlul intern s-a efectuat cu competenta profesionala si obiectivitate, cu respectarea legislatiei in vigoare.

#### **B.4.2. FUNCTIA DE CONFORMITATE**

In vederea conformarii la cerintele Directivei Solvabilitate II, PAID S.A. a instituit in cadrul

societatii functia de conformitate incepand cu anul 2015. Aceasta functie este reglementata de politica de conformitate si misiunile acesteia se regasesc in planul de asigurare a conformitatii, aprobat de catre Conducerea Executiva.

Politica de conformitate are rolul de a stabili cadrul privind identificarea, evaluarea, furnizarea de consiliere, monitorizarea si raportarea referitoare la riscul de non-conformitate asociat activitatilor de asigurare si privind acordarea de suport si consiliere Conducerii si compartimentelor operationale astfel incat activitatile sa se desfasoare in conformitate cu legislatia specifica in vigoare, reglementarile interne precum si cu alte coduri si standarde aplicabile in domeniul conformitatii.

Avand in vedere responsabilitatile sale, Ofiterul de conformitate elaboreaza si revizuieste cel putin o data pe an, politica de conformitate, astfel actualizarea acesteia a fost aprobata in cadrul sedintei Consiliului de Administratie din data de 09.11.2017.

Activitatile care sunt desfasurate de catre Ofiterul de conformitate sunt prezentate intr-un Plan de Conformitate, plan care este aprobat de catre Conducerea Executiva. In cuprinsul planului sunt luate in considerare toate domeniile relevante ale societatii, cat si expunerea acesteia la riscul de non-conformitate care poate sa apara datorita modificarilor legislative/altor factori.

Planul de conformitate pe anul 2017 a cuprins revizuirea procedurilor/politicilor in vederea alinierii la cerintele legale si respectarii recomandarilor controalelor/auditurilor efectuate, verificarea declaratiei privind conflictul de interese, verificarea contractelor externalizate, verificarea corespondentei cu Autoritatea de Supraveghere Financiara, precum si elaborarea de materiale pentru

training-urile privind prevenirea si spalarea banilor ori codul etic.

Activitatile specifice ofiterului de conformitate desfasurate sunt urmatoarele:

- ✓ **Monitorizarea cadrului legal** - A identificat in mod continuu reglementarile aplicabile societatii, evaluand impactul asupra proceselor si procedurilor sale. De asemenea a furnizat informatii asupra masurilor ce trebuie luate pentru implementare, responsabilitati, data intrarii in vigoare. Functia de Conformitate a monitorizat proiectele de revizuire a actelor normative, in vederea evaluarii posibilului impact asupra societatii cu privire la modificarile semnificative din cadrul legal aplicabil. Pentru modificarile legislative importante au fost organizate intalniri de lucru cu compartimentele implicate in implementarea acestora.
- ✓ **Consilierea** - Pe toata perioada de raportare a acordat asistenta Conducerii Executive si compartimentelor societatii privind gestionarea eficienta a riscului de non-conformitate si cu privire la modalitatea de aplicare a prevederilor legale din toate domeniile in care exista un potential risc de non-conformitate.
- ✓ **Raportarea** - A elaborat raportarea trimestriala catre Conducerea Executiva cu privire la misiunile indeplinite.

## B.5. FUNCTIA DE AUDIT INTERN

Auditul intern este o activitate independenta care furnizeaza servicii de asigurare obiectiva si de consiliere, destinata sa aduca valoare in societate si sa imbunatateasca operatiunile acesteia. Activitatea de audit intern ajuta societatea in indeplinirea obiectivelor sale printr-o abordare sistematica si metodică care evalueaza si imbunatateste eficacitatea

proceselor de management al riscului, control si guvernanta.

Sfera de cuprindere a auditului intern include toate activitatile si operatiunile desfasurate in cadrul societatii.

*Functia de audit intern, in cadrul PAID, este organizata respectandu-se urmatoarele cerinte:*

- ✓ pozitia functiei in cadrul structurii organizatorice, de subordonare directa fata de Comitetul de Audit si respectiv fata de Consiliul de Administratie, garanteaza independenta si autonomia, pentru a nu fi compromisa obiectivitatea procesului de audit. Functia de audit intern nu depinde, ierarhic, de niciun responsabil din aria operativa. Personalului implicat in auditul intern nu ii sunt incredintate responsabilitati operative si nici nu este implicat in auditarea activitatilor de care a fost responsabil, daca nu a trecut cel puțin un an de la schimbarea activitatii;
- ✓ functia de audit intern, in desfasurarea activitatii, are legaturi cu toate structurile de control din cadrul societatii;
- ✓ conducatorul activitatii de audit intern este numit de conducerea administrativa. Acesta trebuie sa aiba competenta profesionala pentru a realiza aceasta activitate, conform reglementarilor Camerei Auditorilor Financiari din Romania. Atributiile persoanei responsabile cu functia de audit intern sunt clar definite, iar responsabilitatea si modalitatea de raportare catre conducerea administrativa sunt precizate in fisa postului. Responsabilul cu functia de audit intern este imputernicit cu autoritatea necesara pentru a garanta independenta sa;
- ✓ personalul implicat in activitatea de audit intern are asigurat accesul la toate structurile societatii si la intreaga documentatie, inclusiv informatii privind activitatile externalizate;

- ✓ structura de audit intern este organizata corespunzator dimensiunii societatii si obiectivelor stabilite.

*Functia de audit intern are ca principale obiective:*

- ✓ evaluarea eficientei si a gradului de adecvare a sistemului de control intern;
- ✓ evaluarea modului de aplicare si a eficacitatii procedurilor de management al riscurilor;
- ✓ analiza relevantei si integritatii datelor furnizate de sistemele informationale financiare si de gestiune, inclusiv sistemul informatic;
- ✓ verificarea functionarii si eficientei fluxurilor informationale intre sectoarele activitatii;
- ✓ evaluarea acuratetei si credibilitatii inregistrarii contabile care stau la baza intocmirii situatiilor financiare si a raportarilor contabile;
- ✓ evaluarea modului in care se asigura protejarea elementelor patrimoniale bilantiere si extrabilantiere si identificarea metodelor de prevenire a fraudelor si pierderilor de orice fel;
- ✓ evaluarea modului in care sunt respectate dispozitiile cadrului legal, cerintele codurilor etice, precum si evaluarea modului in care sunt implementate politicile si procedurile societatii;
- ✓ testarea integritatii si credibilitatii raportarilor, inclusiv a celor destinate utilizatorilor externi;
- ✓ eficienta controalelor efectuate asupra activitatilor externalizate.

Obiectivul general al auditului intern este de imbunatatire a managementului structurilor auditate.

In atingerea obiectivelor sale, auditorul intern colaboreaza permanent cu functiile-cheie si Conducerea Executiva pentru a asigura implementarea principiilor unui sistem de guvernanta corporativa eficient si adecvat.

*Pentru reglementarea activitatii de audit intern in cadrul PAID S.A. s-au elaborat si aprobat:*

- ✓ Politica functiei de audit intern
- ✓ Procedura privind desfasurarea activitatii de audit intern
- ✓ Regulamentul de organizare si functionare al Comitetului de Audit.

Procedurile de audit intern prevad dreptul de initiativa al auditorului intern si autoritatea acestuia de a comunica cu orice membru din cadrul conducerii societatii, cu orice angajat si/sau colaborator al societatii, de a examina orice activitate, compartiment sau sediu secundar al societatii, precum si accesul acestuia la orice inregistrari, documente, fisiere si informatii necesare in realizarea obiectivelor auditului.

Auditorul intern al societatii poseda abilitati si competente profesionale adecvate pentru pozitia auditului intern in cadrul sistemului de guvernanta si isi desfasoara activitatea cu respectarea standardelor de audit intern si a prevederilor Codului Etic al auditorilor interni. Auditorul intern este obiectiv si independent in indeplinirea responsabilitatilor ce ii revin si prudent in utilizarea informatiilor colectate, trebuie sa aiba o atitudine impartiala, sa isi indeplineasca atributiile cu profesionalism si integritate si sa evite conflictele de interese.

Misiunile de audit vizeaza totalitatea proceselor si activitatilor din cadrul companiei si se desfasoara conform planului de audit bazat pe evaluarea riscurilor. In urma misiunilor de audit intern se emit rapoarte obiective, clare, concise si oportune care contin recomandari/masuri pentru eliminarea neconformitatilor/neregularitatilor constatate.

Functia de audit intern comunica Conducerii Executive si Comitetului de Audit rezultatele misiunilor de audit.

Conducatorul activitatii de audit intern raporteaza, Comitetului de Audit si Consiliului de Administratie al PAID S.A. cu privire la:

- ✓ gradul de indeplinire a planului de audit aprobat si stadiul desfasurarii misiunilor de audit;
- ✓ constatarile si concluziile misiunilor de audit si recomandarile rezultate din desfasurarea misiunilor de audit;
- ✓ problemele privind controlul si guvernanta, expunerile semnificative la riscuri, inclusiv riscurile de frauda;
- ✓ stadiul implementarii recomandarilor de catre structurile auditate;
- ✓ alte informatii necesare sau solicitate de conducerea superioara si consiliu.

Pentru desfasurarea in mod unitar a activitatii de audit intern, politica si procedurile specifice sunt supuse procesului de revizuire anuala, in conformitate cu schimbarile legislatiei, precum si cu cele mai bune practici profesionale in domeniul auditului intern.

## B.6. FUNCTIA ACTUARIALA

Functia Actuariala este functie cheie in cadrul societatii, fiind indeplinita in cadrul Compartimentului Actuarial de catre seful de Compartiment cu sprijinul actuarului din subordine.

Functia actuariala este independenta, raportand direct Conducerii Executive sau Consiliului de Administratie.

In indeplinirea sarcinilor specifice, Functia Actuariala are acces la toate informatiile pe care le considera necesare, si poate informa direct si imediat conducerea societatii in legatura cu rezultatele evaluarilor proprii.

*Principalele activitati ale Functiei Actuariale sunt in legatura cu:*

- ✓ coordonarea calculului rezervelor tehnice;
- ✓ asigurarea folosirii in calculul rezervelor tehnice a unor metodologii, modele si ipoteze adecvate;
- ✓ evaluarea suficientei cantitative si calitative a datelor folosite in calculul rezervelor tehnice;

- ✓ compararea celei mai bune estimari cu rezultatele reale;
- ✓ informarea conducerii cu privire la acuratetea si adecvarea calculului rezervelor tehnice;
- ✓ supervizarea calculului rezervelor tehnice in situatia folosirii de aproximari in calculul celei mai bune estimari;
- ✓ exprimarea unei opinii in ceea ce priveste politica generala de subscriere;
- ✓ exprimarea unei opinii cu privire la adecvarea programului de reasigurare;
- ✓ implementarea sistemului de management al riscului privind calculul cerintelor de capital (SCR, MCR) si realizarea ORSA, in special prin modelarea riscurilor si realizarea de scenarii si teste de stres;
- ✓ prezentarea anuala catre Consiliul de Administratie a unui raport scris in care sa fie prezentate toate sarcinile indeplinite de Functia Actuariala si rezultatul acestora, cu prezentarea clara a deficientelor semnalate si cu propuneri de remediere a acestora.

Principalii beneficiari si utilizatori ai rezultatelor activitatii Functiei Actuariale sunt: Consiliul de Administratie, Conducerea Executiva, functia de management al riscului si compartimentul economic.

*In relatia cu Consiliul de Administratie:*

- ✓ informeaza cu privire la incertitudinea sau riscurile legate de calculul rezervelor tehnice;
- ✓ prezinta informatii si analize specifice domeniului actuarial, la cerere sau din initiativa proprie;
- ✓ asigura suport si prezinta avize in domenii ce necesita cunostinte de specialitate actuariala, in special privind rezervele tehnice, investitii, cerinte de capital, solvabilitate si fonduri proprii;
- ✓ prezinta anual Raportul Functiei Actuariale.

*In relatia cu Conducerea Executiva:*



- ✓ asigura suport de specialitate si realizeaza lucrari specifice necesare luarii sau fundamentarii unor decizii;
- ✓ aduce la cunostinta Conducerii Executive orice informatie obtinuta in activitatea curenta si care ar putea prezenta interes sau influenta deciziile;
- ✓ informeaza Conducerea Executiva despre orice limitari sau situatii de neindeplinire a cerintelor legale ale functiei actuale.

*In relatia cu Compartimentul Economic:*

- ✓ asigura suport privind evaluarea unor categorii de active;
- ✓ furnizeaza recomandari cu privire la investirea activelor in scopul optimizarii cerintelor de capital;
- ✓ conlucreaza in elaborarea strategiei societatii, a planurilor financiare, a proiectului de buget;
- ✓ contribuie la realizarea rapoartelor financiare statutare, IFRS, SII.

*In relatia cu functia de management al riscului:*

- ✓ contribuie la implementarea si gestionarea sistemului de management al riscului, asigurand cunostinte si instrumente specifice;
- ✓ informeaza despre orice risc identificat si contribuie la evaluarea impactului acestuia;
- ✓ contribuie la realizarea ORSA si a altor studii, analize, proiectii;
- ✓ informeaza despre orice situatie de conflict de interese si riscurile aferente;
- ✓ informeaza cu privire la solvabilitatea societatii si asigura calculul unor indicatori specifici;
- ✓ conlucreaza la realizarea a diferite rapoarte si a raportarilor periodice catre Autoritatea de Supraveghere Financiara;
- ✓ contribuie la elaborarea, revizuirea si realizarea diferitelor politici (risc, investitii, managementul activelor si obligatiilor, managementul capitalurilor).

## B.7. EXTERNALIZAREA

Externalizarea activitatilor, functiilor si serviciilor reprezinta o decizie strategica care poate imbunatati avantajul competitiv al PAID S.A., in conditiile unei administrari corespunzatoare. Societatea a implementat Procedura de externalizare cu scopul stabilirii unui cadru pentru identificarea, evaluarea, documentarea si aprobarea activitatilor/functiilor ce urmeaza a fi externalizate, respectiv: stabilirea responsabilitatilor si persoanelor responsabile si elaborarea planurilor alternative, stabilirea costurilor si a resurselor necesare.

Prin procedura de externalizare se urmareste definirea:

- ✓ unui set de reguli specifice privind activitatea de externalizare;
- ✓ principiilor si practicilor ce trebuie avute in vedere cu ocazia externalizarii operatiunilor catre terte persoane (ex. furnizor), in conformitate cu principalele etape ale externalizarii: etapa decizionala, etapa precontractuala, etapa contractuala si etapa postcontractuala.
- ✓ rolurilor si responsabilitatilor Consiliului de Administratie, Conducerii Executive si ale personalului implicat in procesul de externalizare, in supravegherea si gestionarea activitatilor sau functiilor externalizate, avand ca principal scop stabilirea unei metode unitare de administrare a angajamentelor de externalizare, astfel incat sa permita identificarea si administrarea eficienta a riscurilor potentiale.

Procedura include si cerintele minime aplicabile in circumstante normale, fiind responsabilitatea persoanelor implicate in activitatea de externalizare sa respecte cel putin prevederile procedurii, fiind aplicabila compartimentelor interne din cadrul PAID S.A. care, conform legislatiei in vigoare/organizarii

interne a societății, detin competente sau responsabilități cu privire la activități/ funcții ce sunt susceptibile de a fi externalizate sau asupra cărora s-a decis externalizarea.

*Principiile avute în vedere în luarea deciziei de externalizare a unei activități/ funcții sunt:*

- ✓ externalizarea nu trebuie să afecteze desfășurarea activității PAID S.A. și nici capacitatea A.S.F. de a monitoriza modul în care societățile își respecta obligațiile;
- ✓ PAID S.A. va trebui să dispună permanent de un sistem alternativ adecvat de competente, care să permită evaluarea calității serviciilor executate de furnizorii de servicii și reluarea în orice moment a controlului direct asupra activităților/ funcțiilor externalizate, în cazul rezilierii contractelor cu furnizorii de servicii;
- ✓ PAID S.A. va rămâne în continuare responsabilă în ceea ce privește respectarea prevederilor legale aferente activităților/ funcțiilor externalizate.

*Principalele criterii avute în vedere în luarea deciziei de externalizare a unei activități/ funcții sunt:*

- ✓ externalizarea funcțiilor sau activităților operationale critice sau semnificative se realizează astfel încât să nu determine: deteriorarea semnificativă a calității sistemului de guvernanta, creșterea nejustificată/semnificativă a riscului operational, incapacitatea/imposibilitatea A.S.F. de a monitoriza modul în care societățile/furnizorii își respecta obligațiile, discontinuități în furnizarea de servicii de calitate către asigurați, afectarea reputației societății;
- ✓ reducerea și controlul costurilor operationale, pentru ca resursele interne să poată fi utilizate în alte scopuri. Castigarea unui plus de performanță din punctul de vedere al: vitezei de desfășurare a activităților/funcțiilor externalizate/timpilor

de răspuns și livrare a serviciilor, cunoștințelor profesionale/expertizei profesionale, scaderii erorilor operationale în procesarea și livrarea serviciilor.

- ✓ potențialul furnizor către care s-ar putea externaliza o activitate/ funcție, trebuie să: coopereze cu A.S.F.; permită societăților, auditorilor acestora și A.S.F. accesul efectiv la datele privind funcția sau activitatea externalizată; permită accesul A.S.F. în sediul în care își desfășoară activitatea; creeze condiții pentru ca A.S.F. să își exercite atribuțiile; se bucure de o bună reputație; aibă o situație financiară stabilă; manifeste disponibilitate totală cu privire la respectarea legislației A.S.F. și, de la caz la caz, să dețină norme și proceduri de continuare a activității în caz de dezastre naturale.

Orice proces și/sau activitate pot fi, în principiu, externalizat, dacă externalizarea nu este interzisă din punct de vedere legal. PAID S.A. notifică către Autoritatea de Supraveghere Financiară intenția de a externaliza funcții sau activități critice sau semnificative și evoluțiile semnificative ale funcțiilor sau activităților respective.

PAID S.A. este responsabilă pentru activitățile pe care a fost autorizată să le desfășoare, inclusiv pentru cele externalizate și trebuie să mențină un ansamblu adecvat de competente de bază la nivel operational, astfel încât să aibă capacitatea de a relua, dacă este cazul, controlul direct asupra activității externalizate.

PAID S.A. clasifică activitățile externalizate sau care urmează a fi externalizate în activități/procese critice și importante, clasificarea având la bază: impactul pe care îl generează intrarea în dificultate a unei activități/proces cu efecte financiare și reputationale asupra PAID S.A., inclusiv pentru beneficiarul de servicii; ușurința și rapiditatea cu care poate fi înlocuit furnizorul; capacitatea

furnizorului de a oferi servicii comparabile, la o calitate comparabila si un cost acceptabil.

*Monitorizarea serviciilor externalizate:* PAID S.A. trebuie sa se asigure ca furnizorul de servicii externalizate va respecta cantitatea si calitatea serviciilor solicitate/prevazute in contract. Serviciile/activitatile externalizate sunt monitorizate periodic de responsabilul

serviciilor/activitatii externalizate. De asemenea, in cadrul societatii se efectueaza misiuni de audit intern privind serviciile externalizate.

La data de referinta a prezentului raport, principalele servicii/activitati externalizate, precum si furnizorii acestora au fost:

#### **Activitatea IT:**

<b>Essentials Technologies,</b> Bucuresti, Romania	<u>Activitatea externalizata:</u> Administrare servicii Data Recovery (datacenter Cluj), Backup date, Colocare echipamente hardware PAID, Administrare si gazduire website public PAID S.A. (doar in ianuarie 2017).
<b>Brokernet SoftwareS.A.,</b> Bucuresti, Romania	<u>Activitatea externalizata:</u> Servicii de dezvoltare, instalare, implementare software, adaptare, migrare de date si instruire, administrare baza de date aplicatie PAID Manager, administrare aplicatie PAID Manager, administrare website public PAID S.A..
<b>Proding Software S.R.L.,</b> Pitesti, Romania	<u>Activitatea externalizata:</u> Servicii de mentenanta si asistenta tehnica a sistemului informatic EMSYS, administrare baza de date aplicatie EMSYS, administrare aplicatie EMSYS.
<b>GTS Telecom S.R.L.,</b> Bucuresti, Romania	<u>Activitatea externalizata:</u> Linii de comunicatii de date securizate si acces la Internet, gazduirea echipamentelor PAID in Bucuresti si Cluj, gazduirea si backup-ul website-ului public PAID S.A..
<b>Asseco SEE S.R.L.,</b> Bucuresti, Romania	<u>Activitatea externalizata:</u> Administrare, monitorizare si interventii software de comunicatii si securitate; Administrare, monitorizare si interventii pentru software de baza; Administrare, monitorizare si interventii pentru software de virtualizare; Administrare, monitorizare si interventii asupra infrastructurii hardware din Bucuresti si Cluj; Administrare, monitorizare si interventii asupra solutiei de backup de date; Administrare, monitorizare si interventii asupra solutiei de replicare de date (Disaster Recovery); Servicii de upgrade versiuni sisteme de operare si/sau aplicatii.

#### **Externalizarea serviciilor de arhivare:**

<b>Global Storage Solution S.R.L.,</b> Bucuresti, Romania	<u>Activitatea externalizata:</u> Prelucrare arhivistica, preluare documente, extragere, selectionare, inventariere, distrugere.
--	--

#### **Externalizarea activitatea de constatare si lichidare daune:**

<b>Damage Claims S.R.L.</b> Bucuresti, Romania	<u>Activitatea externalizata:</u> Instrumentarea dosarelor de dauna aferente politelor obligatorii de asigurare impotriva dezastrelor naturale PAD emise de PAID S.A., in cazul asiguratilor asistati social/ locuinte sociale.
---	---

<b>Avus International S.R.L.,</b> Bucuresti, Romania	<u>Activitatea externalizata:</u> Instrumentarea dosarelor de dauna aferente politelor obligatorii de asigurare impotriva dezastrelor naturale «PAD» emise de PAID S.A., in cazul asiguratilor asistati social/ locuinte sociale.
<b>Pavalascu Risk Consultants SRL,</b> Bucuresti, Romania	<u>Activitatea externalizata:</u> Instrumentarea dosarelor de dauna aferente politelor obligatorii de asigurare impotriva dezastrelor naturale «PAD» emise de PAID S.A., in cazul asiguratilor asistati social/ locuinte sociale.

## B.8. ALTE INFORMATII

Informatiile prezentate in capitolul **B. "Sistemul de guvernanta"** ofera o imagine clara si reala a sistemului de guvernanta in cadrul PAID S.A. Avand in vedere acest lucru conducerea societatii considera ca sistemul de guvernanta este adecvat, in deplina concordanta cu natura si complexitatea riscurilor asociate.

Nota Explicativa privind aplicarea prevederilor Regulamentului 2/2016 privind aplicarea principiilor de guvernanta corporativa de catre entitatile autorizate, reglementate si supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiara (art.49 (2)).

In conformitate cu cerintele legislative, PAID S.A. a creat un sistem de guvernanta care asigura un management corect, prudent si eficient, bazat pe administrarea riscurilor si pe principiul continuitatii activitatii. Sistemul de guvernanta cuprinde structuri organizatorice si operationale menite sa sprijine obiectivele strategice si operatiunile societatii.

Precizam ca la nivel de societate exista un plan de comunicare, aprobat de catre Consiliul de Administratie si o procedura privind comunicarea organizationala. Aceaste documente au fost actualizate in 16.03.2017.

Pe durata anului 2017, au fost organizate 11 sedinte ale Consiliului de Administratie si 3 Adunari Generale Ordinare, fiind implementat un sistem functional de feedback, masurile si propunerile acestor doua organisme fiind

implementate corespunzator. Anual, compania verifica sistemul de guvernanta, actualizand, revizuind si aproband noi politici, proceduri sau regulamente.

La nivelul PAID S.A. sunt infiintate comitete consultative care emit recomandari cu privire la diverse tematici care fac obiectul procesului decizional. In 2017 a fost constituit Comitetul de Investitii, comitet care organizeaza activitatea de investitii a PAID S.A. cu respectarea principiului persoanei prudente, pentru a asigura cerintele de calitate, siguranta, lichiditate si profitabilitate, in conformitate cu planurile societatii.

In ceea ce priveste conducerea PAID S.A., in 2017 au fost reinnoite mandatele a doi membri ai Consiliului de Administratie si a fost prelungit mandatul Directorului General. In prima jumatate a anului 2017 a fost ocupata functia de Director al Departamentului Actuariat, Managementul Riscului si Economic avand rolul de a coordona activitatea celor trei compartimente: Actuariat, Managementul Riscului si Economic.

Functiile-cheie, astfel cum sunt definite de Regulamentul nr. 2/2016 ocupa un rol important in structura companiei. Pe parcursul anului au intervenit o serie de schimbari cu privire la aceste functii, conducerea asigurand tot timpul adecvarea unui bun sistem de guvernanta si a criteriilor de onorabilitate si profesionalism. In

anul 2017 s-au initiat masuri de externalizare a functiei-cheie de audit intern.

Consiliul a analizat eficienta sistemului de control intern pentru a asigura gestionarea riguroasa a riscurilor la care este expusa societatea.

Tot in anul 2017, ca urmare a recomandarii Comitetului de Audit si a propunerii Consiliului de Administratie, Adunarea Generala Ordinara a votat continuarea colaborarii cu KPMG Audit SRL pentru auditul statutar aferent anilor financiari 2018 si 2019.

De asemenea, Conducerea Administrativa se preocupa anual de Politica de remunerare a companiei, cat si de evitarea oricarui conflict de interese, fiind actualizate documentele ce detaliaza aceste situatii.

Managementul riscului reprezinta un element important in activitatea companiei, fiind testat periodic Planul de Continuitate al Afacerii.

PAID este administrata in sistemul unitar, de catre Consiliul de Administratie, numit de Adunarea Generala a Actionarilor.



## C. PROFILUL DE RISC

Profilul de risc reprezinta o descriere a riscurilor la care PAID S.A. este expusa. Profilul de risc exprima natura riscurilor care ameninta societatea, in functie de complexitatea activitatii si obiectivele sale strategice. Riscurile semnificative sunt identificate si evaluate periodic si/sau ori de cate ori este necesar. Continutul profilului este puternic influentat de caracterul special al activitatii de asigurare al PAID S.A. asa cum este reglementat de Legea nr. 260/2008 privind asigurarea obligatorie a locuintelor impotriva cutremurelor, alunecarilor de teren si inundatiilor, cu modificarile si completarile ulterioare si de normele specifice emise in aplicarea acesteia.

Profilul de risc reprezinta o descriere a riscurilor la care PAID S.A. este expusa. Profilul de risc exprima natura riscurilor care ameninta societatea, in functie de complexitatea activitatii si obiectivele sale strategice. Riscurile semnificative sunt identificate, evaluate, monitorizate si raportate periodic si/sau ori de cate ori este necesar. Continutul profilului este puternic influentat de caracterul special al activitatii de asigurare al PAID S.A. asa cum este reglementat de Legea nr. 260/2008 privind asigurarea obligatorie a locuintelor impotriva cutremurelor, alunecarilor de teren si inundatiilor, cu modificarile si completarile ulterioare si de normele specifice emise in aplicarea acesteia.

### **Principalele orientari strategice pe care Societate le are in vedere se refera la:**

- ✓ consolidarea gradului de Solvabilitate II;
- ✓ monitorizarea continua a prevederilor Solvabilitate II si implementarea acestora;
- ✓ evaluarea si administrarea impactului riscurilor asupra indicatorilor de solvabilitate, profitabilitate, lichiditate;
- ✓ continuarea procesului de implementare a cerintelor IFRS;
- ✓ consolidarea permanenta a managementului riscurilor;
- ✓ gestionarea noii platforme de emitere si gestionare PAD;
- ✓ finalizarea planului de interventie in caz de dezastru extins;
- ✓ optimizarea continua a programului de reasigurare;
- ✓ suport in tranzactionarea actiunilor apartinand societatilor aflate in faliment (Astra, Carpatica);
- ✓ continuarea demersurilor pentru imbunatatirea cadrului legislativ specific.

Activitatea PAID S.A. este analizata prin prisma expunerii la urmatoarele riscuri: Riscul de subscriere, Riscul de lichiditate, Riscul de credit, Riscul de piata, Riscul operational, Riscul reputational si Riscul strategic. Riscurile sunt tratate individual, dar si in agregat.

Analizele de risc sunt intocmite la nivelul societatii, respectand specificatiile politicilor si procedurilor de risc.

### **Cele mai importante riscuri sunt:**

- ✓ riscul de subscriere
- ✓ riscul de contrapartida
- ✓ riscul de piata
- ✓ riscul operational

## C.1. RISCUL DE SUBSCRIERE

**Riscul de subscriere** reprezinta riscul inregistrarii unor pierderi sau modificarii nefavorabile a valorii obligatiilor din cauza adoptarii unor ipoteze inadecvate in procesul de tarificare sau de constituire a rezervelor;

Conform prevederilor Legii nr. 260/2008, PAID administreaza sistemul de asigurare obligatorie a locuintelor, care acopera trei riscuri de baza specifice Romaniei - cutremur, inundatii si alunecari de teren.

### Subcategoriile riscului de subscriere sunt:

- S1** *riscul de prime* - riscul ca primele incasate de PAID S.A. sa se dovedeasca a fi inadecvate pentru sustinerea financiara a obligatiilor viitoare ce apar din aceste contracte.
- S2** *riscul de rezerve* - riscul ca rezervele societatii sa se dovedeasca a fi inadecvate.
- S3** *riscul de dauna* - riscul aparitiei unui volum mai mare de daune sau a unor daune cu severitate mai mare decat era previzionat, rezultand pierderi neasteptate.
- S4** *riscul privind portofoliul subscris* - riscul provenit din expunerea la pierderi financiare legate de detinerea unui portofoliu diferit de cel asteptat (categorii de locuinte A/B, repartizare pe zone crestata, etc).
- S5** *riscul privind aparitia evenimentelor catastrofice* - riscul de a avea pierderi neasteptate cauzate de producerea unor evenimente extreme/catastrofice.
- S6** *riscul retinerii nete* - riscul ca nivelul retinerii proprii sa fie in neconcordanta cu expunerea si capitalurile proprii, rezultand astfel pierderi nejustificate.
- S7** *riscul de concentrare pe zone vulnerabile* - riscul de concentrare ridicata in regiuni vulnerabile expuse la riscurile asigurate, se materializeaza in pierderi cauzate de evenimente catastrofice.
- S8** *riscul determinat de comportamentul asiguratilor* - riscul ca asiguratii sa actioneze in moduri care nu pot fi anticipate, avand efecte negative asupra societatii.
- S9** *riscul privind capacitatea de reasigurare* - riscul ca, pe perioade scurte de timp, aceasta capacitate sa fie insuficienta in raport cu dauna maxima posibila.

Pentru un management eficient al riscului de subscriere, PAID S.A. elaboreaza, mentine si respecta:

- ✓ o strategie generala de subscriere – ca parte a strategiei de afaceri;
- ✓ un program adecvat de reasigurare – ca parte a strategiei de afaceri;
- ✓ norme/metodologii/proceduri clare de subscriere si gestionare a daunalitatii avand la baza cerintele legale aferente procesului de subscriere si gestionare a daunelor;
- ✓ efectuarea periodica a testelor de stres pentru evaluarea volatilitatii factorilor cu impact direct asupra riscului de subscriere;
- ✓ conformitatea cu cerintele legale.

PAID S.A. se asigura de respectarea limitelor/ constrangerilor fixate prin apetitul la risc, prin repartizarea acestora la nivelul riscurilor de subscriere.

### **Evaluarea riscului de subscriere**

In cadrul societatii, se realizeaza si se dezvolta analize atat cantitative cat si calitative ale acestor riscuri, in vederea realizarii unei imagini amanuntite a riscurilor si in special pentru identificarea de masuri necesare de atenuare a riscurilor si de control a acestora.

Riscul de subscriere non-viata si componentele sale – riscul de prime si rezerve si riscul de catastrofa – sunt evaluate/masurate utilizand

formula standard. Deoarece prima de asigurare se achita integral si anticipat, societatea nu se confrunta cu riscul de reziliere (lapsare). Riscul de subscriere este intens influentat de nivelul riscului de catastasofa naturala (PML).

**Profilul riscului de subscriere este puternic influentat de caracteristicile produsului PAD, respectiv:**

- ✓ acoperirea politei este una de tip prim risc - respectiv, pentru orice dauna care a intervenit pe parcursul valabilitatii unui contract de asigurare, cuantumul despagubirii se stabileste la nivelul pagubei efective, in limita sumei asigurate, neaplicandu-se principiul proportionalitatii;
- ✓ produsul face parte din categoria asigurarilor obligatorii si se adreseaza proprietarilor de locuinte (persoane fizice sau juridice) si autoritatilor care administreaza locuintele aflate in proprietatea statului;
- ✓ nu prevede fransiza deductibila;
- ✓ nu se face selectia riscului, fiind un produs de asigurare obligatoriu;
- ✓ functioneaza pe principiul solidaritatii, adica se aplica acelasi nivel de prima de asigurare pentru orice locuinta, independent de gradul de vulnerabilitate specific acesteia;
- ✓ suma asigurata este stabilita prin lege la 20.000 EUR pentru locuinte tip A si 10.000 EUR pentru locuinte tip B si nu la valoarea reala a acestora.

**Societatea efectueaza analize pe baza factorilor generatori de risc:**

- ✓ *riscul de prime*: prima medie, dauna medie, analiza compozitiei portofoliului (PAID colecteaza informatii privind adresa obiectului asigurat/riscului, elemente structurale, anul constructiei, numarul de etaje).

- ✓ *riscul de rezerve*: teste de stres, teste pentru adecvarea rezervelor.
- ✓ *riscul de dauna*: frecventa daunelor, severitatea daunelor, timpul de plata al daunelor, teste de stres referitoare la frecventa si severitate, impactul in SCR.
- ✓ *riscul privind portofoliul subscris*: analiza expunerii agregate si analiza compozitiei portofoliului, rata daunei, teste de stres.
- ✓ *riscul privind aparitia evenimentelor catastrofice*: analiza nivelului rezervei de catastrofa, impactul evenimentelor extreme in SCR, teste de stres, estimare PML.
- ✓ *riscul retinerii nete*: analiza / scenariu privind retinerea proprie, luandu-se in considerare: estimari actuariale ale expunerii, costul reasigurarii, ratingul companiilor de reasigurare, credit quality step, apartenenta la grupuri si alte elemente.
- ✓ *riscul de concentrare pe zone vulnerabile*: analiza periodica a nivelului de concentrare pe zone cresta (cutremur si inundatii).
- ✓ *riscul determinat de comportamentul asiguratilor*: gradul de cuprindere in asigurare, gradul de reinnoire.
- ✓ *riscul privind capacitatea de reasigurare*: analiza suficientei programului de reasigurare fata de prevederile legale.

**Concentrarea riscurilor de subscriere**

Avand in vedere ca PAID S.A. administreaza sistemul de asigurari obligatorii a locuintelor, care conform legii este alcatuit din polite PAD, activitatea Societatii se concentreaza pe o singura linie de afaceri si doar pe sectorul rezidential.

Societatea monitorizeaza periodic concentrarea pe zone vulnerabile (zone CRESTA).

PAID S.A. urmareste permanent optimizarea programului de reasigurare astfel incat acesta sa ofere o protectie adecvata specificului societatii.



Riscul de prima si riscul de rezerva reprezinta componente importante ale riscului de subscriere. PAID S.A. urmareste o rezerva prudenta/precauta. Neavand date istorice aferente evenimentelor catastrofice, calibrarea rezervelor se face in baza normelor interne, verificate ulterior prin teste run off.

De asemenea PAID S.A. dezvoltă scenarii pentru evenimente naturale posibile.

### **Principalele masuri pentru diminuarea riscului de subscriere:**

- ✓ Optimizarea capacității programului de reasigurare. Capacitatea programului de reasigurare a crescut la 900 milioane de euro începând cu 15.06.2017.
- ✓ Raportul Capacitatea de reasigurare / PML cutremur SII ( $\geq 125\%$ )
- ✓ Monitorizarea constituirii și adecvării rezervelor, Teste de adecvare a rezervelor.
- ✓ Implementarea noii Metodologiei de daune
- ✓ Implementarea noii Metodologii de subscriere
- ✓ Analiza compoziției portofoliului (Tip A/B, expunere pe zone CRESTA, polite emise și în vigoare pe societăți/canale de distribuție);
- ✓ Monitorizarea expunerii pe zone creșta (cutremur și inundații) a politelor în vigoare;
- ✓ Dezvoltarea planului de dezastru extins
- ✓ Teste cu scenarii catastrofice, analiza impactului evenimentelor extreme în SCR;
- ✓ Analiza nivelului rezervei de catastrofa.

De asemenea, în vederea administrării eficiente a riscului, PAID S.A. a stabilit praguri de semnificație și apetitul la risc în cadrul Sistemului de Management al Riscului, acestea fiind monitorizate periodic.

### **Situația curentă**

Cele mai importante/semnificative subcategorii ale acestui risc sunt riscul de prime, riscul de rezerve și riscul de daune (evoluție potențial adversă a daunelor, volatilitate și creștere

potențială a frecvenței daunelor). Necesarul de capital pentru riscul de subscriere este calculat ținând cont de specificul portofoliului, strategia de afaceri și caracteristicile programului de reasigurare.

Cauza majoră a nivelului ridicat al riscului de subscriere o reprezintă particularitatea portofoliului PAID S.A.. Prin contractele de asigurare pe care le încheie, societatea este expusă la riscurile de catastrofe naturale cutremure, inundații, alunecări de teren. Aceste tipuri de riscuri sunt administrate în mod prudent de către managementul societății, prin programul de reasigurare. Programul și strategia de reasigurare sunt construite ținând cont de strategia de afaceri a societății.

Primele de asigurare și sumele asigurate obligatoriu au fost stabilite prin Legea nr. 260/2008 pe baza datelor deținute de Ministerul Administrației și Internelor și de societățile de asigurare care practicau asigurări facultative a locuințelor. Prima obligatorie este echivalentul în RON, la cursul BNR valabil la data efectuării plății, a: 20 EUR pentru locuințe tip A-cu suma asigurată de 20.000 EUR și 10 EUR pentru locuințe tip B-cu suma asigurată de 10.000 EUR. Prima medie înregistrată la data de 31.12.2017 a crescut la **19,30 EUR**, față de 19,21 euro la 31.12.2016. Prima medie minimă se înregistrează în județul Tulcea (16,75 EUR), iar prima medie maximă se înregistrează în județele Sibiu și Alba (19,99 EUR).

Până la data de 31.12.2017 nu a fost înregistrat nici un eveniment catastrofal care să aibă impact asupra societății. Totuși societatea este expusă în situația producerii unui eveniment catastrofal major, existând riscul ca la acel moment să se dovedească ca prima să fie inadecvată.

Din totalul de **8.929.167 locuințe** înregistrate în România (conform INS-2016), la data de 31.12.2017 era asigurat un număr de **1.693.006 locuințe** (în scădere față de aceeași perioadă

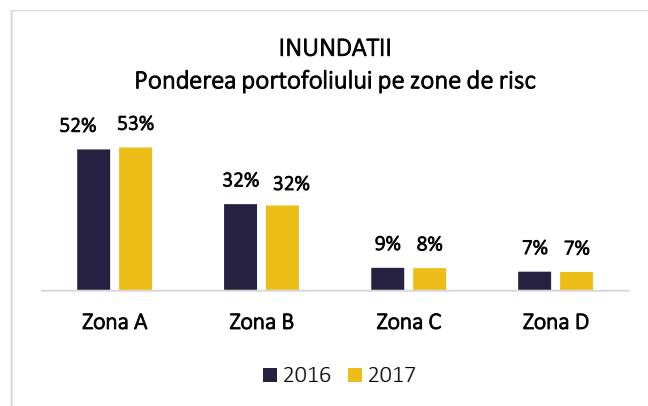
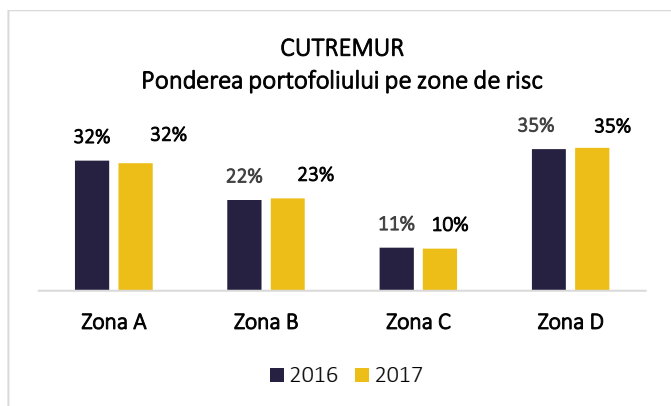
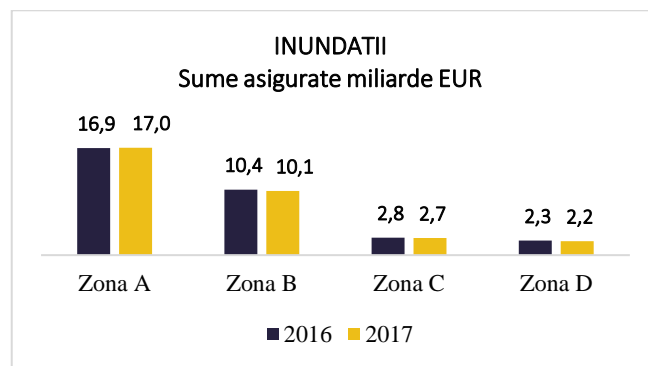
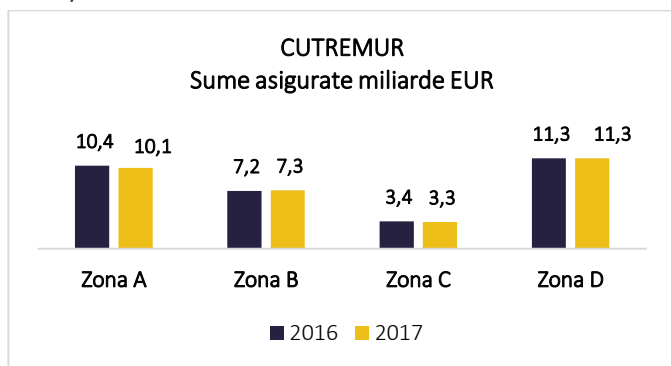
a anului trecut: 1.703.047), rezultand un **grad de cuprindere in asigurare de 18,96%**. Municipiul Bucuresti impreuna cu Judetul Ilfov au un grad de cuprindere in asigurare de 37,92% si o pondere de 23,97% in total suma asigurata agregat. Judetele cu cel mai mic grad de cuprindere in asigurare sunt Vaslui (8,23%), Olt

(8,45) si Mehedinti (8,46%). Gradul de reinnoire a crescut de la 63,83% in decembrie 2016 la 70,67% decembrie 2017.

Din numarul total al politelor in vigoare la 31.12.2017, 24,19% sunt cesionate catre institutiile financiare bancare.

### Distributia politelor in vigoare la 31.12.2017 pe zone de risc

Zonele de risc au fost stabilite in baza coeficientilor prezentati in Anexa X din Regulamentul Delegat nr. 35/2015.



**Zona A-risc de cutremur foarte mic:** Alba, Arad, Bihor, Bistrita-Nasaud, Botosani, Caras-Severin, Cluj, Constanta, Harghita, Hunedoara, Maramures, Mures, Salaj, Sibiu, Suceava, Tulcea

**Zona B-risc de cutremur mic spre mediu:** Brasov, Dolj, Gorj, Iasi, Mehedinti, Neamt, Olt, Satu Mare, Teleorman, Timis, Valcea

**Zona C-risc de cutremur mediu:** Arges, Braila, Covasna, Dambovita, Galati, Giurgiu, Vaslui

**Zona D-risc de cutremur ridicat spre foarte ridicat:** Bacau, Buzau, Calarasi, Ialomita, Prahova, Vrancea, Bucuresti, Ilfov

**Zona A-risc de inundatie mic spre mediu:** Alba, Arges, Bistrita-Nasaud, Botosani, Brasov, Buzau, Covasna, Gorj, Harghita, Mures, Prahova, Sibiu, Suceava, Valcea, Bucuresti, Ilfov

**Zona B-risc mediu spre ridicat:** Arad, Bacau, Bihor, Caras-Severin, Cluj, Constanta, Dambovita, Iasi, Mehedinti, Neamt, Satu Mare, Timis, Vaslui, Vrancea

**Zona C-risc de inundatie ridicat:** Calarasi, Dolj, Giurgiu, Hunedoara, Maramures, Salaj

**Zona D-risc de inundatie foarte ridicat:** Braila, Galati, Ialomita, Olt, Teleorman, Tulcea

Reasigurarea are un rol esential in activitatea PAID, fiind achizitionata pentru a oferi protectie, securitate si lichiditate in caz de evenimente majore. Tinand cont de fluctuatiile care pot

aparea in decursul unui an in structura portofoliului de asigurari, compania monitorizeaza periodic adecvarea programului de reasigurare la portofoliul preluat in asigurare.

Astfel daca este necesar, sunt demarate negocieri pentru majorarea limitelor necesare protectiei prin reasigurare. La 31.12.2017 Dauna maxima probabila pentru riscul de cutremur inregistra valoarea de 526.735 Mii EUR, avand o acoperire prin reasigurare de 900.000 Mii EUR, astfel raportul Capacitate program reasigurare/PML Cutremur fiind de 171%. Pana in prezent nu au existat evenimente care sa depaseasca retinerea si sa genereze recuperari din reasigurare.

PAID S.A. urmareste prin reasigurare o protectie continua a portofoliului sau, programul de reasigurare fiind reinnoit anual astfel incat sa raspunda cat mai bine nevoilor companiei. Orice decizie legata de programul de reasigurare este analizata in detaliu si prezentata Consiliului de Administratie spre aprobare.

Unul dintre cele mai importante obiective strategice ale companiei este atingerea unei protectii prin reasigurare de 1:200 RTP conform modelului RMS, astfel ca la 31.12.2017

capacitatea programului de reasigurare de 900 mil. EUR este aliniata cu obiectivul propus.

#### Evaluarea cantitativa:

<b>CERINTA DE CAPITAL PENTRU RISCUL DE SUBSCRIERE</b>		<b>Mii RON</b>
NL prime si rezerve		15.734
NL lapsare		0
NL catastrofa		43.957
<b>SCR subscriere</b>		<b>50.255</b>

#### Evaluarea calitativa: grad mediu de risc.

##### Senzitivitatea la riscul de subscriere

Societatea efectueaza periodic scenarii de test pentru riscul de subscriere, urmarind impactul in SCR, spre exemplu: Cresterea numarului de polite in zone vulnerabile; teste de stres cu evenimente catastrofice 1:200 RMS, 1:250 RMS.

## C.2. RISCUL DE PIATA

**Riscul de piata** reprezinta riscul inregistrarii unor pierderi sau de modificare nefavorabila a situatiei financiare, care rezulta, direct sau indirect, din fluctuatiile nivelului si volatilitatii preturilor de piata ale activelor, obligatiilor si instrumentelor financiare.

Pentru PAID SA, principalele subriscuri ale riscului de piata sunt: riscul de rata a dobanzii, riscul valutar, risc de marja credit si riscul de concentrare. Riscul de marja credit si riscul de concentrare sunt tratate impreuna cu riscul de contrapartida in riscul de credit.

#### Analiza riscului de piata se realizeaza prin prisma urmatoarelor subcategorii:

- P1** *riscul valutar* - consta in probabilitatea de a inregistra pierderi datorate modificarii cursului de schimb al monedei care sta la baza decontarii obligatiilor asumate.
- P2** *riscul ratei dobanzii* - riscul de a suferi o pierdere sau o nerealizare a profiturilor prognozate, datorita variatiei ratei dobanzii pe piata intr-un sens nefavorabil.

PAID SA are in vedere urmatoarele aspecte cu privire la riscul de piata:

- ✓ strategia de investitii a societatii - clasele de active in care compania este dispusa sa investeasca, limite si responsabilitati;
- ✓ pastrarea unui profil de risc prudent de investitii, respectiv mentinerea unui portofoliu de active bazat pe principiul „securitate contra profit”;
- ✓ respectarea cerintelor legale privind investitiile.

### Evaluarea riscului de piata

Urmatoarele componente ale riscului de piata sunt evaluate si calculate utilizand metodologia formulei standard: riscul ratei dobanzii, riscul de curs valutar, riscul de marja de credit (spread) si riscul de concentrare.

Subcategoriile de risc de piata privind proprietatile si actiunile nu se calculeaza deoarece Societatea nu dispune de investitii in imobiliare si in actiuni.

### Concentrarea riscurilor de piata

PAID S.A. are expunere semnificativa in titluri de stat emise de guvernul Romaniei, in principal in RON.

Structura investitiilor la 31.12.2017	Strategie 2017	Mii RON	
		31.12.2017 (valoare de piata)	
Total titluri de stat	60%-80%	174.101	76%
Total depozite bancare	15%-30%	40.084	17%
Disponibilitati in conturi curente si in casierie	2%	15.629	7%
		<b>229.814</b>	<b>100%</b>

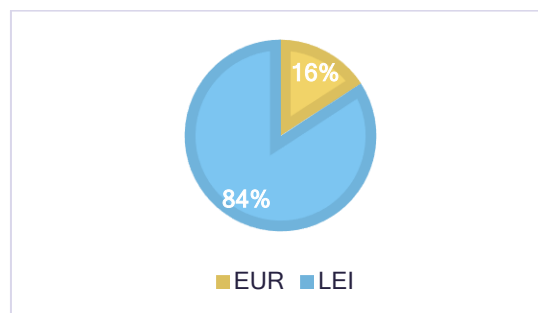
### Masuri de diminuare a riscului de piata:

- ✓ Repartitie echilibrata pe maturitati a activelor investite
- ✓ Analize ALM
- ✓ Teste de stres, Impactul riscului valutar in SCR, Impactul ratei dobanzii in SCR

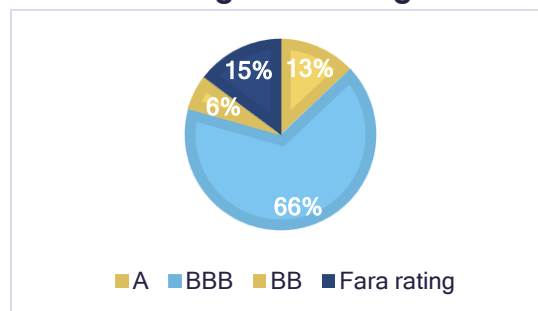
### Metode de analiza

- ✓ *riscul valutar*: volatilitatea cursurilor de schimb valutar; teste de stres/ analize de scenarii; analize privind expunerea valutara; impactul riscului valutar in SCR;
- ✓ *riscul ratei dobanzii*: volatilitatea ratei dobanzii; modificarea curbei randamentelor, preturile de piata ale titlurilor de stat, VaR; analiza de scenarii; impactul riscului ratei dobanzii in SCR.

### Concentrarea investitiilor in functie de moneda



### Concentrarea depozitelor pe categorii de rating



### Situatia curenta

PAID S.A. mentine riscul de piata la un nivel acceptabil datorita portofoliului de investitii

prudent, constituit din titluri de stat si depozite. Conform Strategiei de investitii si Procedurii privind investitiile si managementul unor elemente de activ si pasiv, PAID S.A. dispune de reguli cu privire la investitii, prin limite pe active si clase de rating.

In 2018, societatea se asteapta la cresterea activelor ca urmare a cresterii portofoliului si al volumului de prime.

Pana la data de 31.12.2017 nu a fost inregistrat un eveniment major de dezastru natural. Suma asigurata ce poate fi acordata in temeiul Legii nr. 260/2008, privind asigurarea obligatorie a locuintelor impotriva cutremurelor, alunecarilor de teren si inundatiilor este echivalentul in RON, la cursul de schimb valutar comunicat de Banca Nationala a Romaniei la data incheierii contractului de asigurare obligatorie a locuintei, iar primele convenite pentru sumele asigurate sunt echivalentul in RON, la cursul Bancii Nationale a Romaniei valabil la data efectuarii platii.

Obligatiile de plata in valuta se inregistreaza la cursul din data contractului de reasigurare. In fiecare luna se revalueaza soldul la cursul comunicat de BNR in ultima zi a lunii.

Avand in vedere politica monetara a BNR si contextul economic, in ultimii ani s-a constatat

un trend descrescator al ratei dobanzii. Totusi sfarsitul de an a dat semnale de crestere a dobanzilor care ar avea impact in reducerea valorii pe piata a titlurilor de stat.

#### **Evaluarea cantitativa:**

Mii RON

<b>CERINTA DE CAPITAL PENTRU RISCUL DE PIATA</b>	
Risc de piata - rata dobanzii	6.959
Risc de piata- actiuni	0
Risc de piata- imobiliare	0
Risc de piata-dispersie	1.022
Risc de piata- concentrare	2.793
Risc de piata- valute	5.876
<b>Risc de piata</b>	<b>10.736</b>

#### **Evaluarea calitativa: grad mediu de risc**

##### **Senzitivitate la riscul de piata**

Societatea efectueaza periodic scenarii de test pentru riscul de piata. Exemple: urmarirea impactului in Cerinta de capital riscul de concentrare si de dispersie in situatia desfiintarii unor depozite dintr-o banca si reorientarea investitiilor catre alte institutii financiare, deprecierea monedei nationale, cresterea ratelor de dobanda. Rezultatele testelor indica faptul ca societatea are capacitatea de a absorbi eventuale socuri.

### **C.3. RISCUL DE CREDIT**

**Riscul de credit** reprezinta riscul de inregistrare a unor pierderi sau de modificare nefavorabila a situatiei financiare din cauza fluctuatiei creditului emitentilor de valori mobiliare, al altor contrapartide si debitori la care sunt expuse societatile si include: riscul de contrapartida, riscul de marja de credit si riscul de concentrare a riscurilor de piata.

#### **Componentele principale ale riscului de contrapartida sunt:**

**Riscul de contrapartida pentru expuneri de Tip 1:** riscul expunerilor care nu pot fi diversificate si pentru care poate fi stabilit un nivel de credit al contrapartidelor. Expunerile de acest tip includ contractele de reasigurare si conturile curente. Subcomponentele sale sunt:

- ✓ **Reasigurare:** in evaluarea contrapartidelor sunt folosite rating-urile acordate de agentii de rating S&P, AM Best si Fitch. Conform procedurii de reasigurare, nivelul minim de rating pe care trebuie sa il aiba reasiguratorii este „A-”, acordat de una dintre agentii de rating S&P sau AM Best, orice exceptie de la aceasta conditie fiind subiectul unei aprobari specifice a Consiliului de Administratie.
- ✓ **Conturi curente la banci:** riscul de non-performanta a unor obligatii de plati contractuale (default al bancilor - reflecta concentrarea lichiditatilor in conturile deschise la banci).

Pierderea in caz de nerambursare (Loss Given Default) se calculeaza pentru fiecare debitor (single name exposure - grup sau conglomerat financiar) si este egala cu suma pierderilor aferente obligatiei de plata pentru fiecare contraparte care face parte din single name exposure.

**Riscul de contrapartida pentru expuneri de Tip 2:** riscul generat de expunerile care nu sunt acoperite de submodulul de risc de marja de credit, dar care sunt de obicei foarte diversificate si care nu au un rating (de exemplu creante mai vechi de 3 luni). Expunerea de tip 2 este egala cu pierderea la nivelul fondurilor proprii de baza, care ar rezulta dintr-o scadere instantanee cu valoarea expunerilor de tip 2 ponderate cu coeficientii de risc.

In procesul de management al riscului de credit, PAID S.A. elaboreza, urmareste si respecta:

- ✓ prevederile protocoalelor de colaborare privind decontarea borderourilor si colectarea creantelor de la asiguratorii autorizati;
- ✓ strategia societatii cu privire la activitatea de reasigurare (inclusiv de selectare a reasiguratorilor);
- ✓ prevederile privind colectarea creantelor de la reasiguratorii;
- ✓ strategia/ planul de investitii;
- ✓ procedurile de selectare a partenerilor contractuali;
- ✓ pastrarea unui profil prudent, in vederea preintampinarii unor pierderi de contrapartida, prin stabilirea de limite in functie de ratingul diferitelor institutii financiare partenere;
- ✓ cerintele legale.

#### **Analiza riscului de credit se realizeaza prin prisma urmatoarelor subcategorii:**

- C1** - *riscul de reasigurator* - riscul ca un reasigurator sa fie in incapacitate de a-si indeplini obligatiile financiare, la timp si integral, fata de societatea de asigurari, in cadrul contractului de reasigurare, ca urmare a inregistrarii unei daune; riscul de declasare/retrogradare a reasiguratorului.
- C2** - *riscul neindeplinirii obligatiilor* - riscul neindeplinirii obligatiilor de catre asiguratorii autorizati/partenerii contractuali care ar putea intra in incapacitate de plata/ faliment.
- C3** - *riscul activelor investite* - riscul de neindeplinire a obligatiilor contractuale de plata sau a modificarilor nefavorabile a bonitatii activelor investite.
- C4** - *riscul de concentrare* - riscul cresterii expunerii la pierderi cauzate de concentrarea activelor intr-o institutie financiara sau pe o categorie de active;
- C5** - *riscul de marja de credit* - riscul de a suferi o pierdere sau o nerealizare a profiturilor prognozate din cauza variatiei marjelor de credit peste rata de dobanda fara risc.
- C6** - *riscul politic* - riscul ca schimbarile in politicile guvernamentale sau actiunile intreprinse sa afecteze bonitatea/solvabilitatea instrumentelor financiare detinute de asigurator.

### Evaluarea riscului de credit:

In cadrul Societatii, exista analize atat cantitative cat si calitative ale riscurilor, in vederea realizarii unei imagini mai amanuntite ale riscurilor si in special pentru identificarea masurilor de atenuare si de control al riscurilor.

### Analize pe baza factorilor generatori de risc:

- ✓ *riscul de reasigurator*: analize care au la baza calitatea ratingului si probabilitatea de default; monitorizarea ratei de recuperare; analiza platilor intarziate de la reasiguratorii; impactul in SCR contrapartida;
- ✓ *riscul neindeplinirii obligatiilor*: analiza creantelor de la asiguratorii autorizati; analiza creantelor de la partenerii contractuali, dupa caz; monitorizarea ratei de recuperare a creantelor; scenarii de default pentru banci.
- ✓ *riscul activelor investite*: analize bazate pe calitatea ratingului si a expunerii; analiza scenariilor de declin/ faliment/ incapacitate de plata a emitentilor/ bancilor luand in considerare timpul pana la maturitate al investitiilor.
- ✓ *riscul de concentrare*: procentul de detinere a activelor investite pe institutii financiare; analize privind scenarii pe categorii de

active/ instrumente financiare; impactul riscului de concentrare in SCR.

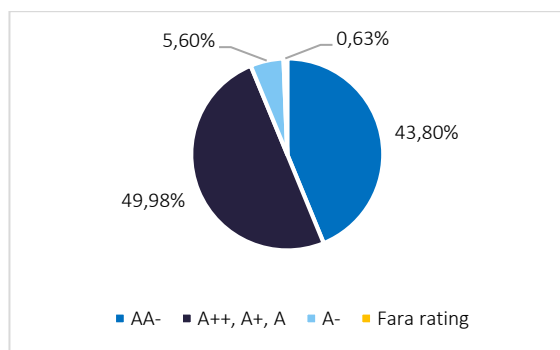
- ✓ *riscul de marja de credit*: analiza cu scenarii bazate pe clase de rating; impactul de marja de credit in SCR;
- ✓ *riscul politic*: analiza titlurilor de stat; scenarii de default.

### Concentrarea riscurilor de credit:

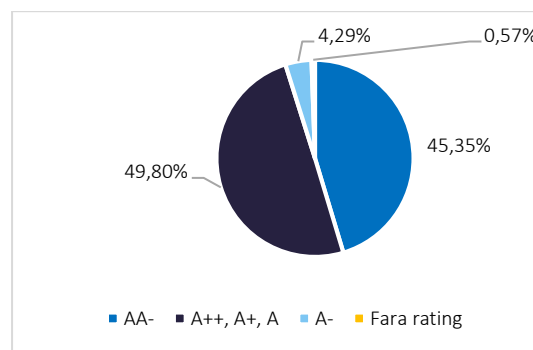
Cea mai importanta parte a riscului de credit o reprezinta reasigurarea. In scopul reducerii riscului de concentrare per contraparte PAID S.A. distribuie capacitatea programului de reasigurare unui numar mare de reasiguratorii. In perioada 15 iulie 2016 - 14 iulie 2017 PAID S.A. a avut in vigoare un program de reasigurare, tip excedent de dauna, cu o capacitate de 800.000 Mii EUR, pe program participand 63 de reasiguratorii. Pentru perioada 15 iulie 2017 - 14 iulie 2018 PAID S.A. a incheiat un program de reasigurare, de tip excedent de dauna, cu o capacitate de 900.000 Mii EUR pentru riscurile de cutremur si alunecari de teren si 800.000 Mii EUR pentru riscul de inundatie, pe program participand 68 de reasiguratorii. Numarul mare de reasiguratorii se asigura dispersia riscului, evitandu-se concentrarea lui asupra unui numar restrans de reasiguratorii.

### Concentrarea capacitatii programului de reasigurare pe ratinguri:

Programul 2016-2017



Programul 2017-2018



Din punct de vedere al nivelului de risc (Credit Quality Step), toti reasiguratorii se incadreaza in nivelurile 1 si 2 de risc.

### Principalele masuri de diminuare a riscului de credit:

- ✓ Participarea pe program a reasuratorilor care au rating minim „A-”;
- ✓ Monitorizarea ratingurilor reasuratorilor;
- ✓ Monitorizarea atenta a incasarii borderourilor si a creantelor de la asiguratorii autorizati;
- ✓ Investirea activelor in conformitate cu politica de investitii;
- ✓ Monitorizarea rating-urilor bancilor;
- ✓ Analize cu scenarii bazate pe clase de rating, scenarii de default.

### Situatia curenta

Reasurarea are un rol important in activitatea PAID S.A., fiind achizitionata pentru a oferi protectie, securitate si lichiditate, iar daca este necesar pentru a creste capacitatea de subscriere. PAID S.A. monitorizeaza si controleaza limitele sale pentru expunerea la riscul de credit pentru partile contractante. Orice decizie si achizitie legata de reasurare este analizata si autorizata de catre Consiliul de Administratie, in urma propunerii Conducerii Executive.

Deoarece prima de asigurare se achita integral si anticipat, Societatea nu se confrunta cu riscul de neplata al primelor de asigurare de la asigurati. Totusi societatea poate fi expusa riscului de neincasare a primelor la timp de la asiguratorii parteneri.

### Evaluarea cantitativa:

Mii RON

CERINTA DE CAPITAL PENTRU RISUL DE CONTRAPARTIDA	
SCR Expuneri de tip 1 (SCR default type 1)	19.520
SCR Expuneri de tip 2 (SCR default type 2)	1.011
SCR def	20.289

### Evaluarea calitativa: grad scazut de risc

In perioada 15 iulie 2016 - 14 iulie 2017 PAID a avut in vigoare un program de reasurare cu o capacitate de 800.000 Mii EUR. Tipul contractului este excedent de dauna iar retinerea PAID a fost stabilita la 4.000 Mii EUR pentru primul eveniment si 3.000 Mii EUR pentru al 2-lea eveniment. Suplimentar, PAID S.A. a achizitionat un contract de reasurare de tip RPP (Reinstatement Premium Protection) menit sa protejeze costul de reintregire a capacitatii consumate in cazul unui eveniment major.

Pentru perioada 15 iulie 2017 – 14 iulie 2018 PAID S.A. a incheiat un program de reasurare, de tip excedent de dauna, cu o capacitate de 900.000 Mii EUR pentru riscurile de cutremur si alunecari de teren si 800.000 Mii EUR pentru riscul de inundatie. Programul de reasurare 2017-2018 include o reintregire gratuita a capacitatii consumate in cazul unui eveniment major.

In ceea ce priveste retinerea, aceasta este una variabila, in functie de marimea daunei si masura in care aceasta intra sub incidenta contractului de reasurare. La 31.12.2017, retinerea pentru riscul de cutremur este de 5.000 Mii EUR, iar pentru riscurile de inundatie si alunecari de teren este de 4.000 Mii EUR euro.

### Senzitivitatea la riscul de credit

Societatea efectueaza periodic scenarii de test pentru riscul de credit, urmarind impactul in SCR, spre exemplu: teste privind impactul in SCR a diferitelor nivele a retinerii proprii, teste de faliment pentru banci, neplata creantelor, insolventa unor reasuratori.



## C.4. RISCUL DE LICHIDITATE

**Riscul de lichiditate** reprezintă riscul de nerealizare a investițiilor și a altor active în vederea decontării obligațiilor financiare la scadență.

Politica societății cu privire la lichiditate este de a menține suficiente resurse lichide pentru a-și îndeplini obligațiile pe măsura ce acestea devin scadente.

### Subcategoriile riscului de lichiditate:

- L1** - *riscul privind valoarea de lichidare* - riscul ca la un moment dat PAID S.A. să fie nevoită să lichideze anumite active, la o valoare și în condiții de piață nefavorabile.
- L2** - *riscul privind comportamentul asiguraților* - riscul generat de comportamentul asiguraților, ce poate determina nevoi suplimentare de lichiditate (ex: nerespectarea obligativității legii, implicit nereînnoirea polițelor, fraude).
- L3** - *riscul privind comportamentul asiguratorilor autorizați* - riscul ca nerespectarea termenelor prevăzute în Protocolul de colaborare de către asiguratorii autorizați să conducă la nerealizarea cash-flow-ului așteptat (întârzieri în colectarea primelor, fraudă, reducerea activității asiguratorilor autorizați).
- L4** - *riscul gestionării lichidităților* - riscul de gestionare necorespunzătoare a lichidităților interne, care include: gestionarea zilnică a numerarului, gestionarea fluxului de numerar pe parcursul anului.
- L5** - *riscul privind incapacitatea de plată a asiguratorilor autorizați și a reasiguratorilor* - riscul ca asiguratorii autorizați /reasiguratorii să fie incapabili să-și onoreze obligațiile contractuale.
- L6** - *riscul apariției plăților neprevăzute* - riscul ca nivelul semnificativ al plăților neașteptate să genereze deficit de lichiditate.;
- L7** - *riscul apariției evenimentelor extreme* - riscul ca un eveniment de natură catastrofică sau extremă să genereze plăți semnificative.
- L8** - *riscul concentrării pe zone creștă* - riscul ca un nivel ridicat de concentrare, în condițiile apariției unui eveniment, să conducă la ieșiri de numerar semnificative.
- L9** - *riscul privind timpul de plată al partenerilor contractuali* - riscul încasării cu întârziere a plăților.
- L10** - *riscul de contagiune* - riscul ca lichiditatea sau alte tipuri de probleme la nivelul acționarilor / partenerilor contractuali / industrie să genereze probleme de lichiditate pentru PAID.
- L11** - *riscul privind incapacitatea de plată / falimentul a emitentilor de valori mobiliare sau a bancilor* - riscul ca emitentii de valori mobiliare sau bancile să intre în faliment sau în incapacitate de plată, ceea ce duce la scăderea intrărilor așteptate.

### Evaluarea riscului de lichiditate

În cadrul societății, se realizează și se dezvoltă analize atât cantitative, cât și calitative ale acestor riscuri, în vederea realizării unei imagini mai amănunțite a riscurilor și în special pentru identificarea de măsuri necesare de atenuare a riscurilor și de control a acestora.

### Analize pe baza factorilor generatori de risc:

- ✓ *riscul privind valoarea de lichidare*: analiză cu teste de stres privind lichiditatea activelor; evaluarea situației depozitelor; estimarea impactului, în contul de Profit & Pierdere și în fluxul de numerar în situația renunțării la anumite investiții

- ✓ *estimarea impactului in rata de lichiditate/solvabilitate; analiza privind volatilitatea preturilor titlurilor guvernamentale; analiza volatilitatii cursului de schimb.*
- ✓ *riscul privind comportamentul asiguratilor: verificarea realizarii veniturilor din primele de asigurare, comparativ cu valorile prognozate si identificarea cauzelor; analize cu teste de stres-scenarii privind scaderea veniturilor din primele de asigurare prognozate; analiza gradului de reinnoire.*
- ✓ *riscul privind comportamentul asiguratorilor autorizati: analiza gradului de colectare de la asiguratorii autorizati; analiza cu privire la timpul de colectare; identificarea cauzelor privind fluctuatia gradului si timpului de colectare.*
- ✓ *riscul gestionarii lichiditatilor: analiza fluxului de numerar;*
- ✓ *riscul privind incapacitatea de plata a asiguratorilor autorizati si a reasiguratorilor: analiza cu teste de stres privind fluxul de numerar si coeficientul de lichiditate; analiza expunerii pe reasigurator.*
- ✓ *riscul aparitiei platilor neprevazute: analiza cu teste de stres privind aparitia unei plati semnificative neprevazute.*
- ✓ *riscul aparitiei evenimentelor extreme: analiza cu teste de stres privind aparitia unor plati semnificative neprevazute, rezultate in urma evenimentelor extreme.*
- ✓ *riscul concentrarii pe zone cresta: analiza frecventei si severitatii daunelor; analiza eficientei gestionarii daunelor; calcularea gradului de concentrare pe zone cresta; analiza cu teste de stres privind cresterea daunelor.*
- ✓ *riscul privind timpul de plata al partenerilor contractuali: analiza cu teste de stres privind intarzierea platilor; analizarea decalajului de lichiditate.*
- ✓ *riscul de contagiune: analize cu teste de stres pentru plati neastepatate, neplata*

- ✓ *riscul privind incapacitatea de plata/falimentul emitentilor de valori mobiliare sau a bancilor: conformitatea cu limitele pe active si clase de rating; analize cu teste de stres luand in considerare scenariile privind incapacitatea de plata a emitentului de valori mobiliare/bancii.*

### Concentrarea riscului

Riscul de lichiditate este influentat de concentrarea expunerilor la nivel de active si obligatii. Chiar daca coeficientul de lichiditate inregistreaza valori cu mult peste limita minima, PAID S.A. monitorizeaza lunar acest indicator. **La 31.12.2017 coeficientul de lichiditate este de 67,88.**

Deoarece costul reasurarii reprezinta cea mai mare cheltuiala pentru societate, PAID S.A. monitorizeaza inca un indicator de lichiditate stabilit intern.

### Masuri de reducere a riscului de lichiditate:

- ✓ Monitorizarea coeficientilor de lichiditate: Lichiditate 1 si Lichiditate 2
- ✓ Realizarea anuala a unei proiectii tip ALM si monitorizarea acesteia
- ✓ Monitorizarea investitiilor in conformitate cu politica aprobata

### PAID S.A. constituie si mentine permanent:

- ✓ Un portofoliu adecvat de active lichide care sa fie folosit ca sursa de finantare a activitatii;
- ✓ Un portofoliu diversificat. Acest portofoliu trebuie sa fie suficient de solid si cuprinzator pentru a rezista la deprecierea fondurilor implicate in diferite scenarii de criza;
- ✓ Strategia de investitii (pe clase de active si limite);
- ✓ Monitorizarea continua a riscului de lichiditate;
- ✓ Politica privind investitiile si managementul unor elemente de activ si pasiv, inclusiv dispersia investitiilor pe institutii financiare;
- ✓ Planul de risc.

PAID S.A. realizeaza periodic urmatoarele analize: Proiectia de lichiditate/cash flow; Calcularea indicatorilor de lichiditate 1 si 2; Teste de stres.

In conformitate cu art. 31 lit b. din Legea 260/2008, pentru sustinerea financiara a PAID S.A., Ministerul Finantelor Publice este autorizat sa contracteze imprumuturi pentru asigurarea resurselor financiare necesare pentru plata compensatiilor necesare in cazul in care pagubele depasesc valoarea maxima care poate fi acoperita din resursele PAID S.A. si de catre societatea de reasigurare in cazul producerii riscurilor asigurate. De asemenea, Ministerul Finantelor Publice este autorizat sa acorde sumele contractate in temeiul prevederilor alin. (1), prin incheierea cu PAID S.A. a unor acorduri subsecvente de imprumut, in conditiile legii.

**Evaluare cantitativa:** Desi Riscul de Lichiditate nu este evaluat in formula standard, la nivelul societatii se realizeaza o monitorizare pe baza coeficientilor de lichiditate.

**Evaluare calitativa: grad scazut de risc.**

### **Senzitivitatea la riscul de lichiditate**

Pentru Coeficientul de lichiditate 1 Societatea efectueaza teste de senzitivitate cu scopul evaluarii capacitatii PAID S.A. de a respecta cerintele de lichiditate. De asemenea, in scopul evaluarii lichiditatii pe termen scurt societatea efectueaza teste de stres pentru coeficientul 2 de lichiditate, spre exemplu: teste de stres privind lichiditatea activelor, scenarii privind incapacitatea de plata a emitentului de valori mobiliare/ bancii; teste de stres pentru plati neasteptate; teste de stres privind aparitia unor plati semnificative neprevazute, in urma evenimentelor extreme.

## **C.5. RISCUL OPERATIONAL**

**Riscul operational** reprezinta riscul inregistrarii unor pierderi din cauza unor procese interne inadecvate sau a unor disfunctionalitati, a personalului sau a sistemelor proprii ori a unor evenimente externe; Analiza riscului operational se realizeaza prin metode calitative aplicate informatiilor raportate de compartimentele societatii. Evenimentele si situatiile raportate sunt descrise in Matricea Riscului Operational si Registru Riscurilor.

### **Subcategoriile riscului operational:**

- O1** -riscul privind sistemul informatic - riscul ca nefunctionarea sistemelor informatice sa afecteze capacitatea societatii de a-si desfasura activitatea curenta.
- O2** -riscul privind externalizarea activitatilor - riscul generat de activitatile externalizate in legatura cu calitatea serviciilor furnizate societatii, costurile si incapacitatea partenerilor externi de a-si onora obligatiile in conformitate cu conditiile contractuale.
- O3** -riscul privind resursele umane - riscul ca societatea sa nu fie in masura sa obtina si sa mentina personal suficient si pregatit corespunzator.
- O4** -riscul aparitiei evenimentelor extreme si instrumentarea daunelor in caz de dezastru major - riscul de a avea pierderi neasteptate cauzate de producerea unor evenimente extreme,

coroborat cu faptul ca in caz de calamitate va exista riscul intarzierii constatarii, datorat insuficientei numarului de inspectori de daune.

- O5** -*riscul privind gestionarea controlului* - riscul ca societatea sa nu detina un sistem adecvat de gestionare a controalelor, nefiind astfel in masura sa monitorizeze actiunile necorespunzatoare ale reprezentantilor sai.
- O6** -*riscul de non-conformitate/ juridic* - riscul ca societatea sa nu respecte prevederile legale si/sau contractuale, sau sa le aplice defectuos avand un impact negativ asupra operatiunilor sau situatiei societatii.
- O7** -*riscul de modelare si de calitate a datelor*, respectiv riscul de pierdere care poate rezulta din neadecvarea modelelor sau utilizarea lor necorespunzatoare si ale caror rezultate constituie baza in procesul decizional;
- O8** -*riscul de proiect*, respectiv riscul ca proiecte majore sa nu livreze rezultatele dorite la timp, sau sa inregistreze calitate inferioara sau deversarea bugetului planificat.
- O9** -*riscul de eroare umana*, respectiv riscul aferent erorilor umane (greseli neintentionate sau decizii eronate ale angajatilor in cadrul activitatilor derulate);

### Evaluarea riscului operational

In cadrul societatii, exista analize atat cantitative cat si calitative ale riscurilor, in vederea realizarii unei imagini mai amanuntite a riscurilor si in special pentru identificarea masurilor de atenuare si de control al riscurilor. Riscul operational este evaluat cantitativ utilizand formula standard. In conformitate cu formula standard, riscul operational este dependent de nivelul primelor castigate si rezervelor tehnice. Aceasta abordare nu ofera informatii asupra cauzelor si efectelor asociate riscului operational. Riscul Operational este analizat prin metode calitative aplicate informatiilor raportate de compartimentele societatii. In matricea riscului operational sunt cartografiate riscurile operationale, masurile recomandate pentru atenuarea riscului, masurile deja implementate, evaluarea riscului rezidual (pe baza estimarilor privind severitatea si frecventa). Matricea se actualizeaza periodic.

**Pentru un management eficient al riscului operational Societatea elaboreaza, respecta si mentine:**

- ✓ Proceduri generale privind resursele umane;
- ✓ Proceduri de control intern/ audit intern;
- ✓ Un plan de continuitate a activitatii (BCP)
- ✓ O evidenta a pierderilor provenite din evenimente de tip operational (IT, resurse umane, fraude);
- ✓ O distinctie clara intre cauzele, evenimentele si urmarile cu importanta majora, pentru ca fiecare dintre aceste categorii sa poata fi folosita ca punct de plecare in analiza riscului operational;
- ✓ Conformitate cu cerintele interne si legislative.

### Principalele masuri pentru reducerea riscului operational:

- ✓ Optimizarea echipamentelor, sistemelor si aplicatiilor IT;
- ✓ Testarea periodica a functionalitatii BCP;
- ✓ Monitorizarea serviciilor externalizate si optimizarea acestora;
- ✓ Finalizarea planului de dezastru extins, implementarea acestuia la nivel national si pregatirea sistemului informatic pentru situatia de catastrofa pe arii extinse;
- ✓ Monitorizarea proiectelor (timp, functionalitate, integralitate, buget);

- ✓ Identificarea necesitatilor cu privire la resurse (umane, financiare, aplicatii etc), pentru GDPR

### Controlul riscului operational

- ✓ *riscul privind sistemul informatic*, prin existenta si functionalitatea planurilor de backup: Disaster Recovery, Business Continuity Plan, controale ale sistemului informatic si ale aplicatiilor, existenta planurilor alternative, respectarea procedurilor specifice Compartimentului IT, actualizarea cadrului procedural privind sistemul IT, verificarea migrarii datelor;
- ✓ *riscul privind externalizarea activitatilor*, prin implementarea si respectarea procedurilor de selectie si evaluare a societatii care urmeaza sa preia activitatea externalizata, cu indeplinirea cerintelor legale privind externalizarea, existenta planurilor de backup si/sau a unor variante alternative;
- ✓ *riscul privind resursele umane*, prin proceduri de resurse umane (recrutare personal, instruire personal, cod etic, contracte de munca, etc), calibrarea si actualizarea organigramei in functie de activitatile desfasurate;
- ✓ *riscul aparitiei evenimentelor extreme si instrumentarea daunelor in caz de dezastru major*, prin existenta planurilor de backup,

Disaster Recovery, Business Continuity Plan, incheierea de protocoale cu firme specializate in instrumentarea dosarelor de daune si introducerea unor clauze de priorizare, implementarea unui plan de dezastru extins la nivel national;

- ✓ *riscul privind gestionarea controlului*, prin efectuarea controalelor/auditurilor interne, respectarea procedurilor interne specifice fiecarei activitati desfasurate in cadrul societatii;
- ✓ *riscul de non-conformitate/juridic*, prin monitorizarea permanenta a legislatiei, aducerea la cunostinta angajatilor a modificarilor intervenite, conformitatea procedurilor interne cu legislatia in vigoare, avizarea de catre Ofiterul de Conformitate/ Compartimentul Juridic a contractelor care angajeaza societatea;
- ✓ *riscul de modelare si de calitate a datelor*, norme si proceduri specifice pentru compartimentele care utilizeaza modele; evaluarea calitatii datelor;
- ✓ *riscul de proiect*, prin monitorizarea stadiului de implementare al proiectelor, a timpului de implementare, a calitatii asteptate, incadrarea cheltuielilor in BVC;
- ✓ *riscul de eroare umana*, prin introducerea de validari in aplicatia IT, verificari si controlale periodice.

Dupa analizarea riscurilor in matricea riscurilor operationale cu data de referinta 31.12.2017, riscurile identificate si analizate se clasifica in:

	Total riscuri reziduale pe stari	Nu mai este valabil	Implementate	In implementare	Programate	Evaluate	Neevaluate
Riscuri foarte mari (inacceptabile)	0	0	0	0	0	0	0
Riscuri mari (materiale)	3	0	0	1	1	1	0
Riscuri medii (tolerabile)	45	0	6	29	6	2	2
Riscuri scazute (acceptabile)	90	23	29	35	0	3	0
<b>Total general</b>	<b>138</b>	<b>23</b>	<b>35</b>	<b>65</b>	<b>7</b>	<b>6</b>	<b>2</b>
		<b>17%</b>	<b>25%</b>	<b>47%</b>	<b>5%</b>	<b>4%</b>	<b>1%</b>

In anul 2017 s-a realizat de catre Compartimentul Tehnologia Informatiei evaluarea interna a riscurilor operationale generate de sistemele informatice, in conformitate cu Norma 6/2015, identificandu-se anumite vulnerabilitati pe care societatea le gestioneaza si atenuaza. De asemenea s-au efectuat instruirii pe tema sanatatii si securitatii in munca, acordarea primului ajutor, actualizarea si testarea Planului de continuitate a activitatii, exercitii privind modul de actiune in caz de incendiu/cutremur pentru Sediul societatii.

#### Evaluare cantitativa:

<b>CERINTA DE CAPITAL PENTRU RISCUL OPERATIONAL</b>		<b>Mii RON</b>
Prime castigate in ultimele 12 luni		145.626
Prime castigate in ultimele 12 luni anterior ultimului an		144.989
Rezerve tehnice SII (fara marja de risc)		53.480
Cerinta de capital de baza		66.715
Risc operational de baza prime		4.369
Risc operational de baza rezerve		1.604
Risc operational de baza		4.369
<b>Cerinta de Capital Operational</b>		<b>4.369</b>

#### Evaluarea calitativa: grad mediu de risc

##### **Senzitivitate la riscul operational**

Pentru a testa sensibilitatea la riscul operational, Societatea efectueaza diferite teste. Spre exemplu, in anul 2017 a fost testate: planul de continuitate a activitatii, solutia tehnice de continuitate IT (DR).

## C.6. ALTE RISCURI SEMNIFICATIVE

### C 6.1. RISCUL REPUTATIONAL

**Riscul reputational** reprezinta posibilitatea inregistrarii de pierderi sau a nerealizarii profiturilor estimate, ca urmare a deteriorarii imaginii si/sau a managementului societatii (publicitatii negative) care conduce la lipsa increderii publicului in integritatea societatii; Riscul reputational este in directa legatura cu riscul operational, avand solutii comune de limitare ale acestora. Odata pierduta, imaginea se reface foarte greu, iar scaderea prestigiului poate avea consecinte grave in activitatea societatii.

#### Subcategoriile riscului reputational:

- R1** - *riscul generat de publicitate negativa* - riscul ca publicitatea negativa – justificata sau nu – sa poata afecta reputatia PAID.
- R2** - *riscul generat de comportamentul asiguratorilor autorizati* - respectiv riscul ca asiguratorii autorizati parteneri sa actioneze intr-un mod nepotrivit care sa influenteze dezvoltarea societatii.
- R3** - *riscul generat de comportamentul angajatilor* - riscul ca angajatii sa actioneze intr-o maniera nepotrivita care sa conduca la: deteriorarea reputatiei societatii, lipsa de incredere a clientilor sau potentialilor clienti sau la pierderi financiare.

- R4** - riscul conformitatii juridice (riscul de neconformitate cu legile) - riscul de neconformitate cu legile, regulile, practicile si reglementarile in vigoare.
- R5** - *riscul privind prejudicierea reputatiei prin contagiune* - riscul ca problemele de ordin reputational cu care se confrunta o societate actionara si/sau partenera sa afecteze, in cele din urma, reputatia PAID.

**Pentru o buna gestionare a riscului reputational, PAID S.A. elaboreaza/respecta si mentine permanent:**

- ✓ o buna desfasurare a activitatii, in conformitate cu valorile si principiile de afaceri ale societatii;
- ✓ cele mai bune practici si principii in vederea protejarii clientilor, angajatilor si pentru a raspunde asteptarilor actionarilor;
- ✓ conformitatea cu cerintele legale;
- ✓ conformitatea cu reglementarile interne;
- ✓ standarde ridicate de etica si profesionalism;
- ✓ asigurarea succesului afacerii pe termen lung.

Prin profilul riscului reputational, societatea urmareste riscul reputational prin:

- ✓ Monitorizarea presei: scrisa, audio, on-line.
- ✓ Monitorizarea petitiilor si litigiilor;
- ✓ Monitorizarea platilor din dosare de dauna, implicit a timpilor de instrumentare;
- ✓ Monitorizarea atenta a contractelor de asigurare si solutionarea operativa a daunelor

**Masuri pentru reducerea riscului reputational:**

- ✓ Crearea unei campanii de comunicare si imagine
- ✓ Crearea unei imagini pozitive in cadrul conferintelor de profil (FIAR, ICAR, etc)
- ✓ Monitorizarea continua a mass-media;
- ✓ Workshopuri pe diverse tematici intre reprezentantii PAID S.A. si cei ai asiguratorilor autorizati
- ✓ Gestionarea riscului de conformitate astfel incat acesta sa nu se amplifice si sa creeze risc reputational.

**Situatia curenta**

**Petitii:** In ceea ce priveste relatiile cu clientii se considera ca un indicator important il reprezinta situatia petitiilor/reclamatilor. In conformitate cu prevederile Normei ASF nr. 18/2017, in vederea asigurarii transparente modului de inregistrare si solutionare a petitiilor societatea are deschis si mentine un registru unic de petitii in format electronic securizat, in care inregistreaza toate petitiile primite. In anul 2017 au fost inregistrate 36 de petitii, din care 9 au fost incadrate in categoria celor intemeiate.

**Litigii:** La 31.12.2017 PAID avea in curs de solutionare 43 de cazuri pe rolul instantelor (30 – fond, 13 recurs), cu o valoare a pretentiilor de 1.875 Mii RON.

Pentru PAID monitorizeaza timpul mediu de instrumentare al dosarelor de dauna, de la momentul avizarii evenimentului pana la data platii.

In vederea mentinerii unei imagini pozitive si a cresterii gradului de penetrare, in perioada octombrie-decembrie 2017 s-a desfasurat o campanie media cu scopul constientizarii necesitatii asigurarii locuintelor. Pentru realizarea spotului publicitar **“Dumneavoastra cand va asigurati locuinta?”** a fost aleasa Teo Trandafir, persoana cunoscuta pe piata de show biz. Spotul a fost difuzat intre orele de maxima audienta: 18:00-24:00, pe majoritatea posturilor de televiziune romanesti. In perioada difuzarii spotului publicitar a crescut emiterea PAD cu cca. 4,4%. PAID monitorizeaza presa si publicatiile de profil.

De asemenea, PAID a participat la proiectul initiat de Autoritatea de Supraveghere Financiara **„Anul acesta imi protejez casa”**,

proiect ce a avut ca obiectiv constientizarea populatiei cu privire la importanta asigurarilor obligatorii de locuinta si beneficiile acestei polite.

PAID transmite periodic *buletine informative* unitatilor administrativ teritoriale si participa in

calitate de invitat la intalnirile asociatiilor de proprietari.

**Evaluarea calitativa: grad mediu de risc**

## C 6.2. RISCUL STRATEGIC

**Riscul strategic** reprezinta riscul care deriva din incapacitatea societatii de a pune in aplicare planuri de afaceri adecvate conditiilor de piata, de a lua decizii, de a aloca resurse sau de a se adapta schimbarilor din mediul de afaceri.

### Subcategoriile riscului strategic

- |            |  |
|------------|--|
| <b>ST1</b> | <i>riscul de neadecvare a strategiei la conditiile de piata, respectiv urmarirea oportunitatilor si recunoasterea evenimentelor negative, planificarea defectuoasa, obiective neclare;</i>   |
| <b>ST2</b> | <i>riscul de implementare defectuoasa a strategiei/ deciziilor, respectiv riscul generat de implementarea defectuoasa din punct de vedere cantitativ si/sau calitativ a strategiei/ deciziilor apartinand conducerii administrative/executive de catre entitatile subordonate (ex. decizii abuzive, decizii neclare si necorelate cu procesele interne si ale furnizorilor externi, inexistentia/ insuficienta existenta resurselor - inclusiv cantitatea si calitatea acestora)</i> |
| <b>ST3</b> | <i>riscul privind nivelul fondurilor proprii, inclusiv atragerea de capital suplimentar in caz de nesatisfacere a cerintei de solvabilitate</i><br>Limitarea categoriilor de actionari la asiguratorii<br>Limitarea detinerii de actiuni la maxim 15% din capitalul social<br>Apetit la risc ridicat in comparatie cu existenta si estimarea fondurilor proprii  |
| <b>ST4</b> | <i>riscul de schimbare in mediul de afaceri, respectiv riscul ca schimbarea mediului de afaceri sa afecteze capacitatea societatii de a-si desfasura activitatea;</i>  |
| <b>ST5</b> | <i>riscul de lipsa de reactivitate, respectiv riscul ca membrii conducerii administrative/ executive sa nu reactioneze la factorii care afecteaza capacitatea societatii de a-si desfasura activitatea.</i>  |

### Evaluarea riscului

Aceasta categorie de risc este dificil de evaluat, realizandu-se prin metode calitative, bazate pe ipoteze sau scenarii sau pe opinia unui expert.

Pentru riscul strategic Specificatiile tehnice ale Directivei Solvabilitate II nu prevad calculul cerintei de capital de solvabilitate. Riscul strategic nu este cuantificat in cerinta de capital de solvabilitate a Societatii.

O serie de evaluari generale ale posibilelor schimbari in pozitia de solvabilitate, rezultate

din deviatii de la o parte din ipotezele de baza ale strategiei PAID S.A., sunt realizate ca parte a procesului ORSA.

PAID S.A. elaboreaza, respecta si mentine:

- ✓ Strategia societatii pe o perioada determinata de timp;
- ✓ O monitorizare a aspectelor mentionate in strategie;
- ✓ O monitorizare a progresului societatii;
- ✓ Conformitatea cu cerintele interne si legislative.



### Principalele masuri pentru reducerea riscului strategic:

- ✓ Analiza mediului macroeconomic aferent sectorului de asigurari
- ✓ Analiza si verificarea periodica a ipotezelor luate in considerare la elaborarea strategiei
- ✓ Reevaluarea strategiei atunci cand se constata o abatere semnificativa de la ipotezele initiale;
- ✓ Monitorizarea schimbarilor legislative si a impactului acestora in activitatea PAID.

### Situatia curenta

Pentru a evita risc de neadeccvare a strategiei la conditiile pietei aceasta s-a reevaluat si s-a supus analizarii, dezbaterei si aprobarii prin analiza si verificarea ipotezelor luate in considerare la elaborarea strategiei, analiza mediului macroeconomic aferent sectorului asigurarilor, analiza schimbarilor semnificative in

evolutia societatii si a impactului asupra strategiei. Datorita falimentelor Astra si Carpatica, societati cu retele de vanzari semnificative, PAID S.A. a reevaluat strategia adoptata si a stabilit ca valoarea Primelor Brute Subscrise in 2017 sa se situeze la nivelul realizat in 2016.

Referitor la Riscul privind nivelul fondurilor proprii, inclusiv atragerea de capital suplimentar in caz de nesatisfacere a cerintei de solvabilitate, mentionam ca cerinta de capital se calculeaza trimestrial prin formula standard. In prezent Societatea este in curs de elaborare a unui Plan de management al capitalurilor, prin care se urmareste, in special, identificarea unor surse de finantare pentru majorarea capitalului societatii, cel putin pentru situatia producerii unor evenimente catastrofale.

### Evaluarea calitativa: grad scazut de risc

### Maparea Riscurilor - Agregarea calitativa a riscurilor din profilul de risc

Frecventa	Foarte ridicata/Aproape sigura	5	10	15	20	25
	Mare/probabila	4	8	12	16	20
	Posibila medie	3	P1 P2 6	R4 R1 O8 O7 O6 O3 O1 9	12	15
	Scazuta/Rara	2	ST1 R5 O9 C6 C1 C5 L2 L3 L5 L6 L10 S9 S4 S2 4	ST4 ST2 R2 O2 C2 L7 L9 S8 S3 6	O4 L8 S7 8	S1 S5 10
	Foarte scazuta/rara	1	R3 O5 C4 C3 L1 L4 L11 2	ST5 ST3 3	S6 4	5
	Foarte redus/ neseemnificativ		Redus/ Minor	Moderat/ Mediu	Mare/ Major	Foarte mare/ Grav
Evaluarea nivelului de risc/ severitatii						

**Coreland apetitul la risc cu ratingul mediu al riscurilor, se contureaza profilul de risc asumat de PAID, respectiv un PROFIL DE RISC MEDIU, majoritatea subcategoriilor de risc se incadreaza in frecventa scazuta/ impact mediu. In concluzie, societatea urmareste maximizarea rezultatului sau financiar in acelasi timp cu mentinerea riscului la un nivel acceptabil.**

## C.7. ALTE INFORMATII

### C.7.1. RELATIA CU FORMULA STANDARD

Deoarece portofoliul de asigurari al PAID SA acopera doar sectorul rezidential, iar asigurarea este una de tip „prim risc”, fara fransiza, profilul de risc al PAID S.A. se abate de la anumite ipoteze care stau la baza Formulei Standard.

Cu ocazia auditului machetelor SFCR 2016, auditorul a evidentiat urmatoarele:

- ✓ Profilul de risc al Societatii se abate de la anumite ipoteze care stau la baza formulei standard de calcul (descrisa de EIOPA in documentul “The underlying assumptions in the standard formula for the Solvency Capital Requirement calculation”), cum ar fi de exemplu: faptul ca portofoliul de asigurari al Societatii este concentrat pe arii rezidentiale sau ca nu include deductibilitati si/sau o relatie intre suma asigurata si valoarea justa a obiectelor asigurate;
- ✓ Societatea a comunicat Autoritatii de Supraveghere Financiara abaterea de la ipotezele care stau la baza formulei standard de calcul din profilul de risc;
- ✓ Societatea a achizitionat pentru perioada 15.07.2016-14.07.2017 un program de reasigurare cu o capacitate de 800.000 Mii EUR, cu 49% mai mare decat dauna maxima probabila de 537.704 Mii EUR calculata conform formulei standard;
- ✓ In conformitate cu Legea 237/2015, Articolul 87, in cazul in care nu este adecvat calculul cerintei de capital de solvabilitate conform formulei standard ca urmare a inregistrarii de abateri semnificative ale profilului de risc al Societatii de la ipotezele care stau la baza formulei standard de calcul, Autoritatea de Supraveghere Financiara “va solicita” Societatii sa utilizeze un model intern integral

sau partial in vederea determinarii cerintei de capital de solvabilitate;

✓ In conformitate cu Legea 237/2015, Articolul 35, Autoritatea de Supraveghere Financiara poate impune Societatii o majorare de capital de solvabilitate in anumite circumstante specifice, cum ar fi abaterile semnificative ale profilului de risc al Societatii de la ipotezele care stau la baza cerintei de capital de solvabilitate, calculata conform formulei standard sau pe perioada dezvoltarii modelului partial sau integral intern impus in baza Articolului 87;

✓ Societatea nu a solicitat Autoritatii de Supraveghere Financiara demararea unui proces de analizare prealabila pentru utilizarea unui model intern, integral sau partial in conformitate cu Articolul 35 din Legea 237/2015, iar Autoritatea de Supraveghere Financiara nu a solicitat Societatii sa utilizeze un model intern, integral sau partial, pentru a calcula cerinta de capital de solvabilitate, respectiv sa efectueze o majorare de capital de solvabilitate.

✓ In conformitate cu cerintele de raportare financiara ale Legii nr. 237/2015 si ale Normei nr. 21/ 2016, pana la momentul in care Autoritatea de Supraveghere ar aproba utilizarea unui modelul partial sau integral intern propus de catre Societate sau impus de catre ASF, Societatea utilizeaza formula standard pentru calculul cerintei de capital de solvabilitate, si

✓ Societatii i se poate impune in perioadele urmatoare de catre Autoritatea de Supraveghere Financiara atat utilizarea unui model intern in vederea calcularii cerintei de capital de solvabilitate iar rezultatele obtinute ar putea fi semnificativ diferite de cele obtinute in baza formulei standard cat si/sau o majorare a capitalului de solvabilitate.

Avand in vedere ca utilizarea altor metode sau ipoteze de calcul a daunei maxime probabile ar putea conduce la valori mai mari, in scopul protejarii societatii si al asigurarii resurselor financiare in cazul unui eveniment catastrofal major, Societatea urmareste realizarea unei acoperiri cat mai adecvate prin programul de reasigurare. Astfel, incepand cu 15 iulie 2017 capacitatea programului de reasigurare este de 900.000 Mii EUR, acest nivel depasind cu peste 70% dauna maxima probabila la 31 decembrie 2017, calculata conform formulei standard.

Caracteristica PAD care ar genera cea mai mare abatere de la ipotezele care stau la baza Formulei Standard este asigurarea de „prim risc” iar impactul acesteia este reflectat in riscul de catastrofa naturala si in riscul de contrapartida, fiind dat de nivelul daunei maxime probabile. Pentru valori ale daunei maxime probabile in limita programului de reasigurare impactul este doar in modulul de contrapartida.

Dauna maxima probabila pentru portofoliul PAID la 31.12.2017, calculata cu Formula Standard este de aprox. 526.735 Mii EUR.

## C.7.2. MANAGEMENTUL ACTIVELOR SI OBLIGATIILOR

Ca parte a sistemului de management al riscului si sistemului de management al performantei activelor/pasivelor, gestionarea activelor si pasivelor se realizeaza avand in vedere urmatoarele aspecte:

- ✓ Orice dependenta intre riscuri din diferite clase de active si pasive;
- ✓ Orice dependenta intre riscurile diferitelor obligatii care decurg din contracte de asigurare si de reasigurare;

In situatia in care dauna maxima probabila ar fi egala cu limita programului de asigurare (900.000 Mii EUR), cerinta de capital creste cu 13% iar rata de solvabilitate scade de la 206% la 182%, mentinandu-se la un nivel ridicat.

Mii RON

Dauna maxima probabila	526.735 (Mii EUR)	900.000 (Mii EUR)
Fonduri proprii Solvabilitate II	136.254	135.841
SCR risc de contrapartida	20.289	31.138
SCR risc de subscriere non life	50.255	50.255
SCR NatCat	43.957	43.957
<b>SCR Total</b>	<b>66.180</b>	<b>74.459</b>
<b>Rata SCR (%)</b>	<b>206%</b>	<b>182%</b>

In stabilirea capacitatii programului de reasigurare PAID S.A. urmareste acoperirea unui eveniment cu perioada de revenire 1:200 ani, conform modelului RMS.

Periodic PAID S.A. efectueaza simulari privind diferite situatii de criza, aplicand metodologia de evaluare specificata de Directiva Solvabilitate II in privinta fondurilor proprii si a cerintelor de capital corespunzatoare. Ipotezele principale se refera la producerea unor daune catastrofale de diferite severitati.

- ✓ Efectul tehnicilor relevante de diminuare a riscurilor asupra gestionarii activelor si pasivelor;
- ✓ Neconcordanta structurala dintre active si pasive si in special neconcordanta dintre activele si pasivele respective in ceea ce priveste durata.
- ✓ Orice expunere extrabilantiera a intreprinderii;

PAID S.A. a recunoscut toate drepturile si obligatiile sale in situatiile sale financiare, in totalitate.

In Legea nr. 260/2008 dupa care functioneaza PAID S.A. s-a introdus posibilitatea ca Ministerul de Finante al Guvernului Romaniei sa contracteze un imprumut in favoarea PAID S.A., in cazul in care pagubele depasesc valoarea maxima ce poate fi acoperita din resursele PAID si din reasigurare. Acest drept potential al

PAID S.A. nu este recunoscut in acest moment, nici in situatiile financiare si nici in afara lor.

Societatea nu utilizeaza extrapolari ale ratei fara risc, prima de echilibrare sau prima de volatilitate.



## D. EVALUAREA DIN PUNCTUL DE VEDERE AL SOLVABILITATII

### D.1. ACTIVE

In evaluarea activelor s-a pornit de la principiile de recunoastere si evaluare a activelor folosite pentru evidentele contabile si s-au aplicat reevaluari si corectii pentru a respecta principiile de recunoastere si evaluare Solvabilitate II.

Astfel, **cheltuielile de achizitie reportate si activele necorporale** au fost evaluate la zero.

**Titlurile de stat** au fost evaluate la valoarea de piata.

**Depozitele bancare** au fost evaluate ca principal plus dobanda acumulata.

**Creantele** au fost evaluate la valoare contabila, mai putin provizioanele aferente creantelor. Pe baza metodologiei de calcul a rezervei de prime solvabilitate II, pentru 31 decembrie 2017, valoarea creantelor din asigurari a fost majorata cu sumele aferente politelor emise pana la 31 decembrie 2017 si a caror acoperire a riscului incepe dupa aceasta data.

In evaluarea **recuperarilor din reasigurare** valoarea contabila a rezervei de prima cedata a fost inlocuita cu o valoare care rezulta din

metodologia de calcul bazata pe proiectia fluxurilor de numerar privind reasigurarea.

Recuperarile din reasigurare pe SII se calculeaza diferit fata de anul 2016. In 2016 costul reasigurarii a fost reflectat in fluxul de numerar privind cea mai buna estimare a rezervei de prime. Prin schimbarea metodologiei de calcul a recuperarilor din reasigurare, costul reasigurarii a fost evidentiat in proiectia fluxurilor de numerar al recuperarilor din reasigurare. Astfel cea mai buna estimare a rezervei de prima a fost diminuata semnificativ iar recuperarile din reasigurare au devenit negative. Impactul asupra fondurilor proprii a fost nul deoarece elemente de pasiv au trecut cu minus in partea de activ a bilantului economic.

La „**Numerar si echivalent de numerar**” sunt incluse: casieria, conturile curente la banci/ Trezorerie, si depozitele bancare pe termen scurt;

**Celelalte elemente de activ au fost pastrate la valoarea conform evidentelor contabile.**

**Nu au fost evidentiate creante din taxe amanate.**

Mii RON

ACTIVE	Valoare conform evidentelor contabile		Valoare solvabilitate II
	01.01.2017	31.12.2017	31.12.2017
Cheltuieli de achizitie reportate	7.014	7.348	0
Active necorporale	0	648	0
Active pentru uz propriu	849	635	635
Titluri de stat	139.876	176.698	174.101
Depozite bancare	48.497	40.394	40.085
Alte investitii	6	9	9
Rezerva cedata / Recuperari din reasigurare	41.004	41.067	-26.035
Creante din asigurari	4.403	4.320	6.608
Alte creante	22	132	132
Numerar si echivalente de numerar	409	15.319	15.629
Alte active	127	247	247
<b>Total active</b>	<b>242.207</b>	<b>286.817</b>	<b>211.411</b>

## D.2. REZERVE TEHNICE

Pentru evaluarea rezervelor tehnice societatea a elaborat norme interne si metodologii de calcul care urmaresc respectarea principiilor Solvabilitate II. Societatea subscrie riscuri de catastrofe naturale (cutremur, inundatie si alunecari de teren), incadrate intr-o singura linie de activitate: NL4 - Incendiu si alte calamitati naturale.

### **Cea mai buna estimare pentru Rezervele tehnice cuprinde doua componente:**

- ✓ Cea mai buna estimare pentru rezerva de prime
- ✓ Cea mai buna estimare pentru rezerva de daune

**Cea mai buna estimare pentru Rezerva de prime** se calculeaza pe baza fluxurilor de numerar aferente politelor aflate in portofoliu la data evaluarii. Cea mai buna estimare a rezervei de prime este suma a doua componente: una calculata la nivel de polita, bazata pe experienta societatii, si o componenta la nivel de portofoliu, aferenta evenimentelor catastrofale.

Pentru prima componenta, proiectia fluxurilor de numerar se efectueaza la nivel de polita si are la baza caracteristicile contractului de asigurare si costurile aferente portofoliului de asigurari. Durata contractului de asigurare (PAD) este de 12 luni. Deoarece prima de asigurare este platita in avans, in proiectie nu exista intrari de numerar. Iesirile de numerar sunt date de cheltuielile initiale (achizitie si taxe) care sunt deduse la momentul emiterii politei, cheltuielile de administrare, cheltuielile cu daunele si cheltuieli cu gestionarea programului de reasigurare. Aceste cheltuieli sunt impartite uniform pe durata acoperirii riscurilor.

Ca urmare a auditului 2016, in proiectia fluxurilor de numerar la nivelul politei au fost eliminate elementele prevazute la expirarea politei.

Aceasta schimbare a dus la reducerea semnificativa a rezervelor tehnice si la cresterea corespunzatoare a fondurilor proprii.

Componenta pentru evenimentele catastrofale se estimeaza la nivelul daunei medii anuale (Annual Average Loss – AAL) inmultita cu ponderea portofoliului in vigoare in portofoliu reasigurat. Pe baza acestei componente se calculeaza recuperari din reasigurare ca diferenta dintre valoarea acestei componente si valoarea retinerii proprii. Aceste recuperari sunt reflectate in proiectia fluxurilor de numerar aferente reasigurarii.

Cea mai buna estimare a rezervei de prima se obtine din insumarea estimarilor la nivel de polita la care se adauga componenta pentru evenimentele catastrofale.

Fata de anul 2016, costul reasigurarii a fost luat in considerare in proiectia fluxurilor de numerar privind recuperari din reasigurare, generand astfel o alta diminuare semnificativa a rezervelor tehnice SII.

**Cea mai buna estimare pentru rezerva de daune** este calculata pe baza rezervei de daune avizate si a rezervei de daune neavizate, conform evidentelor contabile, la care se adauga o componenta reprezentand cheltuielile nealocate aferente daunelor.

Pe baza experientei acumulate, societatea nu a evidentiat recuperari din reasigurare aferente evenimentelor intamplate.

**Marja de risc** este calculata prin aplicarea ratei de cost a capitalului la valoarea cerintei de capital de solvabilitate aferenta unui an calendaristic, valoare rezultata inainte de ajustarea pentru capacitatea taxelor amanate de a absorbi pierderile.

Impact al schimbarilor in metodologia de calcul a rezervelor tehnice si a recuperari din reasigurare.

	Mii RON		
	2016	2017	Diferente 2017-2016
Recuperari din reasigurare	11.511	-26.035	-37.546
Total Active SII	209.098	211.411	2.313
Rezerve tehnice SII	122.197	57.745	-64.452
Obligatii din taxe amanate	0	4.904	4.904
Total Pasive SII cu obligatii din taxe amanate	134.343	75.156	-59.187
Fonduri proprii	74.755	136.254	61.499

### D.3. ALTE PASIVE

In totalul obligatiilor societatii, principalele obligatii ale societatii sunt cele aferente riscurilor subscrise - rezervele tehnice (77%) si cele privind costul reasigurarii (12%).

**Datoriile din reasigurare** au fost evaluate conform IFRS, ca diferenta dintre costul reasigurarii (prima cedata), ratele achitate si rezerva de prima cedata la data evaluarii. Costul reasigurarii este recunoscut ca obligatie la inceputul contractului de reasigurare, este format din Prima minima si de Depozit (MDP) si Ajustarea. MDP se plateste in 4 rate egale stabilite prin contract iar ajustarea se revalueaza trimestrial pe baza expunerii portofoliului in vigoare la data evaluarii.

**Rezerva de catastrofa** evidentiata in contabilitate in suma de 43.058 Mii RON a fost

evaluata (ca obligatie catre terti) la zero, conform tratamentului IFRS.

Societatea a calculat si recunoscut **obligatiile din taxe amanate** cu impozitul pe profit (cota unica 16%) in suma de 4.904 Mii RON, aferente diferentelor dintre fondurile proprii calculate conform Solvency II si capitalurile proprii conform evidentelor contabile.

**Primele de asigurare in avans**, in suma de 491 Mii RON au fost deduse din „alte obligatii” deoarece au fost luate in considerare la calculul celei mai bune estimari pentru rezerva de prime.

**Celelalte obligatii au fost evaluate la valoarea din evidentele contabile.**

Mii RON

OBLIGATII	Valoare conform evidentelor contabile		Valoare solvabilitate II
	01.01.2017	31.12.2017	31.12.2017
Rezerve tehnice			
Cea mai buna estimare	77.179	79.182	53.480
Marja de risc			4.265
Alte rezerve tehnice (catastrofa)	28.104	43.058	0
Provizioane	856	910	910
Obligatii din Taxe amanate	0	0	4.904
Datorii catre asigurati si intermediari	36	27	27
Datorii catre reasiguratori	49.747	50.051	8.983
Alte datorii	2.094	2.150	2.150
Alte obligatii	723	928	437
<b>Total obligatii</b>	<b>158.739</b>	<b>176.306</b>	<b>75.156</b>

#### **D.4. METODE ALTERNATIVE DE EVALUARE**

PAID S.A. nu foloseste metode alternative de evaluare. Principalele active si pasive, altele decat rezervele tehnice, titluri, depozite si datorii catre reasuratori sunt evaluate conform IFRS. Celelalte active si pasive sunt

evaluate conform metodelor contabile consistente cu principiile DSII.

#### **D.5. ALTE INFORMATII**

Societatea nu detine alte informatii semnificative cu privire la evaluarea din punct de vedere al solvabilitatii.





# E. GESTIONAREA CAPITALULUI

## E.1. FONDURI PROPRII

Fondurile proprii in regimul Solvabilitate II reprezinta acumularile Societatii, dupa deducerea tuturor datoriilor din raportarea privind bilantul din Solvabilitate II, la care se poate adauga valoarea imprumuturilor subordonate daca, la data raportarii, Societatea are contractate acest tip de imprumuturi si daca contractele de imprumut respecta regulile de recunoastre in valoarea fondurilor proprii conform regimului Solvabilitate II. Mentionam ca PAID S.A. nu a contractat imprumuturi subordonate.

PAID S.A. a elaborat in 2016 Norma privind fondurile proprii in care sunt prevazute categoriile de fonduri proprii si criteriile de clasificare a acestora pe nivelele 1,2,3. Aceasta procedura a fost revizuita in anul 2017 detaliindu-se criteriile de evaluare si clasificare a fondurilor proprii.

Unul dintre obiectivele strategice ale societatii il reprezinta consolidarea financiara a societatii prin cresterea fondurilor proprii si optimizarea cerintei de capital de solvabilitate. In acest sens societatea a acumulat an de an profiturile realizate. Conform strategiei societatii se vor repartiza dividende in limita a 20% din profitul anual, dar numai dupa atingerea unei rate de solvabilitate adecvate profilului de risc al societatii.

### **Fondurile proprii ale Societatii la 31 Decembrie 2017 cuprind:**

- ✓ Capitalul social subscris si varsat: 19.342 Mii RON
- ✓ Rezerva legala in suma de 3.868 Mii RON. In 2017 PAID nu a mai constituit rezerva legala deoarece a atins nivelul de 20% din capitalul social.
- ✓ Alte rezerve in suma de 59.774 Mii RON reprezentand profitul acumulat in exercitiile financiare anterioare.

- ✓ Rezultatul reportat in suma de 485 Mii RON – provenit din corectarea erorilor contabile si din trecerea la aplicarea Reglementarilor contabile conforme cu Directivele Europene.
- ✓ Rezultatul exercitiului financiar: profit net in suma de 27.042 Mii RON.

Profitul sau pierderea se stabileste cumulat de la inceputul exercitiului financiar. Rezultatul definitiv al exercitiului financiar se stabileste la inchiderea acestuia si reprezinta soldul final al contului de profit si pierdere. Repartizarea profitului se inregistreaza in contabilitate pe destinatii, dupa aprobarea situatiilor financiare anuale. Repartizarea profitului se efectueaza in conformitate cu prevederile legale in vigoare. Profitul ramas dupa aceasta repartizare se preia in Rezultatul reportat, de unde urmeaza a fi repartizat pe celelalte destinatii legale. Pierderea contabila reportata se acopera din profitul exercitiului financiar si cel reportat, din rezerve si capital social, potrivit hotararii adunarii generale a actionarilor, cu respectarea prevederilor legale.

Valoarea fondurilor proprii ale societatii la 31 decembrie 2017 era de 136.254 Mii RON, reprezentand excesul de active peste obligatiile societatii.

Toate fondurile proprii ale societatii sunt de nivel 1 fiind formate din capital social subscris si varsat in suma de 19.342 Mii RON si din rezerva de reconciliere in suma de 116.913 Mii RON.

Rezerva de reconciliere s-a constituit in principal din profiturile acumulate si nerepartizate.

Rezerva de reconciliere este clasificata in capital de rangul 1 in conformitate cu reglementarile Solvency II.

Aceasta se calculeaza dupa cum urmeaza:

Rezerva de reconciliere (Mii RON) 116.913 reprezinta diferenta dintre Excedentul de active fata de obligatii 136.254 si Capitalul social 19.342 la care se adauga Obligatii din impozit amanat 4.904.

Valoarea capitalurilor proprii ale societatii, conform evidentelor contabile, este de 110.511 Mii RON. Diferenta dintre valoarea fondurilor

proprii Solvabilitate II si valoarea capitalurilor proprii conform evidentelor contabile, este generata in principal de diferentele de evaluare Solvabilitate II privind cheltuielile de achizitie reportate, activele necorporale, titluri de stat, creantele din asigurari, rezervele tehnice, obligatiile din taxe amanate si alte obligatii.

#### Elemente de fonduri proprii 2017 vs 2016 :

		31.12.2016	31.12.2017	Mii RON Diferente 2017 - 2016
<b>Capitaluri proprii conform evidentelor contabile</b>	<b>1</b>	<b>83.469</b>	<b>110.511</b>	<b>27.042</b>
Diferente evaluare "Cheltuieli de achizitie reportate"	2	-7.015	-7.348	-333
Diferente evaluare "Active necorporale"	3	0	-648	-648
Diferente evaluare "Titluri de stat"	4	977	-2.597	-3.574
Diferente evaluare "Creante din asigurari"	5	2.421	2.288	-133
Diferente evaluare "Rezerve tehnice" nete	6	5.403	-38.461	-43.864
Diferente evaluare "Obligatii din taxe amanate"	7	0	4.904	4.904
Diferente "Alte obligatii"	8	-306	-491	-185
<b>Fonduri proprii SII rd(1)+(2)+(3)+(4)+(5)-(6)-(7)-(8)</b>	<b>9</b>	<b>74.755</b>	<b>136.254</b>	<b>61.499</b>

Din analiza prezentata mai sus se poate observa cresterea fondurilor proprii cu 82% fata de anul anterior.

## E.2. CERINTA DE CAPITAL DE SOLVABILITATE SI CERINTA DE CAPITAL MINIM

Societatea calculeaza SCR folosind formula standard. Submodulele care genereaza cerinte semnificative de capital sunt cele pentru riscul de catastrofe naturale si pentru riscul de

contrapartida, datorita specificului activitatii de asigurare de dezastre naturale si a nevoii de reasigurare.

Structura pe submodule a cerintei de capital de solvabilitate este data in tabelul urmator:

	Mii RON
<b>Cerinta de capital pentru riscul de piata</b>	<b>10.736</b>
pentru riscul de rata a dobanzii	6.959
pentru riscul de marja de credit	1.022
pentru riscul de concentrare	2.793
pentru riscul valutar	5.877
<b>Cerinta de capital pentru riscul de contraparte</b>	<b>20.289</b>
pentru expuneri de Tip 1	19.520
pentru expuneri de Tip 2	1.011

<b>Cerinta de capital pentru riscul de subscriere</b>	<b>50.255</b>
pentru riscul de prime si rezerve	15.734
pentru riscul de catastrofe naturale	43.957
<b>Diversificare</b>	<b>-14.566</b>
<b>Cerinta de capital de baza (BSCR)</b>	<b>66.715</b>
<b>Cerinta de capital pentru riscul operational</b>	<b>4.369</b>
<b>Cerinta de capital de solvabilitate inainte de ajustare</b>	<b>71.044</b>
<b>Ajustarea pentru capacitatea impozitelor amanate de a absorbi pierderile</b>	<b>-4.904</b>
<b>Cerinta de capital de solvabilitate total SCR</b>	<b>66.180</b>
<b>Cerinta minima de capital MCR</b>	<b>16.545</b>

Matricea de corelatie folosita pentru agregarea submodulelor de risc este matricea furnizata de EIOPA (conform formulei standard).

Cerinta de Capital de Solvabilitate (SCR) la 31.12.2017 este de 66.180 Mii RON, iar Cerinta de Capital Minim (MCR) este de 16.545 Mii RON. Rata de solvabilitate este de 206%.

In calculul SCR societatea nu foloseste simplificari si nici parametri specifici, in principal datorita lipsei datelor istorice.

Matricea de corelare folosita pentru agregarea submodulelor in cadrul modulului risc de piata este matricea furnizata de EIOPA, conform formulei standard, socul relevant al riscului ratei dobanzii fiind cel de crestere a curbei randamentelor.

Riscul de catastrofa este generat de expunerea la catastrofele naturale (cutremur si inundatie) in cadrul PAID S.A.. Societatea nu foloseste submodulelor pentru riscul de man-made.

Cerinta de capital pentru riscul operational este calculat conform formulei standard (folosind volumul de prime brute castigate si rezervele tehnice, la nivel de portofoliu). Factorul determinant este volumul de prime castigate in urmatoarele 12 luni.

Cerinta minima de capital este estimata pe baza metodologiei standard, folosind cerinta de capital de solvabilitate – SCR total.

Principalele elemente folosite in calculul MCR sunt:

	<b>Mii RON</b>
<b>Cerinta de capital de solvabilitate-SCR</b>	<b>66.180</b>
Cea mai buna estimare a rezervelor tehnice, neta de reasigurare	79.515
Prime castigate nete de reasigurare	75.536
MCR liniar	13.140
MCR combinat	16.545
Valoarea minima absoluta a MCR (AMCR)	11.494
<b>MCR</b>	<b>16.545</b>

### E.3. UTILIZAREA SUBMODULULUI „RISC AL ACTIUNILOR IN FUNCTIE DE DURATA” IN CALCULUL CERINTEI DE CAPITAL DE SOLVABILITATE

Societatea nu aplica in calculul cerintei de capital de solvabilitate submodulul „risc al actiunilor in functie de durata”.

### E.4. DIFERENTE INTRE FORMULA STANDARD SI EVENTUALELE MODELE INTERNE UTILIZATE

Societatea nu utilizeaza model intern.

### E.5. NECONFORMITATEA CU CERINTA DE CAPITAL MINIM SI NECONFORMITATEA CU CERINTA DE CAPITAL DE SOLVABILITATE

In cursul anului 2017 PAID S.A. nu s-a aflat in situatia de neconformitate din punct de vedere al cerintelor de solvabilitate, Societatea detinand o rata de solvabilitate supraunitara.

Atat Cerinta de Capital de Solvabilitate (SCR) cat si Cerinta de Capital Minim (MCR) sunt acoperite cu fonduri proprii de nivel 1.

Mii RON

	2016	2017
Total Active SII	209.098	211.411
Total Pasive SII	134.343	75.156
Fonduri proprii	74.755	136.254
Cerinta de capital de solvabilitate (SCR)	60.868	66.180
Cerinta de capital minim (MCR)	15.217	16.545
<b>Acoperirea SCR (%)</b>	<b>123%</b>	<b>206%</b>
<b>Acoperirea MCR (%)</b>	<b>491%</b>	<b>824%</b>

### E.6. ALTE INFORMATII

Pentru sfarsitul anului 2017, ca urmare a rezultatelor auditului SII, au avut loc cateva schimbari semnificative care au generat cresterea ratei de solvabilitate a Societatii, respectiv:

- ✓ Metodologia de calcul a creantelor sau datoriilor din impozite amanate (impozit amanat 4.904 Mii RON);
- ✓ Metodologia de calcul a Rezervele tehnice (diminuare semnificativa datorita modificarii elementelor de cash flow la nivel de polita);
- ✓ Metodologia de calcul a cerintei de capital pentru riscul valutar;
- ✓ Ajustarea privind capacitatea impozitului amanat de a absorbi pierderile (-4.904 Mii RON).



## Anexe privind Raportarile cantitative conform Normei 4/2017 privind raportarile referitoare la activitatea de asigurare si reasigurare

<b>Anexa S.02.01.02 – BILANT</b>		
		Valoare Solvency II <b>Mii RON</b>
<b>ACTIVE</b>		
Imobilizari necorporale	R0030	0
Creante privind impozitul amanat	R0040	0
Fondul surplus aferent beneficiilor pentru pensii	R0050	0
Imobilizari corporale detinute pentru uz propriu	R0060	635
Investitii (altele decat activele detinute pentru contractele index-linked si unit-linked)	R0070	214.195
Bunuri (altele decat cele pentru uz propriu)	R0080	0
Detineri in societati afiliate, inclusiv participatii	R0090	0
Actiuni	R0100	0
Actiuni – cotate	R0110	0
Actiuni – necotate	R0120	0
Obligatiuni	R0130	174.101
Titluri de stat	R0140	174.101
Obligatiuni corporative	R0150	0
Obligatiuni structurate	R0160	0
Titluri de valoare garantate cu garantii reale	R0170	0
Organisme de plasament colectiv	R0180	0
Instrumente derivate	R0190	0
Depozite, altele decat echivalentele de numerar	R0200	40.084
Alte investitii	R0210	9
Active detinute pentru contractele index-linked si unit-linked	R0220	0
Imprumuturi si credite ipotecare	R0230	0
Imprumuturi garantate cu politele de asigurare	R0240	0
Imprumuturi si credite ipotecare acordate persoanelor fizice	R0250	0
Alte imprumuturi si credite ipotecare	R0260	0
Sume recuperabile din contracte de reasigurare pentru:	R0270	-26.035
Asigurare generala si asigurare de sanatate cu baze tehnice similare asigurarii generale	R0280	-26.035
Asigurare generala, fara asigurarea de sanatate	R0290	-26.035
Asigurare de sanatate cu baze tehnice similare asigurarii generale	R0300	0
Asigurare de viata si asigurare de sanatate cu baze tehnice similare asigurarii de viata, fara asigurarea de sanatate si contractele index-linked si unit-linked	R0310	0
Asigurare de sanatate cu baze tehnice similare asigurarii de viata	R0320	0
Asigurare de viata, fara asigurarea de sanatate si asigurarea de tip index-linked si unit-linked	R0330	0
Asigurare de viata de tip index-linked si unit-linked	R0340	0
Depozite pentru societati cedente	R0350	0
Creante de asigurare si de la intermediari	R0360	6.608
Creante de reasigurare	R0370	0
Creante (comerciale, nelegate de asigurari)	R0380	132
Actiuni proprii (detinute direct)	R0390	0
Sume datorate in raport cu elemente de fonduri proprii sau fonduri initiale apelate, dar inca nevarsate	R0400	0
Numerar si echivalente de numerar	R0410	15.629
Alte active care nu figureaza in alta parte	R0420	247
<b>Total active</b>	<b>R0500</b>	<b>211.411</b>

<b>OBLIGATII</b>		
Rezerve tehnice – asigurare generala	R0510	57.745
Rezerve tehnice – asigurare generala (fara asigurarea de sanatate)	R0520	57.745
Rezerve tehnice calculate ca intreg	R0530	0
Cea mai buna estimare	R0540	53.480
Marja de risc	R0550	4.265
Rezerve tehnice – asigurarea de sanatate (cu baze tehnice similare asigurarii generale)	R0560	0
Rezerve tehnice calculate ca intreg	R0570	0
Cea mai buna estimare	R0580	0
Marja de risc	R0590	0
Rezerve tehnice – asigurarea de viata (fara contractele index-linked si unit-linked)	R0600	0
Rezerve tehnice – asigurarea de sanatate (cu baze tehnice similare asigurarii de viata)	R0610	0
Rezerve tehnice calculate ca intreg	R0620	0
Cea mai buna estimare	R0630	0
Marja de risc	R0640	0
Rezerve tehnice – asigurarea de viata (fara asigurarea de sanatate si asigurarea de tip index-linked si unit-linked)	R0650	0
Rezerve tehnice calculate ca intreg	R0660	0
Cea mai buna estimare	R0670	0
Marja de risc	R0680	0
Rezerve tehnice – asigurarea de tip index-linked si unit-linked	R0690	0
Rezerve tehnice calculate ca intreg	R0700	0
Cea mai buna estimare	R0710	0
Marja de risc	R0720	0
Alte rezerve tehnice	R0730	0
Obligatii contingente	R0740	0
Rezerve, altele decat rezervele tehnice	R0750	910
Obligatii pentru beneficii aferente pensilor	R0760	0
Depozite de la reasiguratori	R0770	0
Obligatii privind impozitul amanat	R0780	4.904
Instrumente derivate	R0790	0
Datorii catre institutii de credit	R0800	0
Obligatii financiare, altele decat datoriile catre institutii de credit	R0810	0
Obligatii de plata din asigurare si catre intermediari	R0820	27
Obligatii de plata din reasigurare	R0830	8.984
Obligatii de plata (comerciale, nelegate de asigurari)	R0840	2.150
Datorii subordonate	R0850	0
Datorii subordonate care nu sunt incluse in fondurile proprii de baza	R0860	0
Datorii subordonate care sunt incluse in fondurile proprii de baza	R0870	0
Alte obligatii care nu figureaza in alta parte	R0880	437
<b>Total obligatii</b>	<b>R0900</b>	<b>75.156</b>
<b>Excedentul de active fata de obligatii</b>	<b>R0900</b>	<b>136.254</b>

<b>Anexa S.05.01.02 - PRIME, DAUNE SI CHELTUIELI PE LINII DE AFACERI</b>			
		<b>Asigurare de incendiu si alte asigurari de bunuri Mii RON</b>	<b>Total Mii RON</b>
		C0070	C0200
<b>Prime subscribe</b>			
Brut – Asigurare directa	R0110	<b>149.156</b>	<b>149.156</b>
Brut – Primiri in reasigurare proportionala	R0120	0	0
Brut – Primiri in reasigurare neproportionala	R0130	X	X
Partea reasuratorilor	R0140	73.620	73.620
Net	R0200	<b>75.536</b>	<b>75.536</b>
<b>Prime castigate</b>			
Brut – Asigurare directa	R0210	<b>145.626</b>	<b>145.626</b>
Brut – Primiri in reasigurare proportionala	R0220	0	0
Brut – Primiri in reasigurare neproportionala	R0230	X	X
Partea reasuratorilor	R0240	73.557	73.557
Net	R0300	<b>72.070</b>	<b>72.070</b>
<b>Daune aparute</b>			
Brut – Asigurare directa	R0310	<b>1.584</b>	<b>1.584</b>
Brut – Primiri in reasigurare proportionala	R0320	0	0
Brut – Primiri in reasigurare neproportionala	R0330	X	X
Partea reasuratorilor	R0340	0	0
Net	R400	<b>1.584</b>	<b>1.584</b>
<b>Variatile altor rezerve tehnice</b>			
Brut – Asigurare directa	R0410	<b>14.954</b>	<b>14.954</b>
Brut – Primiri in reasigurare proportionala	R0420	0	0
Brut – Primiri in reasigurare neproportionala	R0430	X	X
Partea reasuratorilor	R0440	0	0
Net	R0500	<b>14.954</b>	<b>14.954</b>
<b>Cheltuieli tehnice suportate</b>	R0550	<b>24.233</b>	<b>24.233</b>
<b>Alte cheltuieli tehnice</b>	R1200	<b>X</b>	<b>1.849</b>
<b>Total cheltuieli tehnice</b>	R1300	<b>X</b>	<b>26.082</b>

<b>Anexa S.25.01.21 - CERINTA DE CAPITAL DE SOLVABILITATE – PENTRU SOCIETATILE CARE APLICA FORMULA STANDARD</b>				
		<b>Cerinta de capital de solvabilitate –brut Mii RON</b>	<b>USP</b>	<b>Simplificari</b>
		<b>C0110</b>	<b>C0090</b>	<b>C0100</b>
Risc de piata	R0010	10.736	X	0
Risc de contrapartida	R0020	20.289	X	X
Risc de subscriere pentru asigurarea de viata	R0030	0	0	0
Risc de subscriere pentru asigurarea de sanatate	R0040	0	0	0
Risc de subscriere pentru asigurarea generala	R0050	50.255	0	0
Diversificare	R0060	-14.566	X	X
Risc aferent imobiliarilor necorporale	R0070	0	X	X
<b>Cerinta de capital de solvabilitate de baza</b>	R0100	<b>66.715</b>	X	X
<b>Calcularea cerintei de capital de solvabilitate</b>		<b>C0100</b>		
Risc operational	R0130	4.369		
Capacitatea rezervelor tehnice de a absorbi pierderile	R0140	0		
Capacitatea impozitelor amanate de a absorbi pierderile	R0150	-4.904		
Cerinta de capital pentru activitatile desfasurate in conformitate cu articolul 4 din Directiva 2003/41/CE	R0160	0		
<b>Cerinta de capital de solvabilitate fara majorarea de capital de solvabilitate</b>	R0200	<b>66.180</b>		
Majorarea de capital de solvabilitate deja impusa	R0210	0		
<b>Cerinta de capital de solvabilitate</b>	R0220	<b>66.180</b>		
<b>Alte informatii privind SCR</b>				
Cerinta de capital pentru submodulul „risc aferent devalorizarii actiunilor in functie de durata”	R0400	0		
Valoarea totala a cerintei de capital de solvabilitate notionale pentru partea ramasa	R0410	0		
Valoarea totala a cerintei de capital de solvabilitate notionale pentru fondurile dedicate	R0420	0		
Valoarea totala a cerintei de capital de solvabilitate notionale pentru portofoliile aferente primei de echilibrare	R0430	0		
Efectele diversificarii generate de fondurile dedicate agregare nSCR pentru articolul 304	R0440	0		



<b>ANEXA S.17.01.02 - REZERVE TEHNICE PENTRU ASIGURARI GENERALE</b>			
		<b>Asigurare de incendiu si alte asigurari de bunuri Mii RON</b>	<b>Total obligatii de asigurare generala Mii RON</b>
		C0080	C0180
Rezerve tehnice calculate ca intreg	R0010	0	0
Total sume recuperabile din contracte de reasigurare/de la vehicule investitionale si din reasigurari finite dupa ajustarea cu pierderile estimate cauzate de nerespectarea clauzelor contractuale de catre contrapartida corespunzatoare rezervelor tehnice calculate ca intreg	R0050	0	0
<b>Rezerve tehnice calculate ca suma dintre cea mai buna estimare si marja de risc</b>		<b>X</b>	<b>X</b>
<b>Cea mai buna estimare</b>		<b>X</b>	<b>X</b>
<b>Rezerve de prime</b>			
<b>Brut</b>	R0060	<b>48.706</b>	<b>48.706</b>
Total cuantumuri recuperabile din contracte de reasigurare/de la vehicule investitionale si din reasigurari finite dupa ajustarea cu pierderile estimate cauzate de nerespectarea clauzelor contractuale de catre contrapartida	R0140	-26.035	-26.035
Cea mai buna estimare neta a rezervelor de prime	R0150	74.741	74.741
<b>Rezerve de daune</b>			
<b>Brut</b>	R0160	<b>4.774</b>	<b>4.774</b>
Total cuantumuri recuperabile din contracte de reasigurare/de la vehicule investitionale si din reasigurari finite dupa ajustarea cu pierderile estimate cauzate de nerespectarea clauzelor contractuale de catre contrapartida	R0240	0	0
Cea mai buna estimare neta a rezervelor de daune	R0250	4.774	4.774
<b>Total cea mai buna estimare – brut</b>	R0260	<b>53.480</b>	<b>53.480</b>
<b>Total cea mai buna estimare – net</b>	R0270	<b>79.515</b>	<b>79.515</b>
<b>Marja de risc</b>	R0280	4.265	4.265
<b>Cuquantumul aferent aplicarii masurii tranzitorii pentru rezervele tehnice</b>			
Rezerve tehnice ca intreg	R0290	0	0
Cea mai buna estimare	R0300	0	0
Marja de risc	R0310	0	0
<b>Rezerve tehnice – total</b>			
Rezerve tehnice – total	R0320	<b>57.745</b>	<b>57.745</b>
Cuquantumuri recuperabile din contracte de reasigurare/de la vehicule investitionale si din reasigurari finite dupa ajustarea cu pierderile estimate cauzate de nerespectarea clauzelor contractuale de catre contrapartida – total	R0330	-26.035	-26.035
Rezerve tehnice minus cuquantumurile recuperabile din contracte de reasigurare/de la vehicule investitionale si din reasigurari finite – total	R0340	<b>83.780</b>	<b>83.780</b>

Anexa S.23.01.01 - FONDURI PROPRII		Total	Rangul 1 nerestrictio nat	Rangul 1 – restrictionat	Rangul 2	Rangul 3
Mii RON						
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Fonduri proprii de baza inaintea deduceri pentru participatiile detinute in alte sectoare financiare, astfel cum se prevede la articolul 68 din Regulamentul delegat (UE) 2015/35		X	X	X	X	X
Capital social ordinar (incluzand actiunile proprii)	R0010	19.342	19.342	X	0	X
Contul de prime de emisiune aferent capitalului social ordinar	R0030	0	0	X	0	X
Fondurile initiale, contributiile membrilor sau elementul de fonduri proprii de baza echivalent pentru societatile mutuale si de tip mutual	R0040	0	0	X	0	X
Conturile subordonate ale membrilor societatii mutuale	R0050	0	X	0	0	0
Fonduri surplus	R0070	0	0	X	X	X
Actiuni preferentiale	R0090	0	X	0	0	0
Contul de prime de emisiune aferent actiunilor preferentiale	R0110	0	X	0	0	0
Rezerva de reconciliere	R0130	116.913	116.913	X	X	X
Datorii subordonate	R0140	0	X	0	0	0
O suma egala cu valoarea creantelor nete privind impozitul amanat	R0160	0	X	X	X	0
Alte elemente de fonduri proprii aprobate de autoritatea de supraveghere ca fonduri proprii de baza care nu sunt mentionate mai sus	R0180	0	0	0	0	0
Fonduri proprii din situatiile financiare care nu ar trebui sa fie reprezentate de rezerva de reconciliere si nu indeplinesc criteriile pentru a fi clasificate ca fonduri proprii Solvabilitate II		X	X	X	X	X
Fonduri proprii din situatiile financiare care nu ar trebui sa fie reprezentate de rezerva de reconciliere si nu indeplinesc criteriile pentru a fi clasificate ca fonduri proprii Solvabilitate II	R0220	0	X	X	X	X
Deduceri		X	X	X	X	X
Deduceri pentru participatiile detinute in institutii financiare si de credit	R0230	0	0	0	0	0
Total fonduri proprii de baza dupa deducere	R0290	136.254	136.254	0	0	0
Fonduri proprii auxiliare		X	X	X	X	X
Capitalul social ordinar nevarsat si neapelat, platibil la cerere	R0300	0	0	X	0	X
Fondurile initiale, contributiile membrilor sau elementul de fonduri proprii de baza echivalent pentru societatile mutuale si de tip mutual nevarsate si neapelate, platibile la cerere	R0310	0	0	X	0	X
Actiunile preferentiale nevarsate si neapelate, platibile la cerere	R0320	0	0	X	0	0
Un angajament obligatoriu din punct de vedere juridic de a subscrie si a plati datoriile subordonate la cerere	R0330	0	0	X	0	0
Acreditivale si garantiile prevazute la articolul 96 alineatul (2) din Directiva 2009/138/CE	R0340	0	0	X	0	X
Acreditivale si garantii, altele decat cele prevazute la articolul 96 alineatul (2) din Directiva 2009/138/CE	R0350	0	0	X	0	0
Contributiile suplimentare ale membrilor, prevazute la articolul 96 alineatul (3) primul paragraf din Directiva 2009/138/CE	R0360	0	0	X	0	X
Contributii suplimentare ale membrilor – altele decat cele prevazute la articolul 96 alineatul (3) primul paragraf din Directiva 2009/138/CE	R0370	0	0	X	0	0
Alte fonduri proprii auxiliare	R0390	0	0	X	0	0
Total fonduri proprii auxiliare	R0400	0	0	0	0	0
Fonduri proprii disponibile si eligibile		X	X	X	X	X
Total fonduri proprii disponibile pentru indeplinirea SCR	R0500	136.254	136.254	0	0	0
Total fonduri proprii disponibile pentru indeplinirea MCR	R0510	136.254	136.254	0	0	X
Total fonduri proprii eligibile pentru indeplinirea SCR	R0540	136.254	136.254	0	0	0
Total fonduri proprii eligibile pentru indeplinirea MCR	R0550	136.254	136.254	0	0	X
SCR	R0580	66.180	X	X	X	X
MCR	R0600	16.545	X	X	X	X
<b>Raportul dintre fondurile proprii eligibile si SCR</b>	<b>R0620</b>	<b>206%</b>	<b>X</b>	<b>X</b>	<b>X</b>	<b>X</b>
<b>Raportul dintre fondurile proprii eligibile si MCR</b>	<b>R0640</b>	<b>824%</b>	<b>X</b>	<b>X</b>	<b>X</b>	<b>X</b>
		C0060				
Rezerva de reconciliere		X	X			
Excedentul de active fata de obligatii	R0700	136.254	X			
Actiuni proprii (detinute direct si indirect)	R0710	0	X			
Dividendele, distribuirile si cheltuielile previzibile	R0720	0	X			
Alte elemente de fonduri proprii de baza	R0730	19.342	X			
Ajustarea cu elementele de fonduri proprii restrictionate aferente portofoliilor pentru prima de echilibrare si fondurilor dedicate	R0740	0	X			
Rezerva de reconciliere	R0760	116.913	X			
Profiturile estimate		X	X			
Profituri estimate incluse in primele viitoare (EPIFP) – Asigurare de viata	R0780	0	0			
Profituri estimate incluse in primele viitoare (EPIFP) – Asigurare generala	R0790	0	0			
Total profituri estimate incluse in primele viitoare (EPIFP)	R0800	0	0			

<b>ANEXA S.28.01.01 - CERINTA DE CAPITAL MINIM – NUMAI ACTIVITATEA DE ASIGURARE SAU REASIGURARE DE VIATA SAU NUMAI ACTIVITATEA DE ASIGURARE SAU REASIGURARE GENERALA</b>			
<b>Componenta de formula liniara pentru obligatii de asigurare si de reasigurare generale</b>			
<b>Mii RON</b>			<b>C0010</b>
<b>MCR<sub>NL</sub></b>	<b>Rezultat</b>	<b>R0010</b>	<b>13.140</b>
		Cea mai buna estimare neta (fara reasigurare/ vehicule investitionale) si rezerve tehnice calculate ca intreg	Prime subscribe nete (fara reasigurare) in ultimele 12 luni
		<b>C0020</b>	<b>C0030</b>
Asigurare si reasigurare proportionala pentru cheltuieli medicale	R0020	0	0
Asigurare si reasigurare proportionala de protectie a veniturilor	R0030	0	0
Asigurare si reasigurare proportionala de accidente de munca si boli profesionale	R0040	0	0
Asigurare si reasigurare proportionala de raspundere civila auto	R0050	0	0
Alte asigurari si reasigurari proportionale auto	R0060	0	0
Asigurare si reasigurare proportionala maritima, aviatica si de transport	R0070	0	0
<b>Asigurare si reasigurare proportionala de incendiu si alte asigurari de bunuri</b>	R0080	<b>79.515</b>	<b>75.536</b>
Asigurare si reasigurare proportionala de raspundere civila generala	R0090	0	0
Asigurare si reasigurare proportionala de credite si garantii	R0100	0	0
Asigurare si reasigurare proportionala de protectie juridica	R0110	0	0
Asigurare si reasigurare proportionala de asistenta	R0120	0	0
Asigurare si reasigurare proportionala de pierderi financiare diverse	R0130	0	0
Reasigurare neproportionala de sanatate	R0140	0	0
Reasigurare neproportionala de accidente si raspunderi	R0150	0	0
Reasigurare neproportionala maritima, aviatica si de transport	R0160	0	0
Reasigurare neproportionala de bunuri	R0170	0	0
<b>Calcularea MCR totala</b>		<b>C0070</b>	
MCR liniar	R0300	13.140	
SCR	R0310	66.180	
Plafonul MCR	R0320	29.781	
Pragul MCR	R0330	16.545	
MCR combinat	R0340	16.545	
Valoarea minima absoluta a MCR (AMCR)	R0350	11.494	
		<b>C0070</b>	
<b>Cerinta de capital minim</b>	R0400	<b>16.545</b>	

**Anexa S.19.01.21 - DAUNE DIN**

**ASIGURAREA GENERALA**

**Linia de afaceri**

<b>Anul de accident/ anul de subscriere</b>	Z0010	Anul de accident	
---	-------	---------------------	--

**Daune platite brute (necumulativ)**

(valori absolute)

**Mii RON**

Anul	Anul de evolutie											Mii RON	In anul curent	Suma anilor (cumulativ)		
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10&+					
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110					
Anterior	R0100															
N-9	R0160	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		R0100	0	R0180	0
N-8	R0170	0	0	0	0	0	0	0	0	0			R0160	0	R0170	0
N-7	R0180	0	0	0	0	0	0	0	0				R0170	0	R0180	48
N-6	R0190	10	38	0	0	0	0	0					R0180	0	R0190	548
N-5	R0200	290	120	5	6	27	65	35					R0200	35	R0200	287
N-4	R0210	156	118	13	0	0	0						R0210	0	R0210	820
N-3	R0220	349	455	14	3	0							R0220	320	R0220	6.195
N-2	R0230	2.487	3.069	320	320								R0230	203	R0230	1.540
N-1	R0240	772	565	203									R0240	2.177	R0240	4.411
N	R0250	2.234	2.177										R0250	666	R0250	666
		666											<b>Total</b>	<b>R0260</b>	<b>3.400</b>	<b>14.516</b>

**Cea mai buna estimare neactualizata neta a rezervelor de daune**

(valori absolute)

**Mii RON**

Anul	Anul de evolutie											Mii RON	Sfarsitul anului (date actualizate)			
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10&+					
	C1400	C1410	C1420	C1430	C1440	C1450	C1460	C1470	C1480	C1490	C1500					
Anterior	R0500															
N-9	R0560	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		R0500	0	R0560	0
N-8	R0570	0	0	0	0	0	0	0	0	0			R0560	0	R0570	0
N-7	R0580	0	0	0	0	0	0	0	0				R0570	0	R0580	0
N-6	R0590	42	16	16	0	0	0	0					R0580	0	R0590	3
N-5	R0600	501	243	237	146	149	28	3					R0600	3	R0600	0
N-4	R0610	302	50	6	5	5	0						R0610	0	R0610	1
N-3	R0620	682	77	5	1	1							R0620	1	R0620	657
N-2	R0630	5.376	1.762	1.208	657								R0630	657	R0630	217
N-1	R0640	1.158	441	217									R0640	217	R0640	1.847
N	R0650	4.618	1.847										R0650	1.847	R0650	2.050
		2.050											<b>Total</b>	<b>R0660</b>	<b>4.774</b>	